

**ШАРҲИ
ВАЗЪИ ҲОЛАТҲОИ ФАВҚУЛОДА
ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДАР СОЛИ 2020**

ПЕШИГИРЎ,

МУҲОФИЗАТ,

НАҶОТ!

«...Вазиѝаи асосии ҳар яки мо – аз Роҳбари давлат сар карда, то вакилони мардум, аъзои Ҳукумат, роҳбарони ҳамаи сохтору мақомоти давлатӣ ва тамоми хизматчиёни давлатӣ – содиқона хизмат кардан ба халқи азизи Тоҷикистон, ҳамеша ва дар ҳама ҳолат дар паҳлуи халқ будан аст.

Соли 2020 бо тамоми мушкилоташ собит намуд, ки мо барои боз ҳам беҳтар зистан, обод намудани Ватани азизамон ва тараққӣ додани давлати соҳибистиқлоламон нерӯ, имконият, таҷриба, шароит ва захираҳои заруриро дорем».

**Иқтибос аз матни Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон
ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон,
26 январӣ соли 2021**

МУНДАРИЧА:

I. ПЕШГУФТОР	5
<i>Сухани ифтитоҳии Раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон генерал-лейтенант Р.Назарзода</i>	5
II. ҲИФЗИ АҲОЛӢ ВА ҲУДУДИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН АЗ ҲОЛАТҲОИ ФАВҚУЛОДА	7
<i>Таҳлили ҳолатҳои фавқулодаи бақайдгирифташуда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020</i>	7
<i>Гузaronидани корҳои барқарорсозӣ баъд аз офатҳои табиӣ дар мисоли ноҳияи Хуросони вилояти Хатлон</i>	26
<i>Тадбирҳои пешгирикунанда бо мақсади наст кардани хавфи офатҳои табиӣ</i>	33
<i>Фаъолияти сохторҳои минтақавии КҲФ оид ба масъалаҳои ҳифзи аҳоли ва ҳудуд аз ҳолатҳои фавқулода дар соли 2020</i>	44
<i>Чорабиниҳои пешгирикунанда ва зиддисадамавӣ дар фаъолияти Хадамоти ҲНКҶ дар шаҳрҳои Хуҷанд ва Норақ</i>	58
III. ЧОРАБИНИҲОИ ЗИДДИЭПИДЕМОЛОГӢ ДАР ДАВРАИ СИРОЯТИ КОРОНАВИРУС «COVID-19»	62
<i>Гузaronидани чорабиниҳои зиддиэпидемиологӣ дар давраи сирояти коронавирус «COVID-19»</i>	62
<i>Гузaronидани чорабиниҳои дезинфексионӣ дар ташилотҳо, муассисаҳо ва ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон</i>	66
<i>Нуқтаи коркарди махсуси нақлиёт ва безаргардонии ҳайати шахсӣ</i>	69
IV. ЧОРАБИНИҲО ОИД БА МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ	70
<i>Омӯзиши ва оmodасозии шахсони мансабдори вазорату идораҳо, ташилоту муассисаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба мудофияи граждани дар Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ методӣ</i>	70
V. ТАШВИҚОТУ ТАРҒИБОТ ДАР СОҲАИ ҲОЛАТҲОИ ФАВҚУЛОДА	78
<i>Фаъолияти муштаракӣ КҲФ ва ВАО дар соли 2020</i>	78
<i>Корҳои ташиқотӣ-тарғиботӣ КҲФ оид ба пешгирӣ аз паҳншавии коронавирус</i> ..	81
VI. КОРҲОИ КОФТУКОВӢ-НАҶОТДИҲӢ ВА ДИГАР РОҲАНДОЗИИ ФАВРӢ ДАР ИН САМТ	88
<i>Амалҳои сохторҳои таъиноти махсусгардонидашудаи кофтуковӣ-наҷотдиҳӣ КҲФ дар вақти ба вуқӯъ омадани ҳолатҳои фавқулода</i>	88
<i>Фаъолияти қўшунҳои мудофияи граждани ҳангоми бартараф кардани оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода</i>	92
VII. СИЁСАТИ КАДРҲО, ТАНДУРУСТӢ ВА ҲИМОЯИ ТИББӢ-ИЧТИМОИИ ҲАЙАТИ ШАХСӢ	95
<i>Таъмини Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда бо кадрҳои баландихтисос</i>	95
<i>Таъминоти тиббӣ</i>	99

VIII АМАЛИГАРДОНИИ ЛОИҲАҲО БАРОИ УСТУВОРГАРДОНИИ ЗАМИНАИ МОДДӢ-ТЕХНИКИИ КҲФ	105
<i>Такмили системаи огоҳкунии қаблӣ ва мониторинги кӯли Сарез</i>	105
<i>Муҷаҳҳазгардонӣ ва баланд бардоштани иқтисодии Хадамоти зидди жӯла</i>	109
IX. ҲАМКОРИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ	112
<i>Тавсеа ва таҳкими ҳамкориҳои байналмилалӣ дар соҳаи нешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода</i>	112
<i>Иштирок дар чорабиниҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ дар шакли видеоконфронсҳо</i>	114
<i>Нақши Гурӯҳи РЕАКТ дар соли 2020 дар воқуниши ба пандемияи COVID-19</i>	120
<i>Стратегияи воқуниши башардӯстонаи КҲФ/РЕАКТ ба COVID-19</i>	122
<i>Кумакҳои созмонҳои байналмилалӣ ба Кумита барои нешгирии бемории сироятии коронавирӯс</i>	124
X. ДУРНОМАИ РУШДИ СОҲАИ ҲОЛАТҲОИ ФАВҚУЛОДА ВА МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	127
<i>Нақшаҳои рушди Кумита барои соли 2021</i>	127

I. ПЕШГУФТОР

Сухани ифтитоҳии Раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон генерал-лейтенант Р. Назарзода

Хонандаи азиз!

Ба таваҷҷӯҳи Шумо Шарҳи навбатии вазъи ҳолатҳои фавқулодаи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2020, ки аз ҷониби гурӯҳи кории Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон омода гашта, бо кумаки САҲА дар ш. Душанбе ба чоп расидааст, пешниҳод мегардад.

Дар Шарҳи мазкур Шумо бо маҷмӯи чорабиниҳое, ки барои роҳандозии корҳои пешгирикунанда ва бартарафсозии оқибатҳои хавфи офатҳои табиӣ равона гаштаанд, шинос мешавед. Инчунин, дар маҷалла оид ба ҳамкории муштараки Кумита бо вазорату идораҳои мамлакат ҷиҳати пешгирӣ ва бартарафсозии офатҳои табиӣ, амалисозии чорабиниҳо дар доираи «Стратегияи миллӣ оид ба паст кардани хавфи офатҳои табиӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2019–2030», ташкили ҳамкорӣ бо созмонҳои байналмилалӣ ва кишварҳои маблағгузор дар самти коҳиши хавфи офатҳои табиӣ маълумот пеш овардем.

Хонандагон ва ҳамкорони азиз! 11-уми марти соли 2020 Созмони Ҷаҳонии Тандурустӣ пандемияи коронавируси COVID-19-ро эълон кард. Кормандони Кумита дар пешгирии паҳншавии сирояти коронавирус дар кишвар саҳми назаррас гузошта, дар ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои профилактикӣ ва санитарӣ эпидемиологӣ фаъолона ширкат варзиданд.

Дар давраи пандемияи COVID-19 офатҳои табиӣ ба кишвари мо низ таъсири худро расонид. Аз аввали сол дар кишвар беш аз 200 ҳолатҳои табиӣ рух додааст, ки аз он 25 офатҳои табиӣ ба аҳоли ва иқтисодиёти кишвар зарари назаррас расонидааст. Мутаассифона, дар натиҷаи рух додани офатҳои табиӣ ҳалокати шаҳрвандон низ ба қайд гирифта шуд.

Дар ин шароит Кумита дар соли 2020 дар самти кории худ оид ба масъалаҳои омодагӣ ва эътино ба ҳамагуна хавфи офатҳо ислоҳот ворид намуда, диққати махсусро барои пешгирии COVID-19 равона намуд.

Инчунин, Кумита новобаста аз вазъи душвори мавҷуда татбиқи минбаъдаи «Барномаи рушди Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018–2022» ва «Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба коҳиши хавфи офатҳои табиӣ барои солҳои 2019–2030» идома дода, заминаи моддию техникаро мустақкам гардонид, нерӯи мақомоти ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани дар самти таъмини ҳифзи аҳоли ва ҳудуди кишварро аз офатҳои табиӣ ва техногенӣ афзоиш дод.

Дар хотима ба ҳамаи шарикон барои ҳамкориҳои самарабахш ва кӯмак дар ҳалли масъалаҳои марбут ба коҳиш додани хавфи офатҳои табиӣ ва пешгирии паҳншавии пандемияи COVID-19 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон миннатдории самимии худро баён мекунам.

Умедворем, ки маълумотҳои дар «Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулодаи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2020» оварда шуда на танҳо барои хизматчиёни давлатӣ, балки барои ҷомеа, намоёндогони ВАО ва кишварҳои гуногуни аҳоли муфид хоҳад буд.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Бо мақсади таъмини ҳифзи аҳоли аз офатҳои табиӣ ва устуворӣ барои наслҳои оянда, Кумита минбаъд низ дар ҳалли масъалаҳои коҳиши хавфи офатҳо дар ҳама сатҳҳо саҳм хоҳад гузошт.

Бо камоли эҳтиром,
Раиси Кумита

Р. Назарзода

II. ҲИФЗИ АҲОЛӢ ВА ҲУДУДИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН АЗ ҲОЛАТҲОИ ФАВҚУЛОДА

Таҳлили ҳолатҳои фавқулодаи бақайдгирифташуда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Истилоҳи «ҳолатҳои фавқулода» дар ҳаёт ва шуури инсон мустаҳкам ҷой гирифтааст. Ин пеш аз ҳама аз он вобаста аст, ки таърихи рушди тамаддун ва ҷаҳони муосир бо ҳолатҳои фавқулода ба монанди: zilzila, обхезӣ, тӯфон, сардӣ, гармӣ, оташ, таркиш, садамаҳои са-ноатӣ, терроризм, гуруснагӣ, эпидемия, бемориҳо пайванди ногусастанӣ дошта, ҳамсафари доимии инсон мебошанд. Ҳодисаҳои фавқулода инсонро доимо ҳамроҳӣ мекунад, ба ҳаёти ӯ таҳдид мекунад, дард, ранҷ ва захмро ба бор меорад, арзишҳои моддиро вайрон ва нобуд мекунад, ба муҳити табиӣ ва ҷома зарари азим мерасонад.

Дар соли 2020 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 3 052 ҳолатҳои фавқулода ва ҳодисаҳо ба қайд гирифта шуданд, ки нисбат ба соли 2019 (3 449) 11,5% коҳиш ёфтааст. Аз ҷумла:

Намуди офатҳои табиӣ	Соли 2019	Соли 2020	Коҳиш/афзоиш (+/-),%
Шумораи ҳодисаҳои хавфнок ва фавқулодаи табиӣ	680	213	- ба 3,2 маротиба
Шумораи ҳолатҳои техногенӣ	2 555	2 676	+4,7%
Ҳодисаҳои нохуш	214	163	-23,8%
Ҷамагӣ:	3 449	3 052	-11,5%

Сарфи назар аз пешрафти илм ва техника, хавфҳои мухталиф боиси ҳалокати одамон мегарданд. Дар соли 2020 чун солҳои қаблӣ, шумораи зиёди фавқо дар натиҷаи руҳ додани ҳодисаҳои техногенӣ ба қайд гирифта шудааст.

Шумораи фавтидагон дар натиҷаи ҳолатҳои фавқулода дар солҳои 2019–2020

Офатҳои табиӣ

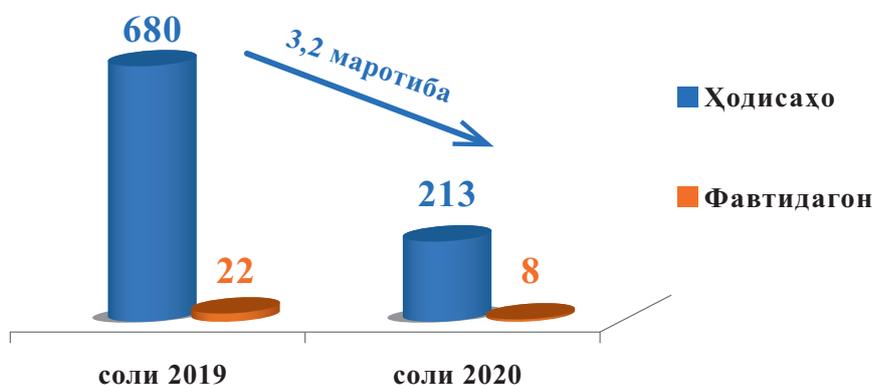
Вақтҳои охир мушкилоти тағйирёбии иқлим ба яке аз масъалаҳои муҳим дар миқёси сайёра табдил ёфтааст. Тағйирёбии иқлим аз равандҳои динамикии сайёраи Замин, инчунин аз таъсири беруна, ба монанди тағйирёбии шиддатнокии радиатсияи офтоб ва фаъолияти одамон ба амал меояд. Тағйирёбии иқлим барои Тоҷикистон низ мушкилоти бузургеро ба бор меорад. Тибқи маълумоти Маркази омӯзиши тағйирёбии иқлим ва қабати озони назди Агенсии обуҳавошиносии Тоҷикистон ҳарорати миёнаи солона дар кишвар дар 65 соли охир дар ноҳияҳои кӯҳӣ ва баландкӯҳ $0,3-1,20^{\circ}\text{C}$ зиёд шудааст – аз $0,1-0,70^{\circ}\text{C}$ ва дар шаҳрҳо – аз $1,2-1,90^{\circ}\text{C}$. Тибқи таҳлилҳо то соли 2050 муайян гаштааст, ки ҳарорати миёнаи солона аз 1,8 дараҷа то ба 3 дараҷа гарм хоҳад шуд, алалхусус дар байни моҳҳои декабр ва август. Ин омилҳо сабаби рух додани офатҳои табиӣ, аз қабили тармафарой, сел, ярҷ, ҳаракати пиряхҳо, обхезиҳо ва ғайра мебошанд.

Миқдори офатҳои табиӣ ва фавтидагон дар давоми солҳои 2016–2020

Дар соли 2020 дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон 213 офати табиӣ ба қайд гирифта шудааст, аз ҷумла 95 ҳодисаи фаромадани тарма, 36 – сел, 30 – заминчунбӣ, 21 – шамолҳои сахт, 9 – боронҳои шадид, 9 – фаромадани сангҳо, 6 – ярҷҳо, 4 – баланд шудани сатҳи об дар обанборҳо ва 2 ҳолати раъду барқ.

Шумораи офатҳои табиӣ ва фавтидагон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2019–2020

МАЪЛУМОТ
оид ба ҳолатҳои фавқулодаи хусусиятҳои табиӣ дошта
дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2019–2020

Намуди ҳодисаҳо	2019			2020			Паст шудан/ афзоиш (+/-),%
	миқ- дор	фав- тида	начот дода шуд	миқ- дор	фав- тида	начот дода шуд	
Заминларза	25			30			+20,0%
Тарма	445	9	6	95	2	3	-4,7 маротиба
Ярч	13			6			-2,2 маротиба
Сангрзӣ	37	3		9		1	-4,1 маротиба
Шамоли саҳт	18	2	1	21		1	+16,7%
Боришоти барфи зиёд	8			1			-8 маротиба
Боришоти борони зиёд	17			9			+47,1%
Баландшавии сатҳи об	32			4			-8 маротиба
Раъду барқ	1	1		2	2		+2 маротиба
Сел	80	7		36	4	1	-2,2 маротиба
Яхбандӣ	2						
Яхпора, канда шудани пирях	2						
Ҷамағӣ:	680	22	7	213	8	6	-3,2 маротиба

Намудҳои асосии офатҳои табиӣ дар солҳои 2019–2020

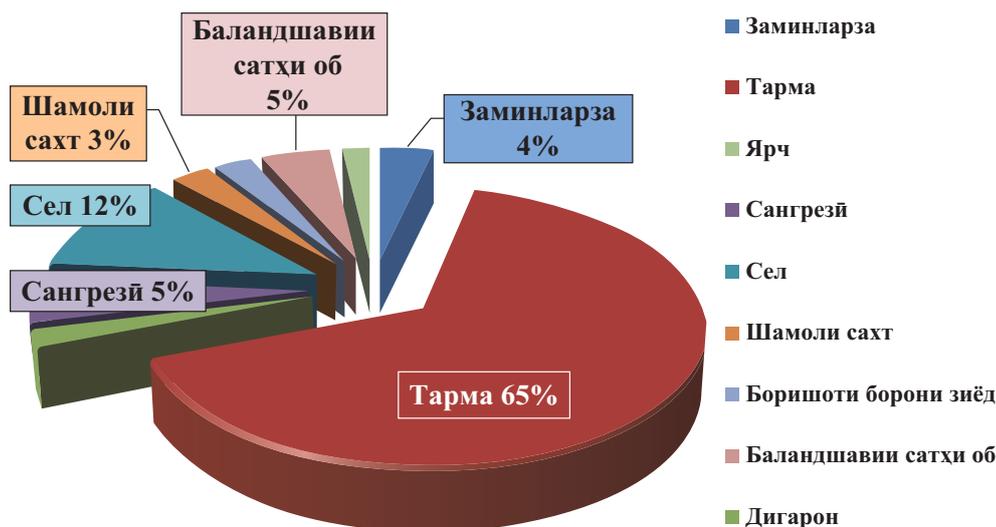

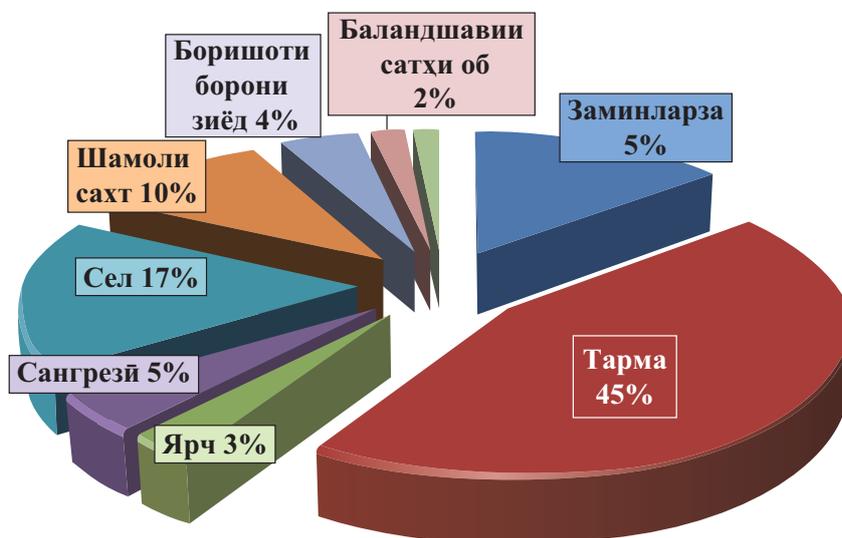
Дар миёни рух додани офатҳои табиӣ афзоиши ҳолатҳои тармафарой ба қайд гирифта шудааст, ки дар соли 2020 45% шумораи умумии офатҳои табиӣро ташкил дод, дар соли 2019 бошад – 65%. Тармаҳо сабаби басташи роҳҳои автомобилгард, ки пойтахти кишвар шаҳри Душанбе ва минтақаҳои кишварро мепайванданд, боис мегардад.

Таносуби офатҳои табиӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2019–2020

Соли 2019

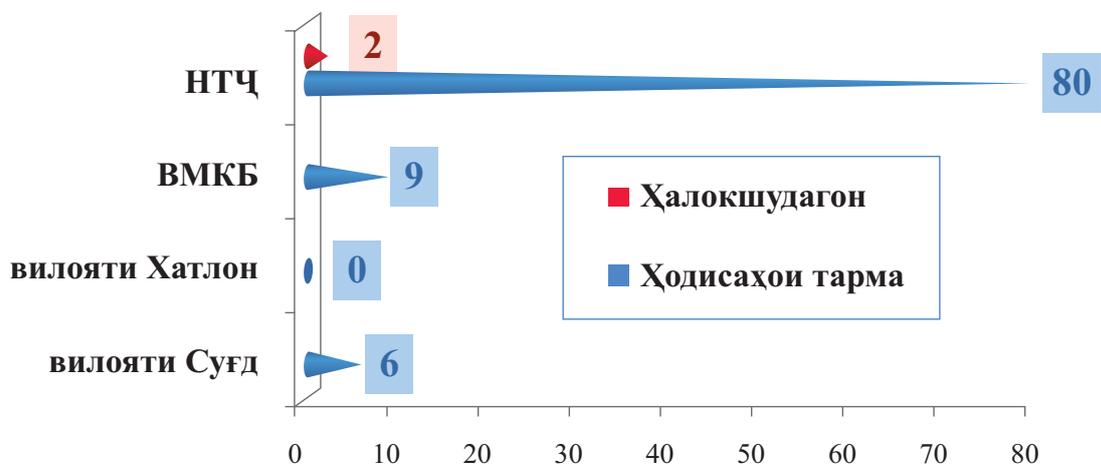
Соли 2020

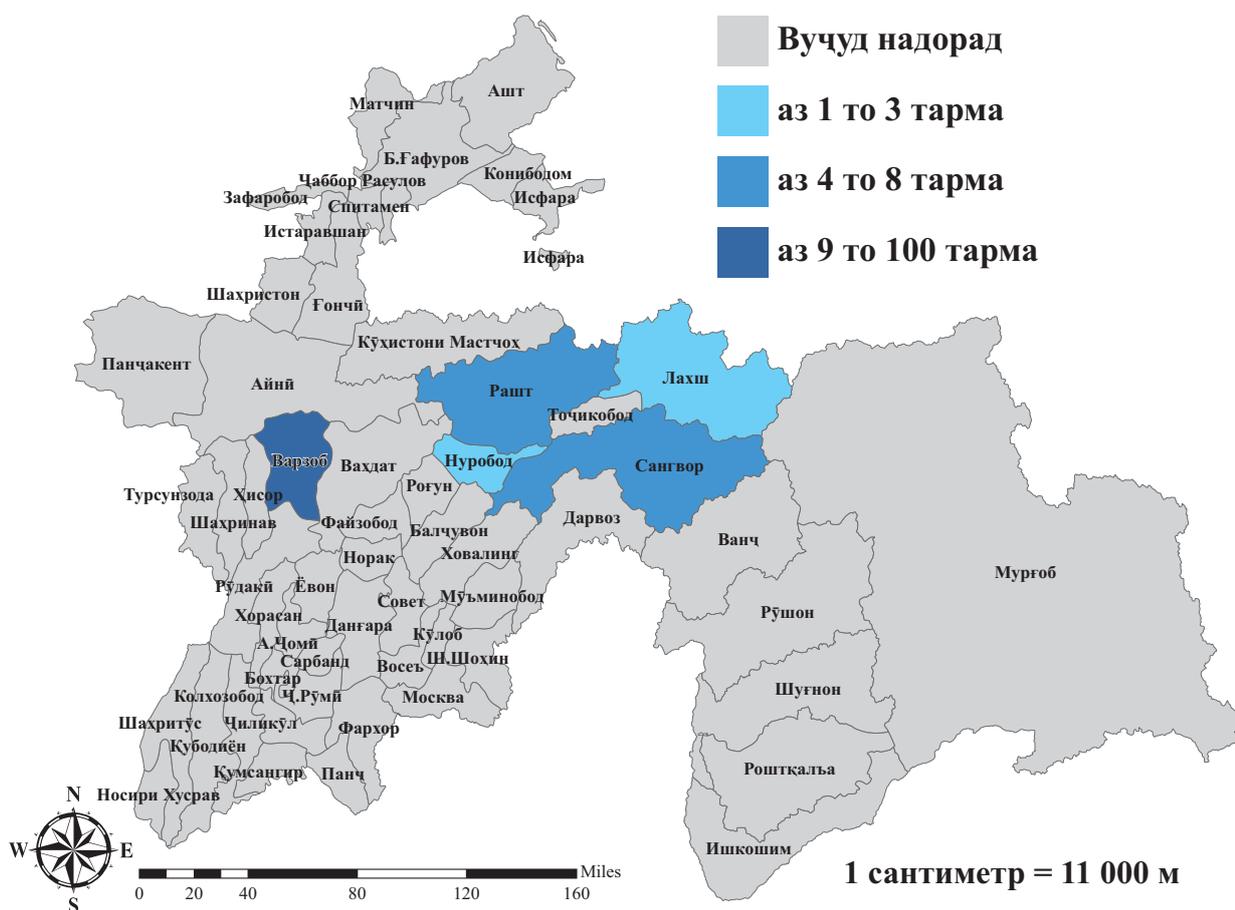
Шумораи зиёди тармафарой дар соли 2020 дар минтақаи Варзоб ба қайд гирифта шуда, шумораи он 63,2%-ро ташкил намуд. Инчунин, тармафарой дар минтақаи Рашт (НТҶ), вилояти Суғд (ноҳияи Айнӣ) ва ВМКБ (минтақаи Шугнон ва ноҳияи Ванҷ) ба қайд гирифта шудааст. Бар асари тармафарой дар минтақаи Рашт ду нафар шаҳрвандон ба ҳалокат расиданд.

Шумораи ҳолатҳои тармафарой ва фавти одамон дар натиҷаи онҳо дар соли 2020 дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз рӯи минтақаҳо

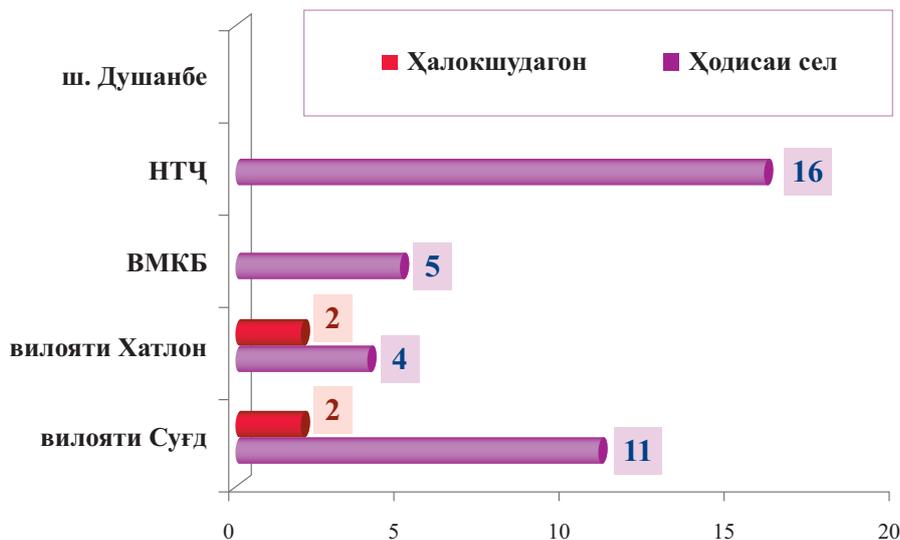
Харитаи фармадани тармаҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

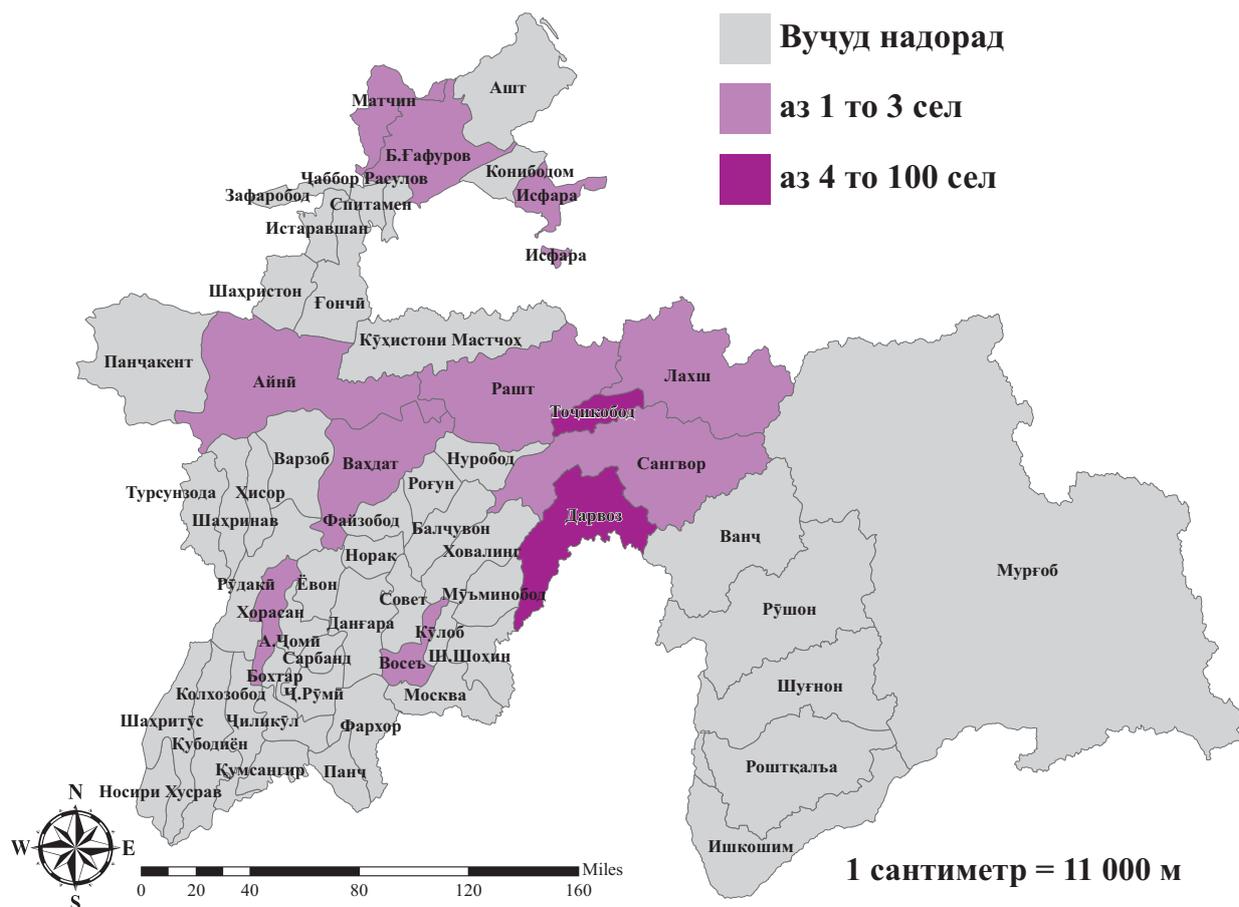
Сел яке аз офатҳои табиӣ мебошад, ки бештар ба аҳоли ва иқтисодиёти мамлакат зарар мерасонад. Соли 2020 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 36 ҳолати омадани сел ба қайд гирифта шуд (17%), ки дар натиҷаи он 4 нафар шаҳрвандон ба ҳалокат расиданд (ду нафар дар вилояти Суғд, ноҳияҳои Мастҷоҳ ва Деваштиҷ; ду нафар дар ноҳияи Хуросони вилояти Хатлон).

Шумораи сел ва фавтидагон дар натиҷаи онҳо дар соли 2020 дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз рӯи минтақаҳо

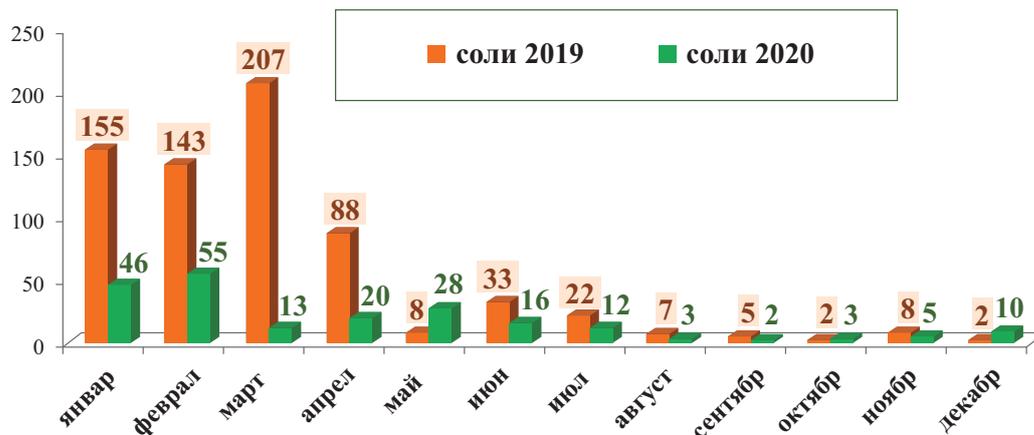
Харитаи фаромадани селҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Дар соли 2020 ба монанди соли 2019 шумораи камтарин офатҳои табиӣ дар фасли тирамоҳ рост омад. 47,4% офатҳои табиӣ дар фасли зимистон ба қайд гирифта шуданд, ки шумораи зиёди онҳо дар моҳи феврал, яъне 55 ҳолатро ташкил доданд.

Шумораи офатҳои табиӣ дар солҳои 2019–2020, аз рӯи моҳҳо

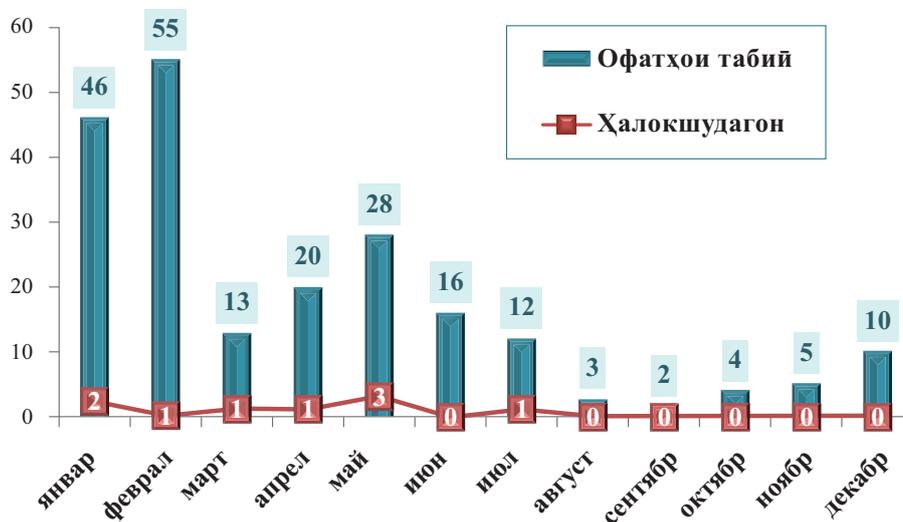

Дар соли 2020 дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон 8 нафар дар натиҷаи офатҳои табиӣ ҳалок шуданд (дар соли 2019 – 22).

Ҳалокшудагон аз офатҳои табиӣ дар солҳои 2019–2020, аз рӯи намудҳои офатҳои табиӣ

Шумораи офатҳои табиӣ ва ҳалокшудагон дар соли 2020, аз рӯи моҳҳо

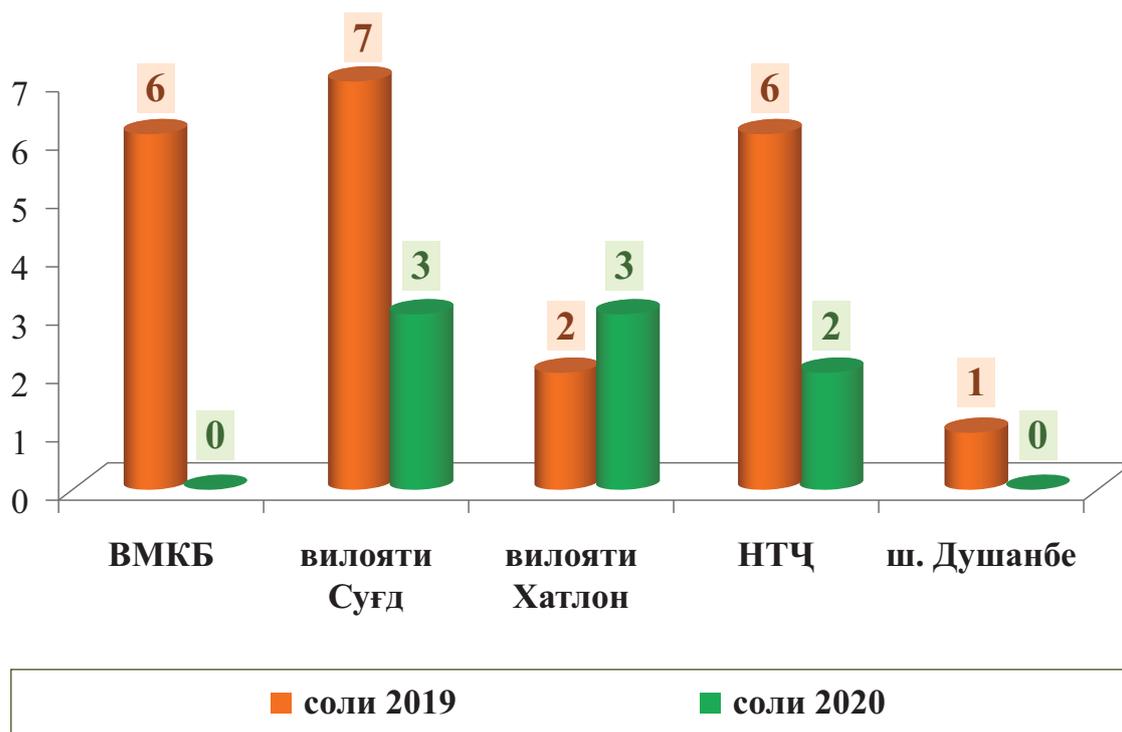

МАЪЛУМОТ

оид ба ҳодиса ва офатҳои табиӣ дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ дар соли 2020, аз рӯи минтақа бо нишон додани маблағи зарар (сомонӣ)

Соли 2020		Намуни ҳодисаҳо								
		замин-ларза	тарма	кухпора, сангрез	ярч	шамолӣ саҳт	сел	баланд-шавии саҳти об	дигарон	ҳамагӣ
ВМКБ	Миқдори ҲФ	7	9	14	1	4	5			30
	Ҳалокшудагон									0
	Маблағи зарар			260 000		508 7900				5 347 900
в. Суғд	Миқдори ҲФ	4	6	1		3	11	1	3	29
	Ҳалокшудагон						2		1	3
	Маблағи зарар					32 078 400	10 688 200			42 766 600
в. Хатлон	Миқдори ҲФ	6				1	4	1	1	13
	Ҳалокшудагон						2		1	3
	Маблағи зарар						8 218 100			8 218 100
НТЧ	Миқдори ҲФ	7	80	4	5	6	16	2	1	121
	Ҳалокшудагон		2							2
	Маблағи зарар	875 700			33 600	157 900	1 383 000	128 600		2 578 800
Душанбе	Миқдори ҲФ	6				7			7	20
	Ҳалокшудагон									0
	Маблағи зарар									0
УМУМИЙ:	Миқдори ҲФ	30	95	9	6	21	36	4	12	213
	Ҳалокшудагон	0	2	0	0	0	4	0	2	8
	Маблағи зарар	875 700	0	260 000	33 600	37 324 200	20 289 300	128 600	0	58 911 400

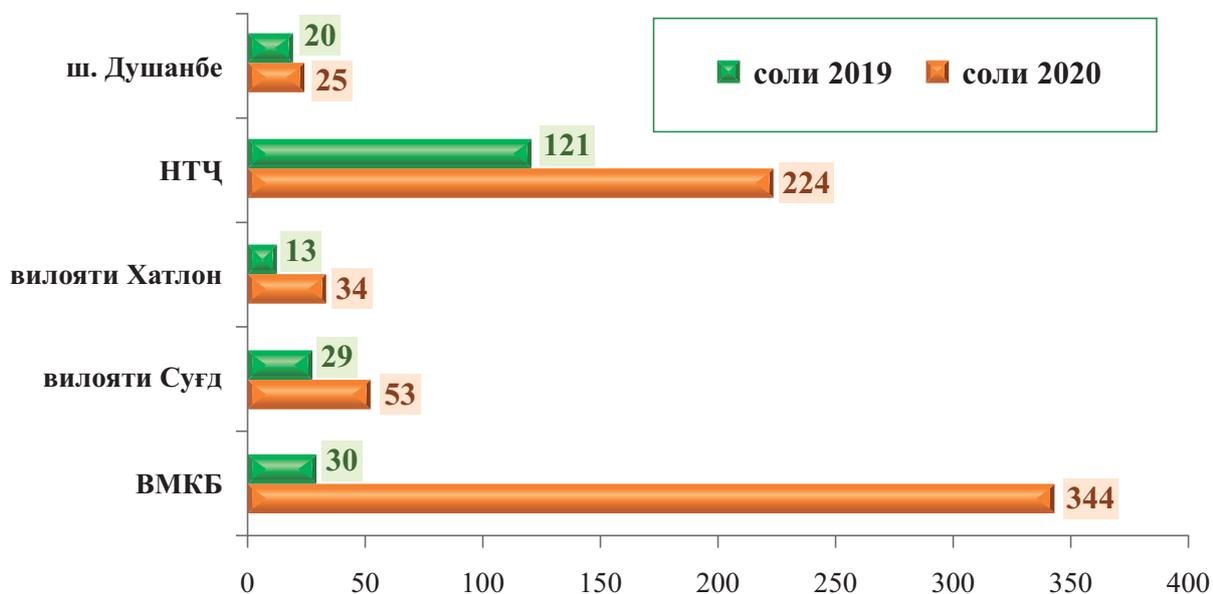
Шумораи фавтидагон аз офатҳои табиӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020 нисбат ба соли 2019, аз рӯи минтақаҳо

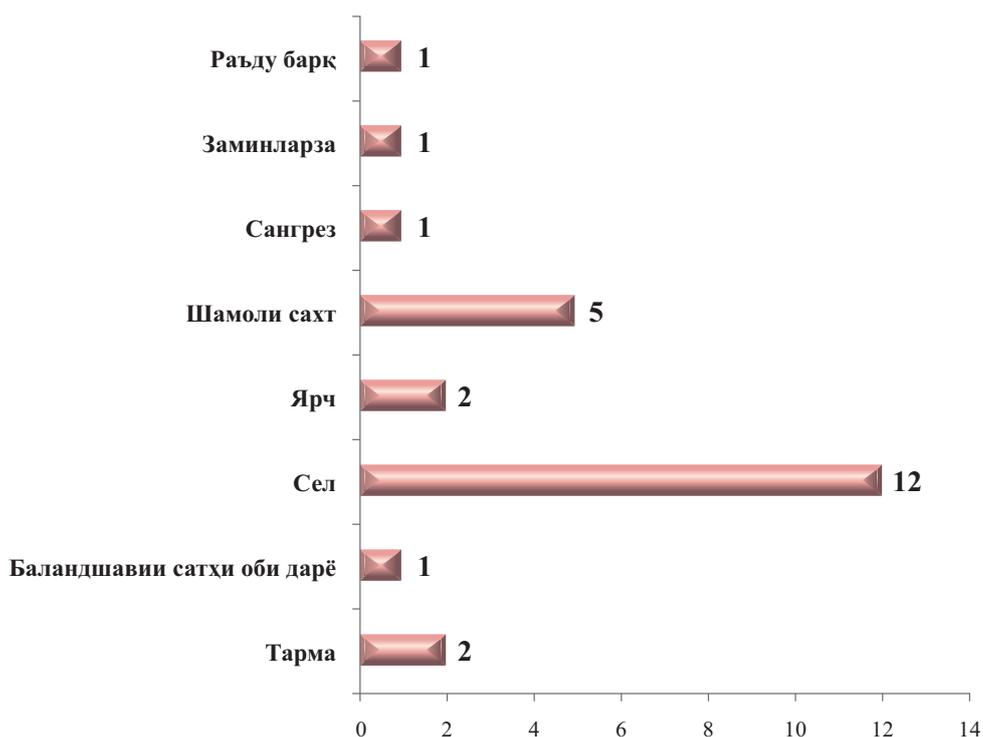
Шумораи аз ҳама зиёди офатҳои табиӣ дар соли 2020 дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ба вуқӯъ пайваستاаст, ки он 57%-ро ташкил дод, соли 2019 бошад, 50,6%-ро дар ВМКБ ташкил дода буд.

Шумораи офатҳои табиӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020 нисбат ба соли 2019, аз рӯи минтақаҳо

Дар соли 2020 аз 213 офати табиӣ, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шуд, 25 ҳолат ба аҳоли ва иқтисодиёти кишвар зарари калон расонид.

Шумора ва на мудҳои ҳолатҳои фавқулода дар соли 2020, ки зарари калон расонидаанд

Аз соли 2012 то 2020 тамоюли коҳиш ёфтани шумораи ҳолатҳои фавқулодаи хусусияти табиӣ дошта ба назар мерасад, ки он сабаби зарари зиёд ба иқтисодиёти кишвар гардид.

Шумораи ҳолатҳои фавқулода ва фавтидагон дар давраи солҳои 2010–2019

Яке аз сабабҳои коҳиш ёфтани шумораи рух додани ҳолатҳои фавқулода ин пурзӯр намудани фаъолият аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти пешгирии офатҳои табиӣ ин таъмини омодагӣ, коҳиш додани хавфу хатар ва роҳандозии чорабиниҳои пешгирикунанда мебошад.

Бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 марти соли 2012, №98 дар асоси тавсияҳои Барномаи Чорҷӯбаи Хиого дар назди Комиссияи давлатии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳолатҳои фавқулода, Платформаи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба коҳиш додани хатари офатҳои табиӣ таъсис дода шуд, ки он ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун сохтори банақшаگیرӣ ва ҳамоҳангсозии амалҳо дар самти коҳиш додани офатҳои табиӣ буда, майдони иловагии муқолама бо шарикони Гурӯҳи арзёбии фаврӣ ва ҳамоҳангсозӣ ҳангоми ҳолатҳои фавқулода РЕАКТ-ро таъмин менамояд.

Тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 декабри соли 2015, №779 Комиссияи давлатии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳолатҳои фавқулода тахти раёсати Раиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият намуда, бар он вазорату идораҳои масъули идоракунии хавфи офатҳои табиӣ шомиланд.

Яке аз вазифаҳои Комиссияи давлатии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳолатҳои фавқулода ҳамоҳангсозии фаъолият оид ба таҳия ва татбиқи чорабиниҳои ташкилӣ ва муҳандисӣ оид ба пешгирии ҳолатҳои фавқулода мебошад.

Аз соли 2017 то инҷониб ҳамасола тибқи Фармоиши Комиссияи давлатии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳолатҳои фавқулода, ба минтақаҳои хатарнок масолеҳи сохтмонӣ ва сӯзишворӣ барои роҳандозии корҳои сохилмустаҳкамкунӣ ва дигар чорабиниҳои муҳандисию техникӣ оид ба пешгирии ҳолатҳои фавқулода фиристода мешаванд, ки он бевосита ба коҳиши хавфи офатҳои табиӣ дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсири худро мерасонад.

Дар давраи	Фармонҳои Комиссияи давлатии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон онд ба ҳолатҳои фавқулода	Маблағ (бо сомонӣ)
2017	аз 16 апрели соли 2017	3 697 375
2018	аз 03 марти соли 2018	2 684 050
2019	аз 26 феввали соли 2019 аз 15 июли соли 2019	5 140 460 2 206 000
2020	аз 12 майи соли 2020	1 122 475
ҲАМАҒӢ:		14 млн. 850 ҳазору 360

Сарфи назар аз коҳиш ёфтани шумораи ҳолатҳои фавқулодаи хусусияти табиӣ зарари моддӣ барои иқтисоди кишвар, хеле назаррас боқӣ мемонад.

Дар давраи аз соли 2010 то 2020 офатҳои табиӣ ба иқтисодиёти кишвар ба маблағи 1 миллиарду 348 миллиону 195 ҳазор сомонӣ хисорот ворид карданд – ин 241 миллиону 162 ҳазору 27 доллари ИМА-ро ташкил дод.

Дар давраи	Маблағи зарар (сомонӣ)	Маблағи зарар (доллари ИМА)
2010	518 796 700	117 825 328
2011	43 815 200	9 207 776
2012	72 568 300	15 231 362
2013	63 950 800	13 395 362
2014	41 504 600	7 819 401
2015	291 164 300	41 653 215
2016	161 336 200	20 484 015
2017	30 541 200	3 463 114
2018	34 249 000	3 632 073
2019	31 357 300	3 236 983
2020	58 911 400	5 213 398
ҲАМАҒӢ:	1 348 195 000	241 162 027

Дар соли 2020 нисбат ба соли 2019 зарари моддӣ аз офатҳои табиӣ (бо сомонӣ) 1,9 маротиба афзудааст.

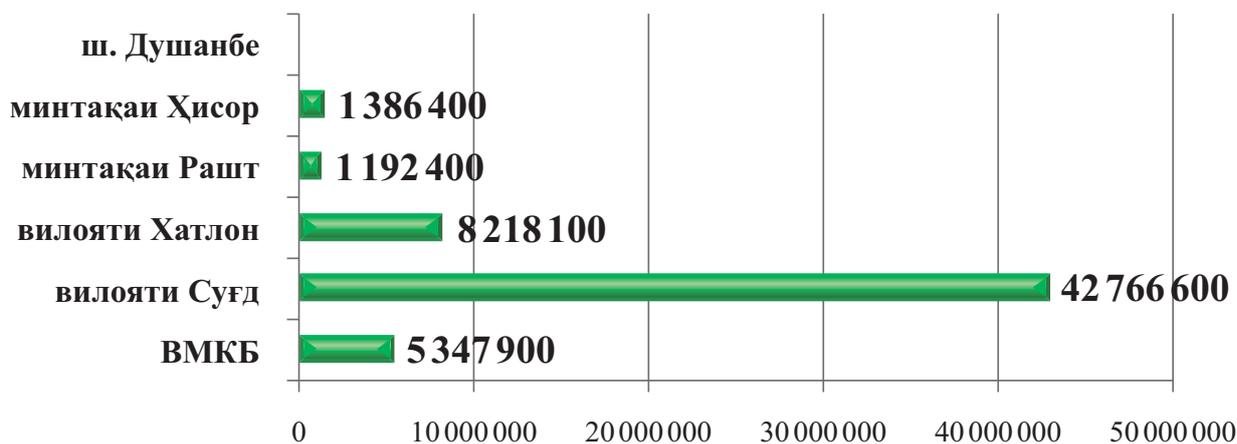

Маблағи зарар аз офатҳои табиӣ дар соли 2020 нисбат ба соли 2019

Тибқи хулосаҳои комиссияҳои ҳолатҳои фавқулодаи вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо дар соли 2020 офатҳои табиӣ дар вилояти Суғд зарари калони моддӣ расониданд, ки он 72,5%-ро ташкил дод. Дар вилояти Хатлон ҳаҷми хисорат 13,9%-ро ташкил дод.

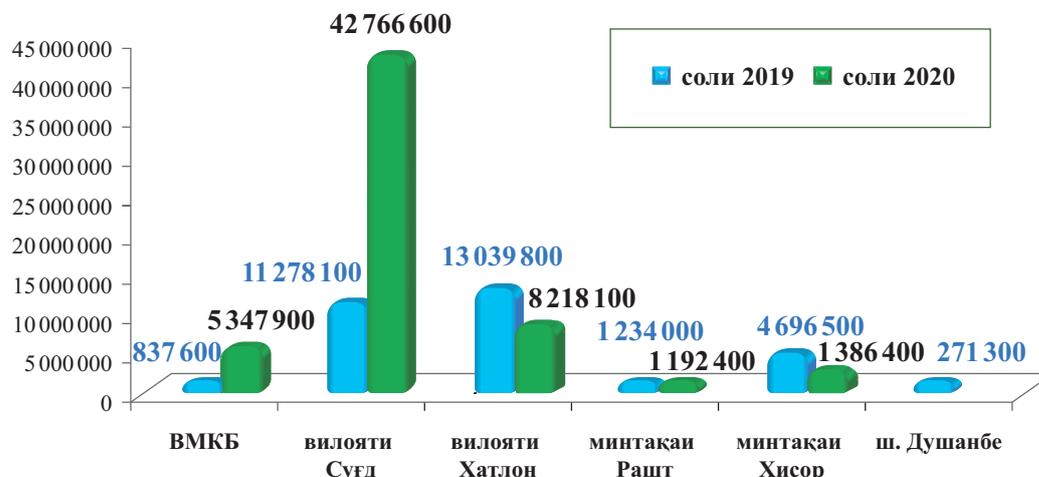
Маблағи зарар аз офатҳои табиӣ дар соли 2020, аз рӯи минтақаҳо (бо сомонӣ)

Дар соли 2020 аз ҳаҷми умумии зарари моддӣ – 37 миллиону 166 ҳазору 900 сомонӣ, оқибатҳои сардиҳо дар вилояти Суғд 32 миллиону 78 ҳазору 400 сомонӣ, дар ВМКБ – 5 миллиону 87 ҳазору 900 сомонино ташкил дод. Дар вилояти Суғд тоқзорҳо, дарахтони мева ва дар ВМКБ майдонҳои кишти картошка зарар диданд.

Маблағи зарар аз офатҳои табиӣ дар солҳои 2019–2020, аз рӯи минтақаҳо (бо сомони)

Натиҷаҳои таҳлили ҳолатҳои фавқулодаи хусусияти табиӣ нишон медиҳанд, ки ҳиссаи асосии зарари иқтисодӣ ба сел рост меояд, ки дар соли 2020 он 48%-ро ташкил додааст. Бо мақсади коҳиш додани хисороти аз омадани сел дар маҳалҳои аҳолинишини осебпазир ва минтақаҳои хатарнок то давраи фаъолияти хавфи офатҳои табиӣ бояд тадбирҳои иловагии муҳандисӣ ва техникӣ оид ба ҳифзи аҳоли, иншооти иқтисодӣ ва ҳудуд гузаронида шаванд, инчунин чихати омода намудани аҳоли дар самти пешгирӣ ва қоидаҳои дурусти рафтор ҳангоми руҳ додани офатҳои табиӣ қорҳои табиғотӣ-ташвиқотӣ пурзӯр карда шаванд.

Барои коҳиш додани хисороти иқтисодӣ аз офатҳои табиӣ, сатҳи огоҳии аҳолиро дар бораи қоидаҳои рафтор дар ҳолатҳои офатҳои табиӣ баланд бардоштан лозим аст.

Бояд қайд кард, ки сабабҳои бокӣ мوندан ва афзоиши хатарҳои табиӣ инҳоянд:

- тайғирёбии иқлим;
- тақсмоти қитъаҳои замин дар минтақаҳои хатари эҳтимолии табиӣ;
- риоя накардани қоидаҳо, меъёрҳо ва талаботи қорҳои сохтмонӣ ҳангоми сохтмони хонаҳои истиқоматӣ, хусусан дар минтақаҳои кӯҳӣ ва наздикӯҳӣ.

Ҳолатҳои техногенӣ

Ҳодисаҳои хусусияти техногенӣ дошта бо фаъолияти инсон алоқаманд мебошанд. Хатари аз ҳама калон дар ҳодисаҳои техногенӣ садамаҳои нақлиётӣ, таркишҳо, сӯхтор, садамаҳои радиатсионӣ, садамаҳо бо партоби моддаҳои кимиёвӣ ва дигарро ташкил медиҳад.

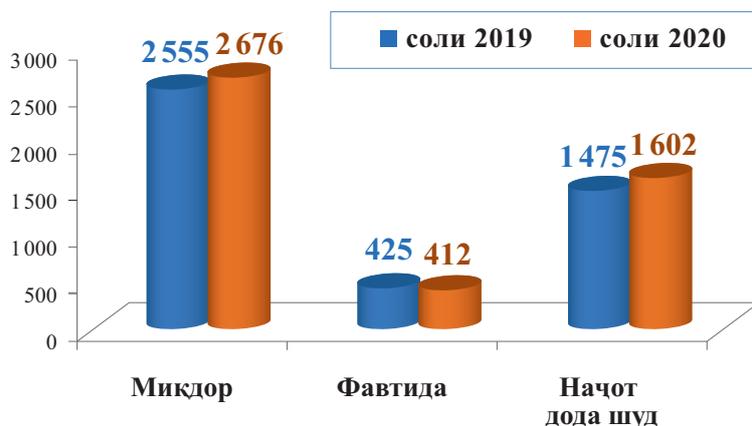
Дар соли 2020 дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон 2667 садамаи техногенӣ ба қайд гирифта шудааст, ки ин нисбат ба соли 2019 (2,555) 4,7% зиёд аст. (Нишондиҳандаҳо оид ба садамаҳои нақлиётӣ ва сӯхтор аз маълумоти Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шудааст).

Аз инҳо: 1 300 сӯхтор; 1 109 садамаҳои нақлиётӣ; 227 маҳкамшавии дарҳои оҳанин ва лифтҳо; 25 садама дар ҳадамоти коммуналӣ; 8 фуруравии иншоот; 4 таркиш (1 таркиши воситаи гармидиҳӣ, 1 таркиши балони оксиген, 2 таркиши лӯлаи газ); 2 ҳолати ошқор ва нобуд кардани лавозимоти ҷангӣ, 1 ҳолати захролудшавӣ.

Дар натиҷаи садамаҳо ва ҳодисаҳои техногенӣ 412 нафар ба ҳалок расида, 1 602 нафар наҷот дода шуданд. Дар соли 2020 шумораи фавтҳо нисбат ба соли 2019 3,1% коҳиш ёфт ва шумораи наҷотёфтагон 8,6% зиёд шудааст.

Ҳолатҳои техногенӣ дар соли 2020 нисбат ба соли 2019

МАЪЛУМОТ

оид ба ҳолатҳои техногенӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2019–2020

Намуди ҳодисаҳо	2019			2020			Паст шудан/ афзоиш (+/-),%
	миқ- дор	фав- тида	начот дода шуд	миқ- дор	фав- тида	начот дода шуд	
Садамаи нақлиётӣ	1 212	391	1 314	1 109	376	1 263	-8,5%
Сӯхтор	1 274	23	99	1 300	25	229	+2,0%
Садама дар лифт	8		20	9		19	+12,5%
Садамаи саноатӣ	1						
Кушодани дари хонаҳо	38	9	35	218	7	76	+ 5,7 маротиба
Садамаи гази захролуд	5	4	3	1	1		- 5 маротиба
Тарқиш	2	1	2	4	1	8	+ 2 маротиба
Дарёфти лавозимоти чангӣ	6			2			- 3 маротиба
Фуруравии иншоот	2	3		8	2	4	+ 4 маротиба
Садамаи коммуналӣ	6		1	25		3	+ 4,2 маротиба
Садамаи авиатсионӣ	1	1	1				
Ҷамагӣ:	2 555	425	1 475	2 676	412	1 602	+4,7%

Дар байни садамаҳои техногенӣ дар кишвар садамаҳои нақлиётӣ ва сӯхтор дар сатҳи баланд боқӣ мондаанд. Соли 2020 садамаҳои нақлиётӣ 41% аз шумораи умумии садамаҳои техногениро ташкил дод, дар соли 2019 бошад он 47%-ро дар бар гирифта буд. Шумораи садамаҳои нақлиётӣ дар соли 2020 нисбат ба соли гузашта 8,5% камтар ба қайд гирифта шуд.

Таносуби ҳолатҳои техногенӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2019–2020

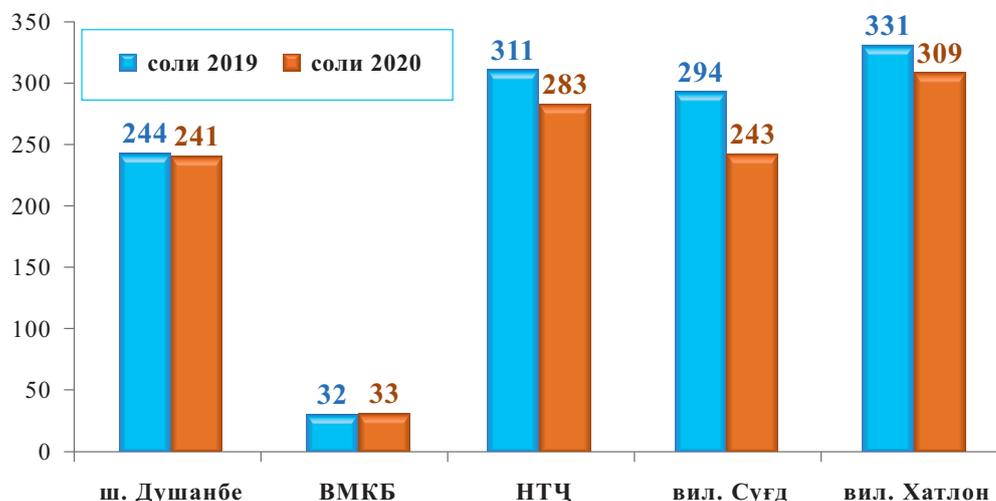
Ҳалокшудагон дар садамаҳои нақлиётӣ 91% шумораи умумии фавтидагонро ташкил доданд, соли гузашта бошад, шумораи он 92% буд.

Таносуби ҳалокшудагон аз ҳолатҳои техногенӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2019-2020

Шумораи аз ҳама зиёди садамаҳои нақлиётӣ дар соли 2020 чун соли 2019 дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ва вилояти Хатлон ба қайд гирифта шудаанд.

Шумораи садамаҳои нақлиётӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020 нисбат соли 2019, аз рӯи минтақаҳо

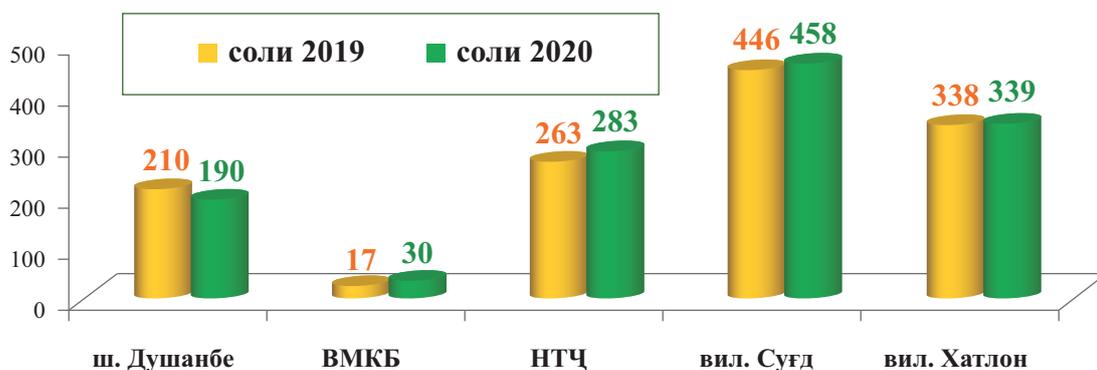

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Инчунин, сӯхторҳо ҳиссаи зиёди шумораи садамаҳои техногениро дар соли 2020 ташкил дод, яъне – 51%. Шумораи асосии сӯхторҳо дар вилоятҳои Суғд ва Хатлон ба қайд гирифта шудаанд.

Шумораи сӯхторҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020 нисбат соли 2019, аз рӯи минтақаҳо

Бо дарназардошти он ки тамоми техносфера офариниши дасти инсон аст, пас руҳ додани ҳодисаҳои техногенӣ ва офатҳои табиӣ, сабаби асосии руҳ додани онҳо худ инсон аст ё ҳаракатҳои он, яъне қабули қарорҳои хато ё роҳандозии нодурусти чорабиниҳо мебошад.

Таҷрибаи ҷаҳонӣ нишон медиҳад, ки сабабҳои руҳ додани ҳодисаҳои техногенӣ аксар вақт на аз параметрҳои техникӣ, балки аз нишондодҳои иҷтимоӣ реша мегиранд. Ҳодисаҳои хавфнок аз он сабаб ба амал меоянд, ки қарорҳои хато қабул карда мешаванд, одамон дар иҷрои вазифаҳои хидматӣ бемасъулиягӣ зоҳир мекунанд, қоидаҳои беҳатариро риоя намеkunанд ва дар ҳолатҳои душвор нодуруст рафтор мекунанд.

Ҳодисаи нохуш

Омили инсонӣ, мутаассифона сабаби асосии на танҳо руҳ додани садамаҳои техногенӣ, балки ҳодисаҳои нохуш низ мебошад.

Дар соли 2020 дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон 163 ҳодисаҳои нохуш ба қайд гирифта шудааст, ки он нисбат ба соли 2019 23,8% коҳиш ёфт. Дар натиҷаи руҳ додани ҳодисаҳои нохуш 132 нафар ба ҳалокат расидаанд, соли 2019 бошад шумораи ба ҳалокат расидагон 181 нафарро ташкил дода буд.

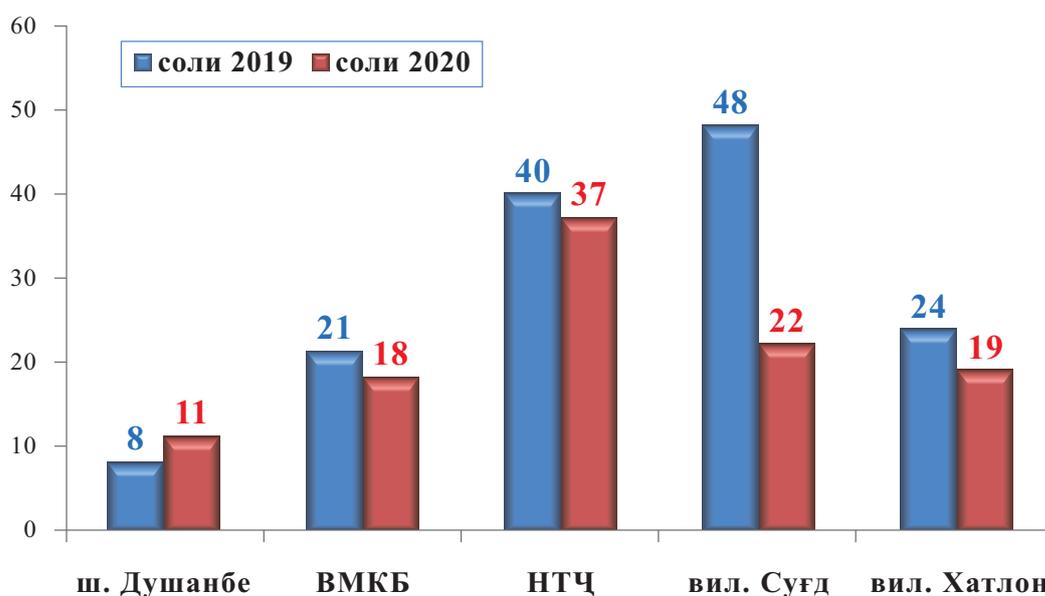
Намуди ҳодисаҳо	2019			2020			Паст шудан/афзоиш (+/-),%
	миқдор	фавтида	начот дода шуд	миқдор	фавтида	начот дода шуд	
Ҳолатҳои ғарқшавӣ	155	141	51	123	107	36	-20,6%
Ҳодисаи нохушӣ	46	29	38	34	19	19	-26,1%
Ёфтани часад	11	11		6	6		-45,5%
Бедарак	2						
Ҷамагӣ:	214	181	89	163	132	55	-23,8%

75,5% шумораи умумии ҳодисаҳои нохушро ҳолатҳои ғарқшавӣ ташкил дод, дар соли 2019 бошад, шумораи он 72,4%-ро ташкил карда буд. Дар давраи ҳисоботӣ, яъне соли 2020 – 107 нафар ғарқ шудаанд, ки ин нисбат ба соли 2019 24,1% коҳиш ёфт.

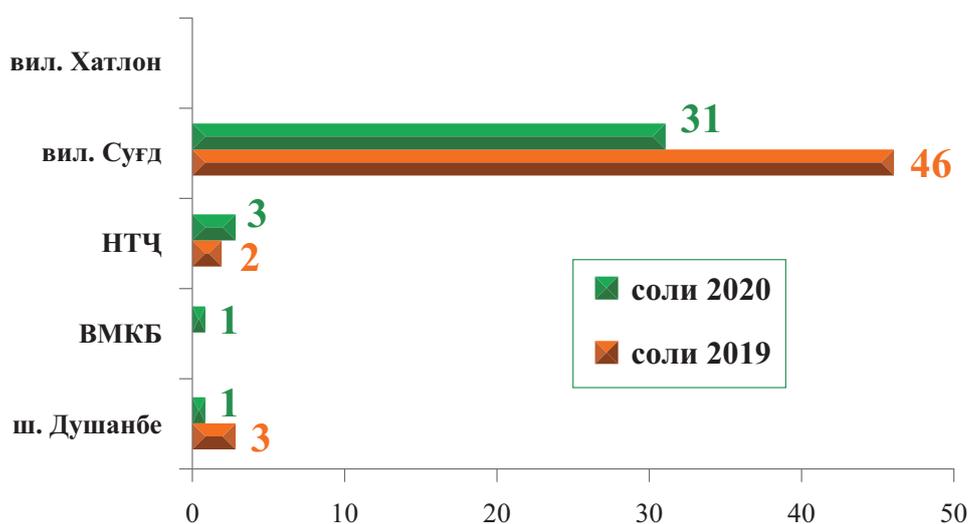
Шумораи асоси ғарқшудагон дар соли 2020 дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ (34,6%) ва вилояти Суғд (20,5%) ба қайд гирифта шуданд.

Шумораи ғарқшудагон дар ҷумҳурӣ дар соли 2020 нисбат ба соли 2019

86,1% онҳое, ки аз об наҷот ёфтанд, сокинони вилояти Суғд буданд.

Шумораи наҷотдодашудагон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2019–2020

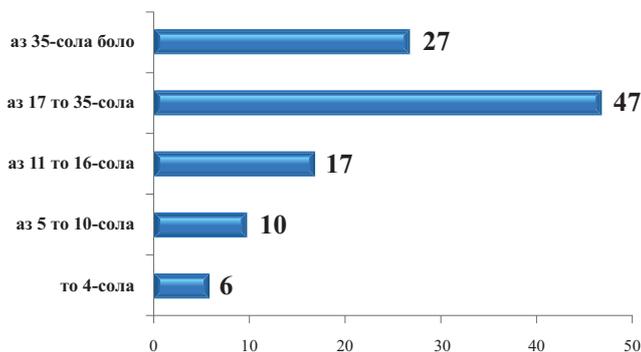
Аз шумораи умумии ғарқшудагон дар соли 2020, аз рӯи таҳлил бо синну сол:

- 30,8% – то синни 17-сола;
- 44% – аз 17 то 35-сола;
- 25,2% – аз 35-сола боло.

Аз рӯи мансубият ба ҷинс – 24,3% занҳо ташкил менамоянд (26 зан).

Шумораи ғарқшудагон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020, аз рӯи гурӯҳи синну сол

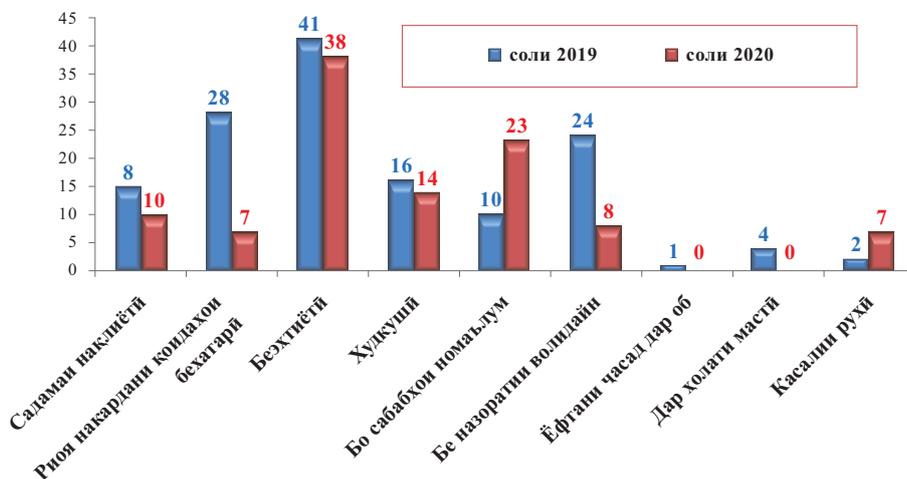

МАЪЛУМОТ

оид ба шумораи ғарқшудагон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020, аз рӯи гурӯҳи синну сол

Синну сол	ш.Душанбе		ВМКБ		НТЧ		Суғд		Хатлон		Ҷамағӣ:
	зан	мрд									
то 4-сола					1	4		1			6
аз 5 то 10-сола				1	1	4			3	1	10
аз 11 то 16-сола		2	1	4		3	1	1	1	4	17
аз 17 то 35-сола		6	1	6	3	11	6	7	2	5	47
аз 35-сола боло		3	1	4	3	7	2	4	1	2	27
Ҷамағӣ:	0	11	3	15	8	29	9	13	7	12	107
Умумӣ:	11		18		37		22		19		107

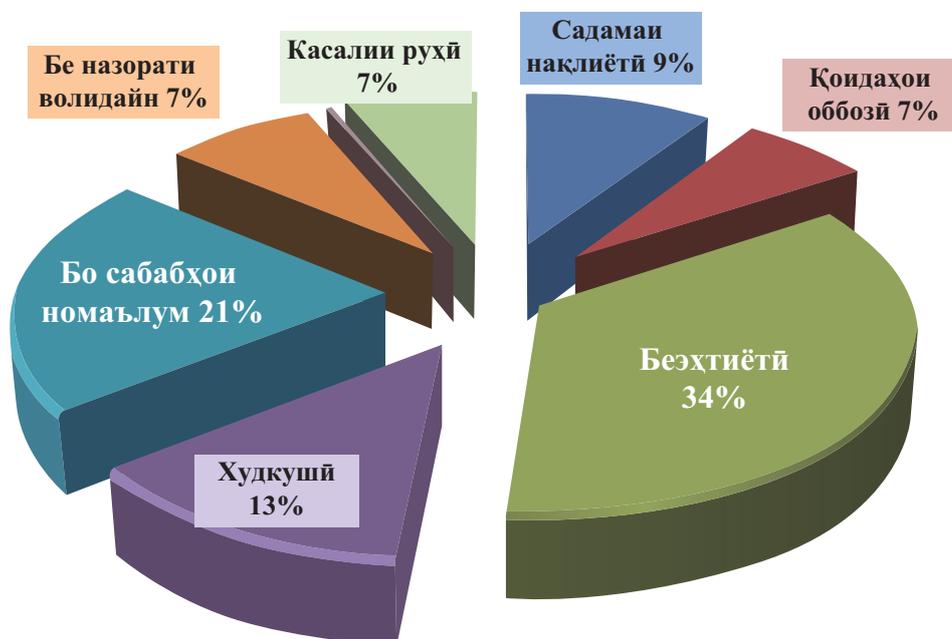
Шумора ва сабабҳои ғарқ шудани одамон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2019–2020

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки асосан сабаби ба ғарқшавӣ дучор гардидани шахрвандон ин беэҳтиётӣ – 34%, худкушӣ – 13%, садамаи нақлиётӣ – 9%, бемориҳои руҳӣ – 7%, риоя накардани қоидаҳо – 7% ва бе назорати волидайн – 7% мебошанд.

Таносуби сабабҳои ғарқ шудани одамон дар соли 2020

Агар калонсолон асосан аз беэҳтиётӣ худ фавтанд, пас сабаби марги кӯдакон ин бе назорати волидайн мебошад. Кӯмаки бехтарин ва муассир барои ғарқшавӣ ин пешгирӣ аст!

Қоидаҳои асосии пешгирӣ аз ҳолатҳои ғарқшавӣ инҳоянд:

1. Шиновариҳо аз кӯдакӣ омӯхтан лозим аст.
2. Шахс бояд танҳо дар ҷойҳои иҷозатдодашуда, ки сохилҳои мучаҳҳазгардонидашуда доранд, ба оббозӣ машғул шавад. Дар обанборҳои саноатӣ, сарбандҳо, ҷӯйҳо набояд ба шиноварӣ машғул шуд.
3. Ҳангоми истироҳат дар назди обанбор ё дар дохили он волидайн бояд назорати доимӣ ва ҳатмии кӯдаконро таъмин намоянд.

Гузaronидани корҳои барқарорсозӣ баъд аз офатҳои табиӣ дар мисоли ноҳияи Хӯросони вилояти Хатлон

Дар давраи моҳҳои апрел ва майи соли 2020 дар қаламрави ҷумҳурӣ фаромадани ярҷ ба қайд гирифта шуд, ки сабабҳои асосии ин ҳодиса боришоти боронҳои зиёд ва баландшавии сатҳи оби дарёхоро дар бар мегирифт.

Дар баробари ин, дар натиҷаи боронҳои пай дар пай, омадани сел ва ярҷ дар давраи аз 14 то 16 майи соли 2020 ба аҳоли ва иқтисодиёти ноҳияи Хӯросони вилояти Хатлон зарари калони моддӣ расонида шуд. Бар асари омадани сел манзилҳои зисти шаҳрвандон, заминҳои наздиҳавлигӣ, иншоотҳои ёрирасони истиқоматкунандагони маҳаллии деҳаҳои Неъматулло Асадулло ва 18 Ҳизби ҷамоати деҳоти ба номи Садриддин Айнӣ зарар دیدанд.

Бо мақсади гузаронидани корҳои таъхирнопазир оид ба барқарорсозии оқибатҳои офатҳои табиӣ 14-уми майи соли 2020 аз ҷониби Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва муҳофизати граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон саривақт қувва ва воситаҳои Раёсати Кумита дар вилояти Хатлон сафарбар гардонида шуданд. Бо қувваи Раёсати Кумита дар вилояти Хатлон зиёда аз 700 нафар аҳоли ба ҷойҳои беҳавф кӯчонида шуданд. Барои аҳолии бе хонаву дар монда шаҳраки хаймавӣ ташкил карда шуда, аз ҷониби Раёсати Кумита дар вилояти Хатлон 35 хайма барои муваққатан ҷойгир намудани аҳоли насб карда шуд.

Дар асоси супориши Раиси Комиссияи Давлатии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳолатҳои фавқулода – Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон барои ташкил намудани корҳо оид ба рафъи оқибатҳои офатҳои табиӣ 18 майи соли 2020 ба

минтақаи офатзада Комиссияи ҷумҳуриявӣ таҳти роҳбарии муовини Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳозир шуданд. Дар ҳайати Комиссия як қатор масъулони вазорату идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон шомил гардида буданд.

Дар ҷаласаи Ситоди фаврӣ оид ба рафъи оқибатҳои офатҳои табиӣ ҳисоботи раиси ноҳияи Хуросон оид ба фаъолияти Комиссия оид ба ҳолатҳои фавқулодаи ноҳия шунда шуд.

Мувофиқи маълумотҳои пешакӣ ба ҳолати 16 майи соли 2020 дар деҳот, 11 хонаҳои истиқоматии пурра ва 26 хонаҳои истиқоматии аҳоли қисман зарар дидаанд. Дар натиҷаи омадани сел, 301 хонаҳои истиқоматии шаҳрвандон низ зери об ва лоиқа монда, ҳамчунин бо ин сабаб ба қубурҳои обгузар, хатҳои ноқили барқ, системаи ирригатсионӣ, хоҷагии кишлоқ ва таърихи ҳисороти калони худро расонид.

Бо мақсади ташкили корҳои барқарорсозӣ, инчунин тадқиқоти такрорӣ ҳолати фавқулода вобаста бо супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19 майи соли 2020 гурӯҳи кори ҷумҳуриявӣ ташкил гардада, таҳти роҳбарии муовини раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофиаи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ноҳияи Хуросони вилояти Хатлон сафарбар гардиданд.

Ба ҳайати гурӯҳи корӣ муовинони раиси вилояти Хатлон, раиси ноҳияи Хуросон, ва муовинони ӯ, инчунин як қатор намоёндагони вазорату идораҳои дахлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил гардиданд.

Оғоз аз 19 майи соли 2020 дар минтақаи офатзада Ситоди ҷумҳуриявӣ оид ба барта-рафсозии офатҳои табиӣ кори худро оғоз намуд. Дар давраи гузаронидани тадқиқот 19–20 майи соли 2020 дар мавзеи дарчгардида фаромадани ярч дуҷум маротиба ба қайд гирифта шуд, ки дар умум душворихоро ба миён овард.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Аз ҷониби КХФ Тоҷикистон дар ноҳияи ҷабрдида қувва ва воситаҳои иловагӣ аз ҳисоби афсарон ва сарбозони хизмати ҳатмии қисми ҳарбӣ, ки дар вилояти Хатлон ҷойгир мебошад, сафарбар карда шуд.

Дар рӯзҳои аввал аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба аҳолии зарардида саривақт ҳароратсанҷҳо, ниқобҳо маҷмуи либосҳои махсуси ҳимоявӣ, дастпушакҳо, антисептикаҳо, 300 халта орд, 300 халта биринҷ, 300 адад зарфҳои 5-литраи равшан, 600 қуттӣ макарон, 300 халта пиёз, 300 халта сабзӣ ва 300 халта картошка дастрас карда шуд.

19 майи соли 2020, Кумита бо дастгирии созмонҳои байналмилалӣ, ки дар ҷумҳурӣ кор ва фаъолият менамоянд, ба монанди Хазиनाи кӯдакони СММ дар Тоҷикистон (ЮНИСЕФ) ва Агентии Оғохон оид ба макони зист 15000 (понздаҳ) ҳазор литр сӯзишворию дизелӣ, 300 маҳлулҳои антисептикӣ, 300 зарфҳои 10-литра барои оби нушакӣ, 10 маҷмуи маҳлулҳои доруворӣ барои безаргардонидани оби нушакӣ ва 15 тонна орд ҷудо ва дастрас карда шуд.

Бо мақсади расонидани кӯмаки ҳамаҷониба оид ба гузаронидани корҳои барқарорсозӣ аз ҷониби Кумита ба таври иловагӣ сӯзишворию дизелӣ ва нақлиёти махсуси муҳандисӣ ҷудо карда шуд. Бо кушишҳои қорамандони Раёсати Кумита дар вилояти Хатлон, инчунин хизматчиёни ҳарбии КХФ хонаҳои истиқомати шаҳрвандон ва қитъаҳои назди ҳавлигиашон аз обу лойқа тоза карда шуданд.

Барои гузаронидани корҳои барқарорсозӣ аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон нақлиёти автомобилӣ, экскаваторҳо ва автогрейдер ҷудо карда шуд. Дар муҳлати кӯтоҳтарин роҳҳо ва каналҳои обёрикунанда аз ӯбу лойкаҳо тоза карда шуданд.

Ҳамин тариқ, дар давраи аз 19 то 30 майи соли 2020 қувва ва воситаҳои Кумита, инчунин ҳадамотҳои мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон ва ноҳияи Хурӯсон офати табиӣ ба амаломадаро пурра бартараф намуданд.

Баъд аз гузаронидани таҳлил ва ташҳиси иловагӣ аз ҷониби Комиссия хисороти ба аҳоли ва иқтисодиёти ноҳияҳои Хурӯсон расида, ҳисоб карда шуд.

Тибқи санади тартиб додашудаи Комиссияи давлатӣ маълум гардид, ки дар натиҷаи офати табиӣ ба амаломада, 260 хонаҳои истиқоматӣ, ки аз он 184 хонаҳои истиқоматӣ зери ӯбу лой монда, 36 хонаҳо пурра ва 40 хонаҳо қисман хароб гардидааст. Дар баробари ин, роҳҳои аҳамияти маҳаллӣ, 8.1 км каналҳои обёрӣ аз истифода баромада, бинои мактаби таҳсилоти миёнаи умумӣ пурра хароб шудааст, 7.6 км хатҳои интиқоли барқ, 76 гектар кишти зироатҳои хоҷагии қишлоқ несту нобуд гардидааст. Инчунин, 112 сар моли калони шохдор ва моли майда талаф ёфтанд. Дар натиҷаи офатҳои табиӣ 2 нафар ба ҳалокат расиданд.

Маблағи умумии зарари расида аз офатҳои табиӣ 8 миллиону 63 ҳазору 700 сомониро ташкил дод.

Дар доираи муоинаи такроран гузаронидашуда ва ҳулосаи мутахассисони Корхонаи воҳиди давлатии «Экспедитсияи гидрогеологӣ»-и Саридораи геологияи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба таҳдиди хатари ярчи дубора қарор қабул карда шуд, ки ба қитъаҳои замин ба аҳолии зарардида ҷудо карда шаванд.

Дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба 67 хоҷагиҳо барои сохтмони хонаҳои истиқоматӣ дар ҳудуди деҳаи Чорбоғи ҷамоати деҳоти С. Айнӣ қитъаи замини наздиқавлигӣ ҷудо карда шуд.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Вобаста ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба аҳолии зарардида кумакҳои иловагии хурукворӣ, аз қабилӣ 13 тонна орд, 16 тонна картошка, 16 тонна пиёз, 16 тонна сабзӣ, 9 тонна биринҷ, 4 тонна макарон, 4 тонна равшан, 3 тонна марҷумак ва 3 тонна перловка ҷудо карда шуд.

Барои сохтмони 67 хонаҳои истиқоматӣ, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон масолеҳи сохтмонӣ, аз ҷумла 370 тонна семент, 370 метри мураббаъ тахта, 3 700 дона шифер ва 74 тонна арматура, инчунин дарҳо ва тирезаҳои беруна ва дохили бинои ҷудо карда шуд.

Кумита бо дастгирии Барномаи рушди СММ ва Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон аз қабилӣ кампал – 1300 дона, болишт – 1 300 дона, простин – 1 300 дона, лавозимотҳои беҳдоштӣ – 260 маҷмӯъ, лавозимотҳои ошхона – 260 маҷмӯъ, белҳо – 520 адад ва зарфи обгирӣ – 520 адад кумакҳо расонида шуд.

Илова бар ин, ба аҳолии зарардида аз офатҳои табиӣ аз ҷониби Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон бо маблағи 150 евро ба ҳар як хоҷагӣ кумакҳои молиявӣ расонида шуд.

Бо иштироки Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар минтақаи офатзада ду маротиба ҷаласаҳои сайёри Комиссияи ҷумҳуриявӣ оид ба ҳолатҳои фавқулода баргузор гардид.

Шурӯъ аз 6-уми июни соли 2020 корҳои сохтмони хонаҳои истиқоматӣ барои аҳолии зарардида аз офати табиӣ ташкил ва оғоз гардид. Дар муҳлати зиёда аз ду моҳ корҳои сохтмонӣ идома ёфта, аҳоли ва сохтмончиён бо хӯроки гарми ду карата таъмин гардида буданд.

Сохтмони 67 хонаҳои истиқоматӣ дар муҳлати 78 шабонарӯз идома ёфта, 24 августи соли 2020 ба анҷом расонида шуд.

Дар шаҳраки навбунёд нуқтаи тиббӣ, дорухона ва мағозаи хӯрокворӣ сохта шуданд. Корҳои мумфаршкунии роҳҳо бо масофаи 1,4 километр ва 18 чохҳо барои таъмини оби нушокӣ, 2 адад трансформатор насб карда шуда, 83 симчубҳо барои ноқилҳои баландшиддати барқӣ таъмир ва насб карда шуданд. 1 сентябри соли 2020, бо иштироки Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон Қохир Расулзода маросими ифтитоҳи кушодашавии шаҳраки навбунёд баргузор гардид.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Бо пешниҳоди соқинони шаҳраки навбунёд, ба ӯ номи «30-солагии истиқлолияти Давлатӣ» дода шуд.

Тадбирҳои пешгирикунанда бо мақсади наст кардани хавфи офатҳои табиӣ

Новобаста ба паҳншавии сирояти бемории коронавирус дар кишвари мо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати гузаронидани корҳои пешгирикунанда дар минтақаҳои бештар осебпазире, ки дар назди дарёҳо, каналҳо ва сойҳо ҷойгиранд, чораҳои бетаъхир андешида шуда истодааст.

Дар асоси Фармоиши Комиссияи давлатии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳолатҳои фавқулода аз 12 майи соли 2020 сӯзишвории дизелӣ ва масолеҳи сохтмонӣ, аз ҷумла сӯзишвории дизелӣ 71 000 литр, 345 тонна семент, 5 тонна арматура, 2 000 метр симтаноб ва 3 000 метри мураббаъ симтур ҷудо гардид. Бо техникаи махсуси Кумита мавод ва масолеҳи ҷудогардида ба 10 шаҳру ноҳияҳои осебпазирӣ ҷумҳурӣ расонида шуданд.

Оғоз аз аввали моҳи июни соли 2020 аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияҳои Ванҷ, Шугнон ва Рӯшони ВМКБ, шаҳри Кӯлоб, ноҳияҳои Мир Саид Алии Ҳамадонӣ, Темурмалик, Кушонӣён ва Панҷи вилояти Хатлон, ноҳияҳои Лахш ва Сангвор бо ҷалби нақлиётҳои муҳандисии мавҷудбуда ва бо усули ҳашар аз ҳисоби воситаҳои ҷудогардида аз захираҳои давлатӣ, корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ гузаронида шуда, иншоотҳои муҳофизатӣ барқарор ва каналҳову селроҳаҳо аз селовардҳо тоза карда шуданд.

Чунончӣ, дар ноҳияи Ванҷ бо истифода аз 5 000 литр сӯзишвории дизелӣ дар минтақаи фурудгоҳ корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ бо гузоштани сангҳои калонҳаҷм тули соҳили дарё (940 м ва бо ҳаҷми 11 381 м³) гузаронида шуда, дар минтақаи Бичхарви ҷамоати М. Абдулло ҳавзи селпарто (40 м бо ҳаҷми 1 120 м³) сохта шуд. Ҳаҷми умумии корҳо 980 метр корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ бо ҳаҷми 12 501 м³-ро дар гирифт.

Дар шаҳри Кӯлоб 292 адад тахтасангҳои оҳану бетонӣ рехта шуд, ки аз онҳо 120 адад дар соҳили дарё дар минтақаҳои махсусан хатарноки шаҳр насб карда шуданд.

Дар ноҳияи Ҳамадонӣ барои гузаронидани корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар соҳили дарёи Панҷ 4 212 адад тахтасангҳои оҳану бетонӣ рехта шуданд.

Тахтасангҳои оҳану бетонӣ омодагардида дар ноҳияи М. С. А. Ҳамадонӣ

Дар маҷмӯъ, бо мақсади омодагӣ ба офатҳои табиӣ дар давраи баҳор-тобистони соли 2021 бо истифода аз масолеҳи сохтмонии ҷудошуда захираи тахминан 7 000 тахтасангҳои оҳану бетонӣ ташкил карда шуданд.

**Рафти оمودасозии тахтасангҳои оҳану бетонӣ
дар ноҳияи Ҳамадонӣ**

Дар қисмҳои ҳарбии Кумита 200 адад тахтасангҳои оҳану бетонӣ ва 2000 м² симтур омода карда шуданд.

Ҳамоҳангсозии тамоми фаъолият дар ин самт аз ҷониби Кумита ва Агентии беҳдошти замин ва обёрии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад, инчунин назорат аз рӯи азхудкунии воситаҳои ҷудогардида ва корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ пайваста бурда мешавад.

Дар соли 2020 дар вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо ҷаласаҳои Комиссияҳо оид ба ҳолатҳои фавқулода бо иштироки шахсони масъули Кумита баргузор гардиданд, ки масъалаҳои омодагии мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ ба давраи зимистон ва баҳор дар ҳолати омодагии доимӣ қарор додани қувва ва воситаҳо, ташкили захираҳои моддӣ ва молиявӣ дар ҳолати офатҳои табиӣ, ташкили навбатдорӣ дар минтақаҳои махсусан хавфнок ва ҳудудҳо баррасӣ карда шуданд.

Чаласаҳои Комиссияҳои вилоятӣ оид ба ҳолатҳои фавқулода дар соли 2020

Чаласаи Комиссия оид ба ҳолатҳои фавқулода дар ВМКБ

Чаласаи Комиссия оид ба ҳолатҳои фавқулода дар вилояти Хатлон

Чаласаи Комиссия оид ба ҳолатҳои фавқулода дар вилояти Суғд

Чаласаҳои комиссияҳо оид ба ҳолатҳои фавқулодаи шахру ноҳияҳо дар соли 2020

Бояд қайд намуд, ки дар чорабиниҳо, ки барои пешгирӣ намудани ҳолатҳои фавқулода ва бартарафсозии оқибатҳои онҳо равона шудаанд, соҳибкорон ва шахсони воқеии алоҳида ғаёлона иштирок намуданд. Чунончӣ, дар шаҳри Душанбе корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар минтақаҳои осебпазири соҳили дарёҳои Варзоб ва Кофарниҳон гузаронида шуданд. Дар шаҳри Ваҳдат бо дастгирии ҶДММ «Ёқут-2000» (1 км) корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар соҳили дарёи Кофарниҳон гузаронида шуданд.

Гузаронидани корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар соҳилҳои дарёҳои Варзоб ва Кофарниҳон

Дар шаҳри Турсунзода бо дастгирии соҳибкорон ва бо усули ҳашар, корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ (1750 м) ва барқарорсозии саддҳои муҳофизатӣ (420 м) дар дарёҳои Қаратоғ, Ширкент ва Қамбар гузаронида шуданд, корҳо ҷиҳати сохтмонӣ 5 адад саддҳои муҳофизатӣ дар дюкери Канали калони Ҳисор дар мавзеи Меҳрободи ҷамоати Қаратоғ гузаронида шуданд, инчунин аз ҷониби ҶСК «Ширкати Алюминийи Тоҷик» дар мавзёҳои махсусан осебпазири соҳили дарёҳои Қаратоғ ва Ширкент сутунҳои бетонӣ бо ҳаҷми умумии 3 712 м³, барои ташкили иншоотҳои муҳофизатӣ насб карда шуданд.

Корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар селпартои «Девдара» аз маҳаллаи Нодираи шаҳри Душанбе то дарёи Варзоб

Тадбирҳои фаврии аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва шарикони мо оид ба амалисозии корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ, тоза намудани каналҳо ва селроҳаҳо, шинонидани дарахтон барои мустаҳкамсозии доманакуҳҳо дар мавзёҳои махсусан осебпазир, имкон доданд, ки оқибатҳои вазнини офатҳои табииро пешгирӣ, дар баъзе мавридҳо хатарнокӣ ва хисороти онҳоро ба паст карда шаванд.

Қайд кардан зарур аст, ки корҳои пешгирикунанда ва соҳилмустаҳкамкунӣ, инчунин дар доираи машқҳои ғайринақшавии тактикӣ ва махсус бо истифода аз техникаҳои муҳандисӣ ва воситаҳои аз ҳисоби захираи Раиси Кумита чундо карда мешаванд, гузаронида мешаванд.

Бартарифсозии оқибатҳои фаромадани ярҷ дар шаҳри Роғун

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Қайд кардан зарур аст, ки корҳои пешгирикунанда ва сохилмустаҳкамкунӣ, инчунин дар рафти машқҳои ғайринақшагии тактикӣ ва махсус бо истифода аз техникаҳои муҳандисӣ ва воситаҳои аз ҳисоби аз захираи Раиси Кумита ба шаҳри Роғун (500 л), ба ноҳияҳои Рӯдакӣ (500 л) ва Варзоб (300 л) ҷудо гардида, гузаронида шуданд.

Мисол, дар соли 2020 дар доираи Низоми ягонаи давлатӣ оид ба пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода машқҳо дар шаҳри Роғун (3–5 март) оид ба бартарафсозии фаромадани ярҷ (300 м) ва барқарорсозии роҳи маҳаллӣ (9 км) бо иштироки 420 нафар аҳоли ва 100 адад техникаи боркашу муҳандисӣ гузаронида шуд. Дар ноҳияи Рӯдакӣ ҷамоати Сарикиштӣ (25–27 март) корҳои тозакунии канали Сарикиштӣ-1 (1 000 м) бо иштироки аҳоли ва 1 адад нақлиёти муҳандисӣ гузаронида шуд ва дар ноҳияи Варзоб ҷамоати Чорбоғ (17 октябр) корҳои тозакунии селпартои Гулбоғ-1 (442 м) бо иштироки 64 нафар ва 1 техникаи муҳандисӣ корҳои тозакунии гузаронида шуд.

Дар ҷараёни машқҳо масъалаҳои гузаронидани чорабиниҳои эвакуатсионӣ, барқарорсозии роҳи таворавӣ, тоза намудани селпартовҳо, каналҳо аз селовардҳо ва партовҳои маишӣ, инчунин огоҳонидани аҳоли аз таҳдиди хатари офатҳои табиӣ баррасӣ карда шуданд.

Тоза намудани канали Сарикиштӣ-1 дар рафти машқ дар ноҳияи Рӯдакӣ

Тоза намудани селпартои Гулбоғ-1 дар рафти машқ дар ноҳияи Варзоб

Инчунин, бо истифода аз 5 000 литр сӯзишвории дизелӣ аз ҳисоби захираи Раиси Кумита ва бо ҷалби мошинҳои боркаш ва техникаҳои муҳандисии Кумита (1 булдозер, 1 экскаватор, 2 мошини боркаши Дулан) корҳои кофтани қазр дар масофаи (2 220 м) барои тағйир додани маҷрои дарё ва корҳои барқарорсозии садди муҳофизатии соҳили чапи дарёи Қаратоғ дар мавзеи Янгиободи ҷамоати деҳоти Ҷ. Раҳмонов, ба анҷом расонида шуд.

Дар ноҳияи Шаҳринав бо ҷалби нақлиёти муҳандисии Кумита (1 экскаватори тасма-чарх) корҳои тозакунии канали Заркамар (1 км) дар мавзеи Ҳаёти нави ҷамоати ба номи А. Ҳасанов ва канали Қаратоғ (1,5 км) дар мавзеи Шӯроб Гулистони ҷамоати Сабо корҳо ба анҷом расонида шуд.

Корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар шаҳри Турсунзода

Дар тамоми шаҳру ноҳияҳои вилояти Хатлон аз 10 то 12 марти соли 2020 чорабиниҳо оид ба пешгирӣ ва бартарафсозии рафъи ҳолатҳои фавқулода бо усули хашар гузаронида шуданд. Бо ин мақсад аз ҳисоби захираи Раиси Кумита 4000 литр сӯзишвории дизелӣ ҷудо карда шуда, ба ноҳияҳои Кушониён – 1 125 литр, Ҷомӣ – 500 литр, Ҷайхун – 750 литр, Хурсон – 500 литр, Данғара – 625 литр ва ноҳияи Фархор – 500 литр ҷудо карда шуд.

Корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар вилояти Хатлон

Барои ташкил ва гузаронидани корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ, тозакунии каналҳо, селроҳо, селпартовҳо ва сойҳо дар тамоми вилояти Хатлон 159 адад техникаи автомобилӣ ва муҳандисӣ ҷалб карда шуда, 14 640 нафар кормандони муассасаҳо, идораҳо, ҷамоатҳо ва аҳоли иштирок намуданд.

Дар доираи чорабиниҳои гузаронидашуда дар ҳудуди вилоят, дар маҷмӯъ 1 145 метр корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ, тоза кардани селроҳо ва селпартовҳо (13 473 м), тоза намудани каналҳои обёрикунанда (49 145 м), хобонидани симтӯр (1 180 м²), кашонидани санг (127 гардиш), шинондани дарахтҳо барои мустаҳкам кардани нишебӣ (7 485 ниҳол), фаршкунии роҳҳо (9 500 м), инчунин омода ва насб намудани тахтасангҳои оҳану бетонӣ (261 дона) гузаронида шуданд.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Дар вилояти Суғд аз ҷониби Раёсати Кумита дар вилояти Суғд ва аз ҳисоби захираҳои раиси вилоят сӯзишвориҳои дизелии ҷудогардида дар соли 2020 корҳои пешгирикунанда ва соҳилмустаҳкамкунӣ дар минтақаҳои махсусан осебпазир дар шаҳрҳои Панҷакент ва Исфара гузаронида шуд.

Тозакунӣ селпарто дар ноҳияи Исфара

Дар шаҳри Исфара бо истифода аз 7 000 литр сӯзишвориҳои дизелӣ барои идомаи сохтмони иловагии садҳои муҳофизатӣ дар мавзеи Сомониён бо масофаи (1,5 км) ва тоза кардани селпартови Шуроб–Баланд бо масофаи (250 м) оғоз гардида, корҳои заминӣ идома доранд.

Аз ҷумла, дар шаҳри Панҷакент бо истифода аз 5 000 литр сӯзишвориҳои дизелӣ дар мавзеи Кашкаи ҷамоати Сучина дар соҳили чапи дарёи Зарафшон бо масофаи (260 м) корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ гузаронида шуд. Инчунин, бо истифода аз 10 000 литр сӯзишвориҳои дизелӣ корҳои заминӣ ва барқарорсозии садҳои муҳофизатӣ дар мавзеи Вени ҷамоати Вору (700 м³), дар шоҳроҳи Айнӣ–Панҷакент (200 м), ҷамоати Моғиён (1 100 м³), дар канали Зарафшони ҷамоати Саразм (3 400 м³), мавзеи Ғарибаки ҷамоати Хумрӣ (1 960 м³), гузаронидани корҳои заминӣ оид ба тозакунии ва барқарорсозии канали обёрикунандаи Шингак (4 200 м³), Халифа Ҳасан (550 м³), гузаронидани корҳои заминӣ вобаста ба барқарорсозии сарбандҳои Эшон ва Тухсан – Корези канали Халифа Ҳасан (4 030 м³) ва канали Марғедад (4 050 м³) корҳои заминкунӣ барои тоза кардани сои Мармар (1 100 м³) дар ҷамоати Чинор гузаронида шуданд.

Тозакунӣ селпарто дар шаҳри Панҷакент

Лоихаҳои митагатсионӣ, ки ба паст кардани хавфи офатҳои табиӣ равона шудаанд, дар соли 2020 аз ҷониби шарикони доимии гурӯҳи РЕАКТ амалӣ карда шуданд. Дар доираи лоихаҳо корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ, тоза намудани каналҳо ва селроҳаҳо, инчунин мустаҳкамсозии доманаҳо бо усули шинонидани дарахтон ва террасакунонии доманаҳо ба роӣ муҳофизат аз сангрезҳо ва фаромадани тармаҳо гузаронида шуданд.

Аз ҷумла, бо дастгирии Барномаи Рушди СММ корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар ВМКБ дар мавзеи Шарикхонаи ҷамоати Навободи ноҳияи Шуғнон (1,2 км), дар мавзеи Бағу (600 м) ва тоза кардани селроҳаи Шучанди (625 м) ҷамоати Рӯшони ноҳияи Рӯшон, тоза кардани рудхонаи Ардобаки ҷамоати Ҷовидон (1600 м), дарёчаи Удоби ҷамоати Техарв (1550 м) ва дарёчаи Дуршери ҷамоати Рованди (1550 м) ноҳияи Ванҷ гузаронида шуд. Инчунин мустаҳкамкунии доманаҳокухҳо дар ноҳияи Муъминободи вилояти Хатлон, дар шаҳри Панҷакент ва ноҳияи Айнии вилояти Суғд, дар ноҳияҳои Рашт, Тоҷикобод ва Файзобод дар 300 га бо шинонидани зиёда аз аз 100 ҳазор ниҳолҳо гузаронида шуд.

Бо дастгирии Агентии Оғохон оид ба макони зист дар шаҳру ноҳияҳои ВМКБ корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ амалӣ карда шуданд, аз ҷумла дар мавзеи Шарифободи ҷамоати деҳоти Исмоили Сомонӣ шаҳри Хоруғ (300 м), мавзеи Эмси ҷамоати Рӯшони (500 м) ноҳияи Рӯшони ВМКБ, тоза кардани селроҳаи Зугванд дар ҷамоати Зонг (1 км) ноҳияи Ишқошим ва террасакунонии доманакухҳо дар мавзеи Эленакен дар ҷамоати Поршинов (1,2 км) дар ноҳияи Шуғнон, корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар селроҳаи Шураки Нушор (90 м) ноҳияи Тоҷикобод, тоза ва васеъ кардани маҷрои селроҳаи Руирез (465 м), Ҷангалак (520 м) ва сохтмони садди муҳофизатии Шаршара дар ноҳияи Сангвор, бунёди нуқтаҳои эвакуатсионӣ дар ноҳияҳои Сангвор, Файзобод ва шаҳри Роғун.

Таъмир ва тозакунии каналҳо дар ноҳияи Лахш

Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон корҳои тозакунии каналҳои обёрикунанда ва селроҳаҳо дар ноҳияҳои Ҷайхун, Вахш, Балхӣ, Кубодиён, Панҷи вилояти Хатлон анҷом дод.

Дар ҳамкорӣ бо иштироки намояндагон ва бо ҷалби 9 адад нақлиёти муҳандисии Ҷумҳурии Ўзбекистон корҳои тоза кардани Канали калони Ҳисор дар ҳудуди шаҳри Ҳисор (зиёда аз 25 км) анҷом дода шуданд.

Муассисаи давлатии Маркази «Идоракунии захираҳои оби водии Фарғона» дар доираи лоихаи «Барқарорсозии системаҳои обёрӣ ва такмили идоракунии онҳо дар хавзаҳои дарёи Зарафшон» корҳои барқарорсозии садди муҳофизатии Гусар (1048 м)-и ҷамоати Л. Шералӣ амалӣ намуда, корҳои барқарорсозии садди муҳофизатии Саразм (900 м) ва Шингак (750 м) дар шаҳри Панҷакентро оғоз намуд.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Таҳлили ҳолатҳои фавқулодаи дар соли 2020 ба вуқӯъ омада имкон медиҳад, ки ба тадбирҳои аввалиндараҷае, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул намуд ва аз ҷониби Қўмита, Агентии беҳдошти замин ва захираҳои об ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ бо дастгирии созмонҳои байналмилалӣ ва бахшҳои хусусӣ дар ҷойҳои махсусан хавфноки табиӣ дар соҳилҳои дарёҳо, сойҳо ва каналҳо барои барқарорсозии иншооти муҳофизатӣ ва корҳои соҳилмутсаҳкамкунӣ оқибатҳои хавфноки офатҳои табииро пешгирӣ намуда, дар баъзе ҳолатҳо зарари онҳоро ба иқтисодиёт ва аҳоли коҳиш дода шуданд.

Гузaronидани корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ, вобаста ба лоиҳаи митигатсионӣ

Корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар шаҳри Хоруғи ВМКБ

Корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар ноҳияи Дарвози ВМКБ

Корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар шаҳру ноҳияҳои вилояти Хатлон

Корҳои тозакунии Канали калони Ҳисор аз ҳудуди шаҳри Душанбе то шаҳри Турсунзода

Фаъолияти сохторҳои минтақавии КҲФ оид ба масъалаҳои ҳифзи аҳоли ва ҳудуд аз ҳолатҳои фавқулода дар соли 2020

Фаъолияти соҳаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи гражданиро дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон дар сатҳи вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз тарафи раёсатҳо, шуъба ва бахшҳои Кумита дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо амалкунанда амалӣ карда мешаванд.

Сохторҳои таркибии Кумита дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо барои татбиқи сиёсати ягонаи давлатӣ оид ба омодагӣ ва ҳифзи аҳоли, иншооти иқтисодӣ ва ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода ва дигар чорабиниҳоро, ки ба ҳифзи аҳоли, иқтисодиёт ва ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз оқибатҳои ҳолатҳои фавқулодаи дорои хусусияти табиӣ ва техногенидошта масъул буда, барои омодагии доимӣ ва фаъолияти бонизоми қувва ва воситаҳои мудофияи граждани ва зернизоими ҳудудии Низоми ягонаи давлатӣ оид ба пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода мақоми ҳамоҳангсоз мебошанд.

Дар баробари ин сохторҳои Кумита дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ тибқи санадҳои меъёрӣ ва ҳуқуқии соҳа, Нақшаҳои чорабиниҳои асосии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои мудофияи граждани, эътино, пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода, Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва нақшаҳои чорабиниҳои асосии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо, ки аз тарафи сардорони мудофияи граждани, раисони комиссияҳои ҳолатҳои фавқулода – раисони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои кишвар тасдиқ мегарданд, фаъолият менамоянд.

Дар соли 2020 раёсатҳо, шуъба ва бахшҳои Кумита дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ чихати амали намудани уҳдадорихои ба зиммашон гузошташуда чорабиниҳои зиёдеро ба сомон расониданд.

Фаъолияти Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон

Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон дар давоми соли 2020 барои омодагии аҳоли, қувва ва воситаҳои мудофияи граждани ва зернизоми ҳудудии Низоми ягонаи вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо 63 машку тамринҳо ташкил ва гузаронид, ки дар маҷмӯъ, дар чорабиниҳо 4331 нафар шаҳрвандон иштирок намуданд.

Дар машқҳои мазкур комиссияҳои мудофияи граждани ва ҳолатҳои фавқулода, ҳайати роҳбарикунанда ва ҳадамотҳои мудофияи граждани, аъзоёни зернизоми минтақавӣ ва ҳудудии Низоми ягонаи вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо, инчунин нерӯҳои ғайриҳарбӣ, гурӯҳҳои ихтиёрӣ, муассисаҳои таълимӣ ва аҳоли чалб карда шуданд. Мақсад аз гузаронидани машқҳои мазкур баланд бардоштани малакаи идоравии ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳон ва сардорон, инчунин ба аҳоли чихати дуруст амал намудан хангоми руҳ додани ҳолатҳои фавқулода омӯзонида шуд.

Чорабиниҳо оид ба мудофияи граждани

Мақсад аз гузаронидани машқҳои мазкур, ин баланд бардоштани малакаи идоравии ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳон ва сардорон, инчунин амали дурусти аҳолии ҳангоми рух додани ҳолатҳои фавқулода омӯзонидани шуд.

Машқу тамринҳои гузаронидашуда бо дарназардошти хусусиятҳои хоси маҳалҳо ва махсус дар минтақаҳои дорои хавфи офатҳои табиӣ гузаронида шуда, дар рафти машқҳои корҳои сохилмустаҳакамкунӣ, зинакунӣ барои пешгирӣ аз сангрезиш ва дигар корҳои ғоиданоки ҷамъиятӣ гузаронида шуданд.

Соли 2020 аз тарафи Раёсати Кумита дар ВМКБ дар доираи ҳамкории бо созмонҳои ватанӣ ва байналмилалӣ як қатор чорабиниҳо оид ба пешгирии эҳтимолии селҳо ва сангрезиш дар минтақаҳои осебпазири шаҳри Хоруғ ва ноҳияҳои вилоят гузаронида шуданд.

Дар чорабиниҳои мазкур иштирок намуданд: КВД «Бадахшонроҳсоз», ҚДММ «Садбарг», ҚДММ «Аҷадиён» ва «Гулистон», Барномаи рушди СММ дар Тоҷикистон, Агентии Оғохон оид ба мақоми зист дар ВМКБ ва аҳолии маҳаллии ноҳияҳо, ки бо усули кори дастаҷамъона ва ҳашарҳо зиёда аз 5 018 метр ё дар ҳаҷми 59 004 м³ корҳои мустаҳакамкунӣ аз сангрезишро дар минтақаҳои осебпазир, инчунин 3 431 метр ё дар ҳаҷми 11 000 м³ корҳои дигари ғоиданокро анҷом доданд.

Дар Маркази таълимӣ-методии Раёсати Кумитаи ҲФ ва МГ дар ВМКБ дар соли 2020 656 нафар ҳайати роҳбарикунандаи мудофияи граждани, сардорон ва фармондеҳони ҳадамотҳо ва нерӯҳои ғайриҳарбии мудофияи граждани, аъзоёни зеринзоми минтақавӣ ва худудии Низоми ягонаи вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо, ба таълим фаро гирифта шуданд.

Аз тарафи Маркази таълимӣ-методи Раёсати Кумита дар ВМКБ дар якҷоягӣ бо востҳои ахбори омма машғулиятҳои омӯзишӣ ва корҳои фаҳмондадиҳӣ оид ба пешгирии аз хурӯчи бемории сироятии COVID-19 дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ машғулиятҳои таълимӣ гузаронида шуда, тавасути телевизиони Бадахшон пахш карда шуд.

Дар асоси дастури супоришҳои Ситоди ҷумҳуриявӣ оид ба пурзӯр намудани чораҳои зиддиэпидемикӣ барои пешгирии интиқол ва пайдоиши бемории сироятии COVID-19 таҳти роҳбарии Раиси Комиссияи ҳолатҳои фавқулода – раиси ВМКБ Ситоди доимоамалкунандаи вилоятӣ, шаҳрӣ ва ноҳиявӣ ташкил гардида ба фаъолият шурӯъ намуд.

Соли 2020 бо мақсади пешгирии бемории сироятии COVID-19 аз ҳисоби кормандони Раёсати Кумита дар ВМКБ дар ҳайати 31 нафар ташкил карда шуда, корҳои фаҳмондадиҳӣ ва безаргардонии муҳит гузаронида шуданд.

Гурӯҳи мазкур бо аҳоли корҳои фаҳмондадиҳиро гузаронида, ҳамзамон чорабиниҳои тамизкорию безаргардониро дар ҳудуд ва атрофи биноҳои иншоотҳои ташкилоту муассисаҳо, кӯчаю маҳаллаҳо ва муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои вилоят бо истифода аз маҳлулҳои гипохлориди натрий дар ҳаҷми 4 100 литр ва 5 790 кг хокаи хлор ба анҷом расониданд.

Соли 2020 Дастаи зудамали Раёсати Кумита дар ВМКБ, дар гузаронидани 194 амалиётҳои наҷотдиҳии вобаста ба ҳолатҳои фавқулодаи хусусияти табиӣ ва техногенӣ иштирок намуд.

Дар соли 2020 таҳти роҳбарии сардори Раёсати Кумита оид ба ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани ВМКБ 2 ҷаласаи гурӯҳи РЕАКТ гузаронида шуд. Дар ҷаласаҳо масъалаҳо оид ба фаъолияти Гурӯҳи РЕАКТ дар вақти бемории сироятии COVID-19 баррасӣ карда шуданд.

Фаъолияти Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани дар вилояти Суғд

Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани дар вилояти Суғд, дар соли 2020 барои омодагии ҳайати роҳбарикунандаи мудофияи граждани, бо комиссияҳои мудофияи граждани ва ҳолатҳои фавқулода, ҳадамотҳои мудофияи граждани, аъзоёни зернизоми ҳудудии Низоми ягонаи шаҳру ноҳияҳои вилоят, 18 тамринҳо ва машқҳои фармондеҳӣ-ситодиро бо иштироки 851 нафар ҳайати роҳбарикунанда баргузор намуданд.

Дар машқҳои масъалаҳои баланд бардоштани малакаи идоравии ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳон ва сардорон, барои амали дуруст дар ҳолатҳои фавқулодаи эҳтимолӣ мавриди омӯзиш қарор дода шуданд.

Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани вилояти Суғд, дар соли хониши 2020 тайёри ва омӯзиши ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳӣ-сардории мудофияи граждани, аъзоёни зернизоми ҳудудии Низоми ягона оид ба пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода ва таҳассусҳои гуногуни аҳолиро дар ҳайати 1 552 нафар шунаванда ба омӯзиш ҷалб намуд.

Бо мақсади пешгири ва паҳншавии бемори сирояти COVID-19 дар Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждании вилояти Суғд Комиссия оид ба пешгири ва паҳншавии бемори сирояти COVID-19 ва гурӯҳи безаргардонӣ иборат аз 25 нафар таъсис дода шуд. Бо дастгирии Кумита ва Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлати вилояти Суғд бо таҷҳизоти лавозимоти зарурӣ ва воситаҳои ҳифзи инфиродӣ таъмин карда шуданд.

Гурӯҳи безаргардонии Раёсат дар ҳудуди шаҳру ноҳияҳои вилоят корҳои фаҳмондадиҳӣ ба аҳоли ва муассисаҳои таълимӣ гузаронида, чорабиниҳои безаргардониро дар манзилҳои истиқомати шаҳрвандон, иншоотҳои иҷтимоӣ ва хизматрасонӣ бо истифодаи маҳлули безаргардонии гипохлориди натрий дар масоҳати умумии 1 миллиону 81 ҳазору 953 метри мураббаъ безаргардониданд.

Барои пешгирии паҳншавии бемори сирояти COVID-19 амволи шайъӣ ва раҳти хоби ҳайати шахсии қисмҳои ҳарбии гарнизони Суғд бо истифода аз автомашинаи махсус безаргардониданд.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Соли 2020 барои иҷрои корҳои пешгирикунанда аз ҳолатҳои фавқулода дар мавзӯҳои эҳтимолии руҳ додани селу обхезиҳо ва сойҳои селгузар дар шаҳру ноҳияҳои вилоят корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ бо дастгирии мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоят, шаҳру ноҳияҳо ва созмони байналмилалӣ АКТЕД гузаронида шуд.

Моҳи апрели соли 2020 дар доираи ҳамкориҳо бо ташкилотҳои байналмилалӣ чаласаи навбатии Гурӯҳи РЕАКТ барои баррасии масъалаҳо вобаста ба пешгирии паҳншавии бемории сироятӣ COVID-19 гузаронида шуд.

Соли 2020 аз ҷониби Агентии Оғохон оид ба макони зист дар доираи кӯмакҳои башардӯстона ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои мубориза бо бемории сироятӣ корона-вирус COVID-19 кӯмакҳои зерин: хлор – 1 000 кг; ниқобҳои муҳофизатӣ (якқарата) – 1 000 адад; либоси муҳофизатӣ (ОЭЗ) – 500 маҷмӯъ; сӯзишвориҳои дизелӣ – 5 000 литр; дастпушакҳои тиббӣ Nosterilia – 1 000 ҷуфт; ниқобҳои респиратории FFP2 (бисёрқарата) – 500 адад; антисептикҳо (моеъи антисептикӣ) – 1 000 адад; болопӯш – 320 адад; матрас – 320 адад ва дег – 5 адад расонида шуданд.

Ташкилоти Умумичаҳонии Тандурустӣ (ТУТ) ба Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани вилояти Суғд 10 адад генераторҳои ҳаводихӣ барои кӯмаки фаврӣ барои муолиҷаи беморони аз COVID-19 сироятёфта пешниҳод намуд.

Фаъолияти Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани дар вилояти Хатлон

Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани дар вилояти Хатлон дар давоми соли 2020 барои оморасозии аҳоли, қувва ва воситаҳои мудофияи граждани ва зернизоми ҳудудии Низоми ягонаи вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо **115** машқу тамринҳо ташкил ва гузаронид, ки аз он дар маҷмӯъ, дар чорабиниҳо **2 559** нафар ҳайати роҳбарикунандаи мудофияи граждани иштирок намуданд.

Дар машқҳои мазкур комиссияҳои мудофияи граждани ва ҳолатҳои фавқулодда, ҳайати роҳбарикунанда ва ҳадамотҳои мудофияи граждани, аъзоёни зернизоми минтақавӣ ва ҳудудии Низоми ягонаи вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо, инчунин командирони нерӯҳои ғайриҳарбӣ ва роҳбарони гурӯҳҳои ихтиёрӣ, ҷалб карда шуданд.

Мақсад аз гузаронидани машқҳои мазкур баланд бардоштани малакаи дониши ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳон ва сардорон чихати идоракунии қувва ва воситаҳои мудофияи граждани ва зернизоми ҳудудии Низоми ягонаи вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо, ҳангоми ба амал омадани ҳолатҳои фавқулодда омӯзонидани шуданд.

Машқу тамринҳои гузаронидашуда, махсус дар минтақаҳои дорои хавфи офатҳои табиӣ гузаронида шуда, дар рафти машқҳо корҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар селроҳаҳо ва мавзёҳои осебпазири дарёҳо, тоза кардани ҷуйборҳои маҳаллаҳо, захбуру захкашҳо, бо ҷалби қувва ва воситаҳои нерӯҳои ғайриҳарбӣ, зернизомҳои ҳудудии Низоми ягона оид ба пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулодда, аҳолии ҷамоатҳои шаҳраку деҳоти шаҳру ноҳияҳои вилоят корҳои ғоиданоки ҷамъиятӣ гузаронида шуданд.

Дар чорабиниҳои мазкур 3977 нафар кормандони ташкилоту муассисаҳо, ҷамоатҳои шаҳраку деҳот, 10663 нафар аҳоли ва 159 адад нақлиётҳои гуногунтамағи ҷалбгардида, 49145 метр тозакардани захбуру захкашҳо, 1180 м² қорҳои симтурхобонӣ, кашонидани 127 автомашинасанг, шинонидани 7485 адад дарахт, сангфаршкардани 9500 метр роҳҳо, хобонидан ва рехтани тахтасангҳои оҳану бетонӣ 261 адад, сохилмустваҳкамкунӣ 1145 метр ва тоза намудани селроҳа 13473 метр қорҳо иҷро карда шуд.

Ҷиҳати иҷрои фармоишҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои пешгирии хатарҳои офатҳои табиӣ ва мустваҳкамкардани сохилҳои дарёҳои ҳудуди вилоят ва вусъатбахшидани қорҳои сохилмустваҳкамкунӣ соли 2020, 2360 м² ва 138 метр қорҳои зеризаминӣ ба анҷом расонида шуда, дар умум дар шаҳру ноҳияҳои вилоят 6884 адад тахтасангҳои оҳану бетонӣ рехта шудаанд.

Соли 2020 дар марказҳои таълимию методии вилоят ва минтақаи Кӯлоб 1608 нафар шунавандагони ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳӣ-сардорӣ ва дигар таҳасусҳои аҳоли ба омӯзиш фаро гирифта шуданд.

Дар соли 2020 вобаста ба хуруҷ намудани сироятшавии шаҳрвандон Раёсати Кумита дар якҷоягӣ бо Ситоди вилоятӣ оид ба пузӯр намудани чораҳои зиддимэпидемикӣ барои пешгирии интиқол ва пайдоиши сирояти нави короновирус (COVID-19) дар ҳудуди шаҳру ноҳияҳои вилоят гурӯҳҳои зудамали безаргардонӣ дар ҳайати 60 нафар аз ҳисоби афсарону прапоршикони раёсат ва шӯбаи Кумита дар минтақаи Кӯлоб таъсис дода шуд.

Гурӯҳҳои зудамали безаргардонӣ дар шаҳру ноҳияҳои вилоят қорҳои фаҳмондадиҳиро бо аҳолии ҷамоатҳои шаҳраку деҳот, муассисаҳои таълимӣ ва ташкилоту муассисаҳо ба роҳ монда, ҷиҳати пешгирӣ аз бемориҳои сироятӣ, хусусан коронавируси навъи COVID-19, оид ба тарзу усулҳои истифодабарии дурусти воситаҳои ҳифзи инфиродӣ, тартиби безаргардонии молу амвол, бинову иншоот, манзилҳои истиқоматӣ, риояи фосолаи иҷтимоӣ дар ҷойҳои ҷамъшавии оммавӣ ва қоидаи истифодабарии маводҳои безаргардонанда машғулиятҳои омӯзиширо баргузор намуданд.

Ҳамчунин гурӯҳи мазкур дар давоми соли 2020 бо истифода аз моддаҳои гипохлориди натрий ва хлор дар масоҳати умумии **87 765 м²** қорҳои безаргардониро дар шаҳру ноҳияҳои вилоят ба анҷом расониданд.

Дар давоми соли соли 2020 наҷотдиҳандагони Дастаи зудамали наҷотдиҳии Раёсати Кумита дар вилояти Хатлон 58 баромади ғавраи-наҷотдиҳиро ба минтақаҳои ҳолатҳои ғавқулода анҷом доданд.

Фаъолияти Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани дар шаҳри Душанбе

Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани дар шаҳри Душанбе дар соли 2020 барои оморасозии аҳоли, қувва ва воситаҳои мудофияи граждани ва зернизоми ҳудудии Низоми ягонаи шаҳр ва ноҳияҳои тобеи ҷумҳури 55 машқу тамринҳо бо иштироки 1 793 нафар шаҳрвандон ва гузарониданд.

Дар машқҳои мазкур комиссияҳои мудофияи граждани ва ҳолатҳои фавқулода, ҳайати роҳбарикунанда ва ҳадамотҳои мудофияи граждани, аъзоёни зернизоми ҳудудии Низоми ягонаи шаҳру ноҳияҳо, инчунин гурӯҳҳои нерӯҳои ғайриҳарбӣ, гурӯҳҳои ихтиёри, муассисаҳои таълимӣ ва аҳоли ҷалб карда шуданд.

Мақсад аз гузаронидани машқҳои болозикр, ин баланд бардоштани малакаи дониши ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳон ва сардорон, инчунин амали дурусти аҳоли ҳангоми руҳ додани ҳолатҳои фавқулода ба шумор мерафт.

Машқу тамринҳо дар ноҳияҳои шаҳри Душанбе бо дарназардошти махсусиятҳои ҳудудӣ, ки дорои хавфи баланди руҳ додани офатҳоро доро буданд, гузаронида шуданд. Дар рафти машқҳо корҳои соҳилмустаҳакамкунӣ ва дигар чорабиниҳои фойданок, ки ба пешгирии офатҳои табиӣ мусоидат менамоянд, иҷро карда шуданд.

Маркази таълимӣ-методии Раёсати Кумита дар шаҳри Душанбе дар доираи барномаҳои тасдиқгардида як қатор чорабиниҳоро оид ба баланд бардоштани савияи дониши ҳайати роҳбарикунандаи мудофияи граждани бо ҳайатҳои зернизоми ҳудудии Низоми ягонаи давлатӣ оид ба пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода, раисони комиссияҳои ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани ноҳияҳои шаҳри Душанбе гузарониданд.

Бо мақсади гузаронидани чорабиниҳои пешгирикунанда ва безаргардонӣ баҳри ҳифзи аҳолии шаҳр аз сирояти бемории «COVID-19» дар Раёсати Кумита дар шаҳри Душанбе дар ҳайати 20 нафар гурӯҳи ҷавраи зиддиэпидемиологӣ таъсис дода шуд.

Оғоз аз санаи 27 апрел то 8 июни соли 2020, гурӯҳи ҷавраи ҳамаҷуза дар ҳудуди ноҳияҳои шаҳри Душанбе корҳои фаҳмондадиҳиро бо аҳоли гузаронида, чорабиниҳои безаргардонии ҳудудҳо, атрофи бино ва иншоотҳои вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо, кӯча ва хиёбонҳо, инчунин мактабу маҳаллаҳо ро анҷом доданд.

Барои бехатаргардонии кӯча ва хиёбонҳои шаҳри Душанбе 3 адад автомашинаи махсусгардонидашуда, 13 адад дастгоҳҳои муҳаррикдору дастии пошдиҳанда ва истифодаи 159095 литр омехтаи моеъи гипохлориди натрий безаргардонидани шуданд.

Дар соли 2020 аз тарафи Дастаи зудамали начотдиҳии Раёсати Кумита дар шаҳри Душанбе барои расонидани кӯмак ба зарадидагон 380 баромади ҷавраи-начотдиҳӣ анҷом дода шуда, 78 нафар шаҳрванд начот дода шуданд.

Фаъолияти шуъба ва бахшҳои Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждони дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ

Шуъба ва бахшҳои Раёсати Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждони дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ дар соли 2020 барои оморасозии аҳоли, қувва ва воситаҳои мудофияи граждони ва зернизомии худудии Низомии ягонаи шаҳр ва ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ бо иштироки 32477 нафар шаҳрвандон 340 машку тамринҳои соҳавиро ташкил ва гузарониданд.

Дар машқҳои мазкур комиссияҳои мудофияи граждони ва ҳолатҳои фавқулода, ҳайати роҳбарикунанда ва ҳадамотҳои мудофияи граждони, аъзоёни зернизомии худудии Низомии ягонаи шаҳру ноҳияҳо, инчунин гурӯҳҳои нерӯҳои ғайриҳарбӣ, гурӯҳҳои ихтиёрӣ, муассисаҳои таълимӣ ва аҳоли ҷалб карда шуданд.

Мақсад аз гузаронидани машқҳои болозикр, ин баланд бардоштани малакаи дониши ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳон ва сардорон, инчунин амали дурусти аҳоли ҳангоми руҳ додани ҳолатҳои фавқулода ба шумор мерафт.

Соли 2020 шуъба ва бахшҳои Кумита дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ дар якҷоягӣ бо мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳо, ташкилотҳои ватанӣ, байналмилалӣ ва шарикони рушд ҳамкорҳои судмандро ба роҳ монда, бо ҷалби аҳолии маҳаллӣ, тариқи дастҷамъона ва ҳашарҳо, корҳои зиёди пешгирикунанда ва фойданоки ҷамъиятиро баҳри пешгирӣ аз ҳолатҳои фавқулодаи хусусияти табиидошта ба анҷом расониданд.

Дар рафти гузаронидани машқҳо бо истифода аз қувва ва воситаҳои зернизомҳои худудии Низомии ягонаи давлатӣ оид ба пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода ҳамчунин, корҳои соҳилмустаҳакамкунӣ ва дигар чорабиниҳои пешгирикунандаи ҳолатҳои фавқулода ба анҷом расонида шуданд.

Соли 2020 дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ зиёда аз 833 нафар ҳайати роҳбарикунандаи мудофияи граждани, фармондеҳӣ – сардорӣ ва нерӯҳои ғайриҳарбии мудофияи граждани, аъзоён ва ҳайати шахсии зернизоми худудии Низоми ягонаи пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода дар Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ-методӣ, курсҳои минтақавӣ, шӯба ва бахшҳои шаҳрию ноҳиявӣ ва 198 ҳазор нафар кормандону хизматчиёни иншоотҳои иҷтимоӣ ва иқтисодӣ, муассисаҳои таълимӣ ва дигар тахассусҳои гуногуни аҳолии ҷамоатҳои шаҳраку деҳот ба омӯзиш фаро гирифта шуданд.

Бо эълон гардидани пандемияи ҷаҳонӣ оид ба бемории сироятии कोरोनाвируси навъи COVID-19 дар соли 2020 ва хуруҷи он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, тибқи дастури Ситоди ҷумҳуриявӣ оид ба пурзӯр намудани чораҳои зиддимэпидемикӣ барои пешгирии интиқол ва пайдоиши сирояти навъи коронавирус COVID-19 дар ҳама шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ комиссияҳои худудӣ ва гурӯҳҳои безаргардонӣ оид ба пешгирии паҳншавии бемориҳои сироятӣ ташкил карда шуданд.

Ҳайати шахсии шӯба ва бахшҳои Кумита дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ аз давраи пайдоиш ва хуруҷи бемории мазкур ба гурӯҳҳои кории мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳо шомил карда шуда, ба ҳайси ҳамоҳангсози фаъолияти ҳадамотҳои мудофияи граждани ва зернизоми худудии Низоми ягона оид ба пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода, хусусан, дар амалисозии нақша-чорабиниҳо оид ба пешгирии бемории сирояти कोरोनाвируси навъи COVID-19 корҳои муайянеро ба анҷом расониданд.

Гурӯҳҳои безаргардонии шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ барои пешгирии бемории сироятии коронавируси навъи COVID-19 дар ташкилоту муассисаҳо, бозор ва ҷойҳои чамъшавии оммавии аҳолии, муассисаҳои таълимӣ ва ҷамоатҳои шаҳраку деҳоти шаҳру ноҳияҳо оид ба роҳҳои пешгирӣ аз бемориҳои сироятӣ, хусусан бемории сироятии нави коронавирус COVID-19 корҳои фаҳмондадиҳиро гузаронида, хонаҳои истиқоматӣ, кӯчаю хиёбонҳои шаҳр, ноҳия ва маҳаллоро бо моддаҳои гипохлориди натрий ва хлор безаргаргар гардониданд.

Дар соли 2020 аз тарафи начотдиҳандагони Дастаи зудамали начотдиҳии Кумита дар минтақаи Рашт 24 баромади фаврӣ-начотдиҳӣ гузаронида шуда, дар рафти корҳои начотдиҳӣ 4 нафар шаҳрванд начот дода шуданд.

Чорабиниҳои пешгирикунанда ва зиддисадамавӣ дар фаъолияти Хадамоти ҲНКЧ дар шаҳрҳои Хучанд ва Норақ

Яке аз самти фаъолияти Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва муҳофизати граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ин таъмини корҳои наҷотдиҳӣ-кӯҳӣ дар иншоотҳои зеризаминӣ мебошад.

Дар ҳаёти ташкилотҳои системаи Кумита – Хадамоти харбикунонидашудаи наҷотдиҳӣ-кӯҳии ҷумҳуриявӣ (ҲНКЧ) дар шаҳри Хучанд, ки дар шимоли ҷумҳурӣ барои хизматрасонии наҷотдиҳӣ-кӯҳӣ дар конҳо ва маъданҳои саноати кӯҳкорӣ фаъолият намуда, беҳатарии коргарони кӯҳкориро дар иншоотҳои зеризаминӣ ва Хадамоти ҲНКЧ дар шаҳри Норақ беҳатарӣ ҳангоми сохтмон ва истифодабарии нақбҳои иншоотҳои зеризаминии гидротехниқию гидроэнергетикӣ ва нақлиётро таъмин менамояд, дохил мешаванд.

Харитаи ҷойгиршавии Хадамотҳои харбикунонидашудаи наҷотдиҳӣ-кӯҳии ҷумҳуриявӣ дар шаҳрҳои Хучанд ва Норақ

Ба корҳои наҷотдиҳӣ-кӯҳӣ амалҳои наҷот додани одамон, сарватҳои моддӣ ва фарҳангӣ, ҳифзи муҳити зист дар минтақаҳои ҳолатҳои фавқулода, паст намудани садамаҳо, оқибатҳои таъсиррасонӣ аз моддаҳои тарқанда ва ё газҳои табиӣ, сӯхтор, газнокӣ, резиши кӯҳпораҳо ва сангрезаҳо, зеробмонӣ ва дигар намудҳои ҳодисаҳо дар иншоотҳои зеризаминӣ дохил мешаванд.

Иншоотҳои зеризаминӣ аз ҷиҳати хатарнокӣ дар навбати худ ба 2 навъ ҷудо мешаванд: хатарнок аз газу тарқиш ва хатарнок аз ҷангу газ.

Иншоотҳои аз газ ва тарқиш хатарнок вобаста ба он ки дар натиҷаи коркарди қандаҳои фойданок газҳои хатарнок ҷудо мешаванд ва эҳтимоли зиёди ба амал омадани сӯхтор ва тарқиш вучуд доранд, дорои дараҷаи баландтарини хатарнокӣ мебошанд.

Дар иншоотҳои хатарнок аз газу ҷанг чунин хатар вучуд надорад ва аз рӯи хатарнокӣ онҳо дуввуминдараҷа ба ҳисоб мераванд.

Бо мақсади беҳатарӣ ва тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ, ки корҳои кӯҳии зеризаминиро мегузаронанд, бояд ҳатман аз тарафи хадамоти наҷотдиҳандагони касбӣ хизматрасонӣ карда шаванд.

Ба ҳайати Хадамоти ҲНКЧ дар шаҳри Хучанд 7 взводи алоҳидаи наҷотдиҳӣ-кӯҳӣ ва ду нуктаи наҷотдиҳӣ-кӯҳӣ дохил мешаванд. Взводҳо ва нуктаҳои наҷотдиҳӣ-кӯҳӣ корҳои зеринро ба анҷом мерасонанд, аз ҷумла наҷот додани кормандон дар конҳо ҳангоми ба амал омадани садамаҳо, хомӯш намудани сӯхтор дар иншоотҳои зеризаминӣ, хомуш намудани сӯхторҳои рӯйзаминие, ки ба иншоотҳои зеризаминӣ ё ба ҳаёти одамон дар ҷойҳои хатарнок таҳдид менамояд.

Дар соли 2020 шумораи умумии наҷотдиҳандагон 133 нафарро ташкил дод. Взводҳо ва нуктаҳои наҷотдиҳӣ-кӯҳӣ дар шаҳрҳои Панҷакент, Исфара, Гулистон, ноҳияҳои Айнӣ ва Мастҷоҳ ҷойгир мебошанд.

Хадамоти ҲНКЧ дар шаҳри Хучанд ба тариқи шартномавӣ хизматрасониро дар комбинати Шуруб, Консой, Анзоб, Тарор, Зарнисор, Фояғноб, Ғабируд, Панҷоч, Моғиён ва Тақоб амалӣ менамояд.

Дар соли 2020 аз тарафи взводҳои алоҳида ва нуктаҳои наҷотдиҳии кӯҳии Хадамоти ҲНКЧ дар шаҳри Хучанд мувофиқи нақшаи амалиёт 1 780 санҷишҳои профилактикӣ гузаронид. Дар натиҷаи санҷиш ба роҳбарияти корхонаҳои зеризаминии кӯҳкорӣ 1 500 пешниҳодҳо оид ба ислоҳи камбудӣҳо ва бартарарафсозии вайронкуниҳои талаботи техникаи беҳатарӣ дар конҳо пешкаш карда шуд.

Тибқи тавсияҳои пешниҳодшуда, камбудӣҳо дар таъминоти оксиген тавассути қубурҳои хаводиханда ва корҳои зидди сӯхтор бартарараф карда шуда, инчунин аз пешниҳодҳои дар болоовардашуда 1 400 қоидаи вайронкунии техникӣ ислоҳ ва бартарараф карда шуд.

Соли 2020 дар корхона ва иншоотҳои зеризаминие, ки аз тарафи ҲНКЧ дар шаҳри Хучанд хизматрасонӣ карда мешаванд, ҳолатҳои садамавӣ ба қайд гирифта нашуд.

Инчунин бо назардошти аҳамияти чорабиниҳои профилактикӣ дар объектҳои дорои аҳамияти махсус дар шаҳри Норақ Хадамоти ҳарбикунонидашудаи начотдиҳӣ-кӯҳии ҷумҳуриявӣ дар шаҳри Норақ фаъолият менамояд. Хадамоти ҲНКҶ дар шаҳри Норақ тибқи тартиби муқарраршуда хизматрасонии начотдиҳии кӯҳиро дар саноати кӯҳкорӣ, сохтмон ва истифодаи иншоотҳои гидроэнергетикию гидротехникӣ ва нақбҳои нақлиётӣ анҷом медиҳад.

Шумораи умумии ҳайати шахсӣ 32 нафарро ташкил медиҳад, ки бехатарии корро дар иншоотҳои гидроэнергетикию гидротехникии НБО-и Норақ, НБО-и Сангтуда-1 ва МД «Нақби оби Данғара» таъмин менамояд.

Бо мақсади пешгирӣ, рафъи садамаҳои эҳтимолӣ, гузаронидани корҳои пешгирикунанда ва дигар корҳои таъхирнопазир тибқи «Ҷадвал оид ба гузаронидани тадқиқоти пешгирикунанда»-и тасдиқшуда дар 36 иншооти зеризаминии гидротехникии НБО-и Норақ 12 маротиба тадқиқоти профилактикӣ гузаронида шудааст. Дар рафти санҷиш 60 вайронкунии қоидаҳои бехатарии байнисоҳавӣ муайян карда шуда, санади тадқиқоти профилактикӣ ва санади таъиноти нигоҳдории нақбҳо тартиб дода шудааст.

Дар давраи соли 2020 мувофиқи ҷадвали тасдиқшудаи ҷамъоварии намунаҳо барои таҳлил, муайян намудани суръати ҳаво, ҳарорат ва намнокии иншоотҳои зеризаминии НБО-и Норақ 60 намунагирӣ ва 432 таҳлили лабораторӣ гузаронида шудааст. Инчунин санҷиши пурраи маҷмааи иншоотҳои зеризаминии НБО-и Норақ бо таҳияи санад ва пешниҳод ба ШСХК «Барқи Тоҷик» барои баргараф кардани камбудии ошкоршуда гузаронида шуд.

Тайёрии ҳайати шахси Хадамоти ҲНКҶ дар шаҳри Норақ тибқи нақшаи барномаи таълимии ҳайати қаторӣ, хурд ва миёнаи фармондеҳӣ амалӣ карда мешавад. Барои мутахассисоне нав ба кор қабул шуда, мувофиқи барномаи омӯзишӣ барои таълими бозомӯзон (шунавандагон) дар муддати 3 моҳ гузаронида мешавад.

Дар давраи ҳисоботӣ ҳайати шахси взводи Норақ бо истифода аз дастгоҳҳои нафаскашӣ бо иштироки намояндагони коргоҳи гидротехникӣ 12 машқ дар иншоотҳои зеризаминии НБО-и Норақ ва 24 машқ дар пойгоҳи Хадамот гузаронид.

Дар НБО-и Сангтуда-1 ва МД «Нақби обии Данғара» бинобар сабаби кам будани шумораи кормандон ва иншоотҳои зеризаминӣ гурӯҳи ихтиёрии ёрирасони наҷотдиҳӣ (ГИЁН) ташкил карда шудааст. Командири ГИЁН аз ҳисоби кормандони Хадамоти ҲНКЧ дар шаҳри Норақ таъин гардида, аъзоёни ГИЁН аз ҳисоби кормандони иншоотҳои хизмат расонидашаванда таъин карда шудааст. Ба гуруҳи ГИЁН тибқи барномаи омӯзишӣ машғулият аз рӯи кори кӯҳӣ гузаронида мешавад. Ҳангоми ба амал омадани садама то омада расидани наҷотдиҳандаҳои Хадамоти ҲНКЧ онҳо барои бартарарф кардани садама шурӯъ менамоянд.

Дар давраи ҳисоботӣ тибқи «Ҷадвали чорабиниҳо оид ба гузаронидани тадқиқоти пешгирикунанда бо мақсади пешгирӣ ва рафъи садамаҳои эҳтимолӣ ва гузаронидани корҳои садамавӣ наҷотдиҳӣ ва дигар корҳои таъхирнопазир» ва «Ҷадвали ҷамъоварии намунаҳо барои таҳлил, муайян намудани суръати ҳаво, ҳарорат ва намнокӣ» дар иншоотҳои НБО-и Сангтуда-1 – 12 маротиба тадқиқоти пешгирикунанда ва 96 намунагирӣ бо усули зудсанҷ инчунин чен кардани параметрҳои микроклиматӣ гузаронида шуд. Машғулиятҳо бо кормандони НБО-и Сангтуда-1 мувофиқи нақшаи таълимӣ ва нақшаи чорабиниҳо оид ба омодагии гурӯҳи ихтиёрии ёрирасони наҷотдиҳӣ (ГИЁН) барои соли 2020 гузаронида шудааст.

Бо мақсади пешгирӣ ва бартарарф кардани садамаҳои эҳтимолӣ кор дар МД «Нақби обии Данғара» дар соли 2020 тибқи «Ҷадвали гузаронидани тадқиқоти профилактикӣ» анҷом дода шуд.

Дар нақб дар давраи ҳисоботӣ 9 тадқиқоти профилактикӣ ва 18 намунагирӣ бо усули зудсанҷ инчунин чен кардани параметрҳои микроклиматӣ гузаронида шуд.

Инчунин, аз тарафи Хадамоти ҲНКЧ дар шаҳри Норақ бо мақсади пешгирии паҳншавии бемории сироятии коронавирус «COVID-19» чораҳои пешгирикунанда гузаронида шуд. Идораҳо, биноҳои истехсолӣ, долонҳои НБО-и Норақ, инчунин мошинҳо барои интиқоли коргарон бо маҳлули хлордор коркард карда шуд.

III. ЧОРАБИНИҲОИ ЗИДДИЭПИДЕМОЛОГӢ ДАР ДАВРАИ СИРОЯТИ КОРОНАВИРУС «COVID-19»

Гузаронидани чорабиниҳои зиддиэпидемиологӣ дар давраи сирояти कोरोनाвирус «COVID-19»

Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва муҳофизати граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯзи аввали пайдоиши сирояти कोरोनाвируси «COVID-19» як қатор чорабиниҳоро оид ба омодагӣ ва омодабод ба ҳолати паҳншавии он дар ҷумҳурӣ андешид.

Бо супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва фармони Вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 январи соли 2020 Ситоди ҷумҳуриявӣ оид ба пӯрзур намудани чораҳои зиддиэпидемикӣ дар давраи пандемияи сирояти कोरोनाвируси COVID-19 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил карда шуд.

Тибқи Фармоиши Раиси Кумита аз 10 феввали соли 2020, №28 «Комиссия оид ба пешгирӣ ва эмин нигоҳ доштани ҳайати шахсии Кумита аз сироятшавии कोरोनाвируси навӣ COVID-19» тахти роҳбарии муовини якуми Раиси Кумита таъсис дода шуд. Ба ҳайати комиссия намояндагони Сарраёсати ҳифзи аҳоли ва ҳудуд, Раёсати кадрҳо ва кор бо ҳайати шахсӣ ва Раёсати тиббии Кумита шомил карда шуд.

Бо мақсади татбиқи чорабиниҳои пешгирикунанда оид ба пешгирӣ аз воридот ва паҳншавии сирояти нави कोरोनाвируси «COVID-19» 20 марти соли 2020 Ситоди ҷумҳуриявӣ тахти роҳбарии Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба пӯрзур намудани чораҳои зиддиэпидемикӣ ташкил карда шуд.

Дар асоси Нақшаи чорабиниҳои Ситоди ҷумҳуриявӣ аз 22 марти соли 2020, Нақшаи чорабиниҳои Кумита оид ба пӯрзур намудани чораҳои зиддиэпидемикӣ дар давраи пандемияи COVID-19 30 марти соли 2020 таҳия ва тасдиқ карда шуд. Оид ба вазъи баамаломата дар Нақша-чорабиниҳои мазкур аз 28 апрел, 12 май ва 3 августи 2020 тағйирот ва иловаҳо дохил карда шуданд.

Дар асоси Нақшаи чорабиниҳои Ситоди ҷумҳуриявӣ ва дар доираи ваколатҳои худ Кумита дар иҷрои чорабиниҳои зерин ҷалб карда шуд:

- истифодаи техникаҳои махсус ва имкониятҳои Кумита (реаномобил, нақлиётҳои барои интиқоли шаҳрвандон, нақлиётҳои боркаш ва таҷҳизотҳои барои безараргардонӣ) дар ҳолати ёрии таъҷилии тиббӣ ба роҳ монда шуд;
- қабул, интиқол ва расонидани кӯмаки башардӯстона;
- гузаронидани корҳои таблиғотӣ ва фаҳмондадиҳӣ бо истифода аз мошини махсуси таблиғотӣ дар ҷойҳои серодам (терминалҳо, бозорҳо, боғҳо) ва сомонии расмии Кумита;
- гузаронидани корҳои безараргардонӣ дар иншоотҳо, ва ҳудудҳо (кӯчаҳо, хиёбонҳо, биноҳои истиқоматӣ, манзилҳо ва ғ.);
- дар якҷоягӣ бо дигар вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, таъмини риояи қоидаҳои чорабиниҳои карантинӣ дар ҷойҳои ҷамъиятӣ;
- интиқоли шахсони аз кишварҳои аз ҷиҳати эпидемиологӣ номувофиқ, инчунин шаҳрвандони ҷумҳурӣ, ки аз кишварҳои хориҷ баргаштара бо хатсайрҳои чартерӣ ба ҷойҳои карантинӣ;
- интиқоли ҳасади фавтидагон аз беморхонаҳо ба ҷойҳои дафн.

Аз 1 феврал то моҳи декабри соли 2020 тариқи воситаҳои нақлиёти Кумита барои интиқоли шаҳрвандоне, ки аз Федератсияи Россия, Қазоқистон, Қирғизистон, Ўзбекистон, Туркия, ИМА, Олмон, Чин, Ҳиндустон, Кувайт аз фурудгоҳи шаҳри Душанбе сафарбар гардида, шахсони воридшударо ба нуқтаҳои карантинии воқеъ дар шаҳрҳои Душанбе, Ваҳдат, Ҳисор ва минтақаи Варзоб расониданд, ки шумораи онҳо зиёда аз 8 390 нафарро дар бар гирифт.

Бояд қайд намуд, ки 10 феввали соли 2020 кормандони Кумита дар расонидани кӯмаки башардӯстонаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шакли 400 000 ниқоб ба Ҷумҳурии Халқии Хитой иштирок намуда, 11 феввали соли 2020 дар эвакуатсияи 46 нафар шаҳрванди Тоҷикистон аз шаҳри Ухани Хитой ширкат варзиданд.

Барои ташкили чораҳо оид ба омодагӣ ва воқуниш ба паҳншавии сирояти нави коронавирус дар мамлақати мо дар моҳҳои феврал–апрели соли 2020, роҳбарияти Кумита бо роҳбарони ташкилотҳои байналмилалӣ, кишварҳои маблағгузор ва аъзоёни гурӯҳи РЕАКТ як қатор мулоқотҳо ташкил намуд.

Мувофиқи дархости Кумита оид ба кумак дар иҷрои вазифаҳои дар давраи пандемия гузошташуда, ба шарикони доимӣ дар доираи ҳамкориҳои дучониба ёрии феврал расонида шуд. Бо дастгирии онҳо захираҳои таҷҳизоти муҳофизатӣ барои кормандони Кумита ва миқдори зарурии маводи дезинфексионӣ ва маҳлулҳои антисептикӣ, инчунин таҷҳизоти дезинфексионӣ ва тиббӣ саривақт дастрас карда шуд.

Кумита аз шарикони рушд кумакҳои башардустона дар намуди воситаҳои ҳифзи инфиродӣ, маводи дезинфексионӣ, антисептикӣ, таҷҳизоти дорупошӣ ва дигар лавозимотҳои лозима дастрас намуд. Аз ҷумла, аз Бонки Рушди Осие, ташкилоти байналмилалӣ оид ба муҳоҷирати СММ, намояндагии Ташкилоти умумҷаҳонии Тандурустӣ дар Тоҷикистон, Агентии Оғохон оид ба макони зист, Созмони Амният ва Ҳамкорӣ дар Аврупо, Ташкилоти Каритас–Швейтсария, Сафорати Фаронса ва ИМА, созмони байналмилалӣ америкоӣ «Spirit of America», созмони хайриявии Авесто (кумаки USAID), Салиби Сурхи Олмон ва Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон кумакҳо расонида шуд. Аз он ҷумла, дар нашри маводҳои чопӣ ба монанди буклет ва брошюраҳо барои минбаъд тақсим намудан миёни аҳоли аз ҷониби Ташкилоти умумҷаҳонии Тандурустӣ дар Тоҷикистон, Хазиनाи кӯдакони СММ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Салиби Сурхи Олмон, Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон ва САҲА кумакҳои худро дарёфт намуданд.

Барои ҳифзи ҳаёти шахсии Қўшунҳои мудофиаи граждани, яъне сарбозон аз ҷониби занон-хизматчиёни Кумита дар марҳилаи якуми сирояти कोरोनाвирус COVID-19 дӯхтани ниқобҳо ва омода намудани маҳлулҳои антисептикӣ ба роҳ монда шуд. Дар маҷмӯъ, беш аз 8000 дона ниқоб дӯхта шуд.

Шумораи муайяни воситаҳои химоявӣ, маводҳои антисептикӣ ва таҷҳизотҳои дезинфексионӣ аз ҳисоби маблағҳои бучетии Кумита харидорӣ карда шуданд.

Кумаки расонидашуда аз ҷониби Созмони Умумиҷаҳонии Тандурустӣ бо генераторҳои оксигенӣ

Дар асоси тавсияҳои Созмони Умумиҷаҳонии Тандурустӣ ва Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби мутахассисони Кумита Фармоиши Раиси Кумита аз 10 майи соли 2020, №112 таҳия ва тасдиқ карда шуда, дар асоси он дастурамалҳои оид ба гузаронидани чорабиниҳои пешгирикунанда ва дезинфексионӣ оид ба пешгирии бемориҳои сироятӣ дар байни ҳаёти шахсӣ, муносибати махсуси воситаҳои нақлиёти мусофирбар ва дезинфексионӣ ва ошхонаҳои қисмҳои ҳарбӣ дар воҳидҳои Кумита бароварда шуд.

Чораҳои андешидашуда дар моҳҳои феврал–маيي соли 2020 имкон доданд, ки дар байни кормандони Кумита паҳншавии зиёди сирояти कोरोनाвирус пешгирӣ карда шавад ва муҳимтар аз ҳама, талафоти ҳаёти шахсӣ пешгирӣ карда шуд.

Гузaronидани чорабиниҳои дезинфексионӣ дар ташкилотҳо, муассисаҳо ва ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон

Бо мақсади пешгирии паҳншавии бемории коронавирӯс ва тибқи супориши Ситоди ҷумҳуриявӣ қарор қабул карда шуд, ки аз ҷониби Кумита дар ҷойҳои чамъшавии оммавии шаҳрвандон, кӯчаҳо, муассисаҳо ва биноҳои истиқоматӣ корҳои дезинфексионӣ гузаронида шавад.

Ба руйхатгирии такрорӣ ва таъмири ҷорӣ тамоми таҷҳизотҳои дорупошӣ дар Кумита мавҷудбуда (бензинӣ, барқӣ ва дастӣ) ва омодагии мошинҳои обпошӣ гузаронида шуда, инчунин миқдори зиёди таҷҳизотҳои иловагӣ (костюмҳои муҳофизатӣ яккарата ва бисёркарата, дастпӯшакҳо, ниқобҳо, антисептикҳо ва маҳлулҳои дезинфексионӣ) харидорӣ карда шуд.

Бо мақсади омодагӣ ва пешгирии саривақтӣ вобаста ба хуруҷи бемории сироятии коронавирӯс COVID-19 барои гузаронидани чорабиниҳои зиддиэпидемиологӣ, мутобиқи Фармоиши Раиси Кумита охири моҳи марти соли 2020 дар марказҳои вилояти ВМКБ, Суғду Хатлон ва шаҳри Душанбею Кӯлоб 7 гурӯҳи сайёри безараргардонӣ ташкил шуда буд.

Гурӯҳҳои сайёр бо нақлиёт ва таҷҳизотҳои махсус, таҷҳизотҳои муҳофизатӣ, дорупошакҳо ва генераторҳо, инчунин маводҳои дезинфексионӣ муҷаҳҳаз гардонидани шуданд.

Танҳо аз ҷониби гурӯҳи сайёри вилояти Суғд тақрибан 8000 бино ва иншоотҳо, дар масоҳати зиёда аз 1 миллион м² қитъаҳо ва ҳудудҳои корҳои безараргардонӣ гузаронида шуд. Инчунин, гурӯҳҳои сайёр дар вилояти Хатлон беш аз 877 ҳазор м², дар ВМКБ беш аз 724 ҳазор м², дар минтақаи Кӯлоб беш аз 760 ҳазор м² ва дар шаҳри Душанбе тақрибан 1,5 миллион м² қитъаҳо ва ҳудудҳои безарар намуданд.

Дар маҷмӯъ, гурӯҳҳои сайёри Кумита тақрибан 20 ҳазор бино ва иншоотро коркард намуда, зиёда аз 4 миллиону 240 ҳазор метри мураббаъ қитъаву ҳудудҳоро безарар гардониданд.

Аз ҷониби гурӯҳҳои сайёр дар баробари корҳои безараргардонӣ миёни аҳоли корҳои фаҳмондадихӣ ба таври азназаргузаронии хона ба хона низ гузаронида шуда, тақрибан 9 ҳазор буклет ва варақаҳои таблиғотӣ тақсим карда шуд.

Бо ташаббуси Кумита 15 апрел, 7 август ва 16 декабри соли 2020 чаласаҳои Гурӯҳи Ҷаври баҳодихӣ ва ҷамоҳангсозӣ (РЕАКТ) ташкил ва баргузор гардиданд, ки ба он ҷамаи ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар соҳаи қоҳиши ҳатари офатҳои табиӣ, омодагӣ ва воқуниш ба ҳолатҳои ҷавқулода ҷаъолият менамоянд, дар ҳолати омодагӣ қарор дода шуданд.

Дар чаласаҳои мазкур Раиси Кумита, ҷамоҳангсози доимии Созмони Милали Муттаҳид дар Тоҷикистон, роҳбарон ва намояндагони Созмони Ҷаҳонии Тантурустӣ, БОҶ, Агентии Оғохон оид ба макони зист, Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон, инчунин намояндагони Вазорати кишоварзӣ, Вазорати маориф ва илм, Вазорати тантурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, Вазорати қорҳои хориҷӣ ва дигар шарикон дар қори он тавассути тамоси видеой ширкат варзиданд.

Дар чаласаҳо Стратегияи воқуниш ба ҳуручи сирояти қоронавируси «COVID-19» дар Тоҷикистон, ки аз қониби Кумита дар яқҷоягӣ бо шарикони мо таҳия шудааст, муаррифӣ қарда шуда, қараёни татбиқи он баррасӣ қарда шуд.

Стратегияи воқуниш ба ҳуручи сирояти қоронавируси «COVID-19» бо вазорату идораҳои дахлдор мувофиқа шуда, аз қониби роҳбари Ситоди ҷумҳуриявӣ – Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ қарда шудааст.

Стратегияи мазкур қор самтҳои асосиро дар бар мегирад:

- дастгирии муассисаҳои тиббӣ ва марказҳои қарантинӣ;
- дастгирии иқтидор ва назорати беморон ва ҳисоботдиҳӣ;
- дастгирии ҳӯроқворӣ;
- риояи қоидаҳои беҳдоштиву фосолаи иҷтимоӣ.

Стратегияи мазкур ҳароқоти 16 миллион долларӣ Иёлоти Муттаҳидаи Амриқоро дар бар гирифта, аз шарикон – созмонҳои байналмилалӣ барои таъмини қораҳои мубориза бо сирояти қоронавирус дар кишвари мо ва тақвияти иқтидори мақомоти давлатиро дар ин самт дар бар мегирад.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки дар доираи Стратегияи мазкур дар соли 2020 аз ҷониби шарикон маблағи беш аз 8,5 миллион доллари амрикоӣ ҷалб гардида, барои захираҳои саривақтии воситаҳои муҳофизатии шахсӣ, дезинфексия, антисептика ва таҷҳизоти зарурӣ барои корҳои дезинфексионӣ корҳо ба анҷом расонида шуд. Ҳамчунин, кӯмак ба марказҳои карантинӣ ва муассисаҳои тиббӣ расонида шуд. Курсҳои омузишӣ барои кормандони муассисаҳои тиббӣ ва кормандони Кумита ташкил ва гузаронида шуданд. Татбиқи самтҳои афзалиятноки амали Стратегияи мазкур дар соли 2021 идома хоҳад ёфт.

Инчунин, қувва ва воситаҳои Кумита барои гирифтани кӯмаки башардӯстона ва интиқол додани онҳо ба ҷойҳои таъиншуда сафарбар карда шуданд. Кормандон ва техникаҳои махсуси Кумита дар ҳама ҷорабиниҳо оид ба қабул ва интиқоли кӯмакҳои башардӯстона аз кишварҳои дӯст воридгашта, аз ҷумла аз Ҷумҳурии Ўзбекистон, Ҷумҳурии Халқии Хитой, Ҷумҳурии Озарбойҷон, Арабистони Саудӣ ва Қувайт, ки барои мубориза бар зидди сирояти कोरोनाвирус пешбинӣ гардида буданд, сафарбар гардида, иштирок намуданд.

Оғоз аз аввали моҳи апрели соли 2020 Кумита ҳамаруза оид ба корҳои иҷрошуда вобаста ба вазифаҳои дар наздаш гузошташуда ба Ситоди ҷумҳуриявӣ ва Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин маълумотҳои ҳар моҳа ба Шӯрои амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамуд. Дар маҷмӯъ 179 маълумот омода ва пешниҳод карда шуд.

Нуқтаи коркарди махсуси нақлиёт ва безаргардони хайати шахсӣ

Бо мақсади иҷрои вазифаҳои аз ҷониби Ситоди ҷумҳуриявӣ дар назди Кумита гузошташуда, аз 4 май то 1 декабри соли 2020 қувва ва воситаҳои Кумита барои безаргардонӣ ва дигар корҳои махсус дар биноҳои истикомати беморон ва нафароне, ки аз कोरोनाвирус ва дигар бемориҳои сироятӣ фавтидаанд, сафарбар гардида буданд.

Барои иҷрои ин вазифа нуқтаи коркарди махсуси техника ва безаргардони кормандоне, ки барои интиқоли ҳасадҳо дар муассисаҳои тиббӣ аз бемориҳои гуногун фавтидаанд, ташкил карда шуд.

Дар ин давра 415 ҳасади шаҳрвандони фавтида, ки дар натиҷаи сирояти कोरोनाвирус, пневмония ва дигар бемориҳои сироятӣ фавтидаанд, аз муассисаҳои тиббӣ ба ҷойҳои дафни онҳо интиқол дода шуданд (аз ҷумла, 347 баромад дар ҳудуди Душанбе ва ноҳияҳои тобеи марказ ва 68 баромад дар ҳудуди ВМКБ).

Барои ҷойгир кардани ин нуқта, устохонаи сайёрии таъмири-кимиёвӣ ПРХМ-1М дар заминаи нақлиёти ГАЗ-66-и Озмоишгоҳи ҷумҳуриявӣ кимиёвӣ ва радиометрӣ ба маҷмаи коркарди махсуси техника табдил дода шуд. Инчунин нуқтаи коркарди беҳдошти хайати шахсӣ низ омода карда шуд. Барои интиқоли ҳасадҳои фавтидагон 4 адад нақлиётҳои махсус ва 20 нафар хайати шахсӣ ҷудо гардид.

Пас аз баргаштан ба майдонча, техника ва хайати шахсӣ бо либосҳои муҳофизатӣ, бо маҳлули гипохлориди натрий 0,5% коркард карда шуда, пас аз он хайати шахсӣ дар нуқтаи коркарди беҳдошти оби гарм шуста мешуданд.

Дар ҳолати ҳавои сарди шабонарӯз коркарди либосҳои муҳофизатии кимиёвӣ ба таври ҷисмонӣ дар ҷевони хушккунии ҳаво анҷом дода мешуд. Безаргардони воситаҳои ҳифзи инфиродӣ дар муддати 45 дақиқа дар ҳарорати 120°C гузаронида мешуд.

Дар маҷмӯъ, 347 адад нақлиёти махсус дар якҷоягӣ бо хайати шахсии идоракунанда безаргар карда шуданд. Риояи қоидаҳои беҳдошти ва техникаи беҳатарӣ имкон дод, ки хайати шахсиро, ки ба корҳои безаргардонӣ сафарбар гардида буданд, аз сироятёбии бемориҳои коронаивирус ва дигар бемориҳои сироятӣ эмин нигоҳ дорем.

IV. ЧОРАБИНИҲО ОИД БА МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ

Омӯзиш ва оморасозии шахсони мансабдори вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба мудофияи граждани дар Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ методӣ

Омӯзиши аҳоли оид ба соҳаи мудофияи граждани, ҳифзи аҳоли ва ҳудуд аз ҳолатҳои фавқулодаи табиӣ ва техногенӣ дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, чӯзи низоми ягонаи тайёрии аҳоли оид ба соҳаи мудофияи граждани, ҳифзи аҳоли ва ҳудуд аз ҳолатҳои фавқулода, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад, мебошад.

Вазифаҳои асосии низоми оморасозии шахсони мансабдори вазоратҳо, идораҳо, ташкилотҳо, муассисаҳо ва аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофияи граждани, ҳифзи аҳоли ва ҳудуд аз ҳолатҳои фавқулодаи табиӣ ва техногенӣ, аз омӯзиши шахсони мансабдор ва аҳоли бо қоидаҳои рафтор, усулҳои асосии ҳифз аз хатарҳо ва амал дар ҳолатҳои фавқулода, омӯзиши усулҳои ҳифз аз хатарҳо, ки бар асари ҳолатҳои фавқулодаи замони осоишта ва ҷанг ба амал меоянд, тартиби амал тибқи бонгҳои хабардоркунӣ, усулҳои расонидани ёрии аввалияи тиббӣ ба зарардидагон, қоидаҳои истифодаи воситаҳои муҳофизати шахсӣ ва дастаҷамъона иборат мебошанд.

Омӯзиши аҳоли оид ба соҳаи мудофияи граждани ва ҳифз аз ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мудофияи граждани» аз 28 феввали соли 2004 ва қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Қоидаҳои оморасозии аҳоли ба амалиёт дар ҳолати фавқулода» аз 31 августи соли 2009, №400 ва дигар ҳуҷҷатҳои танзимкунандаи фаъолияти Кумита амалӣ карда мешавад.

Бо ин мақсад, дар ҳайати Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон Маркази ҷумҳуриявии таълимию методӣ (МҚТМ) амал намуда, дар вилоятҳо ва шаҳри Душанбе сохторҳои таркибии он барои оморасозии гурӯҳҳои гуногуни аҳоли фаъолият менамоянд.

МҚТМ ва сохторҳои таркибии он муассисаҳои доимоамалкунандаи таълимӣ буда, фаъолиятшон ба оmodасозӣ ва омӯзиши кадрҳои касбӣ, тақмили ихтисоси ҳайати роҳбарикунанда ва фармондеҳон-сардорон, кормандони соҳаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ташкилотҳо, корхонаҳо ва муассисаҳо оид ба ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани равона гардида аст.

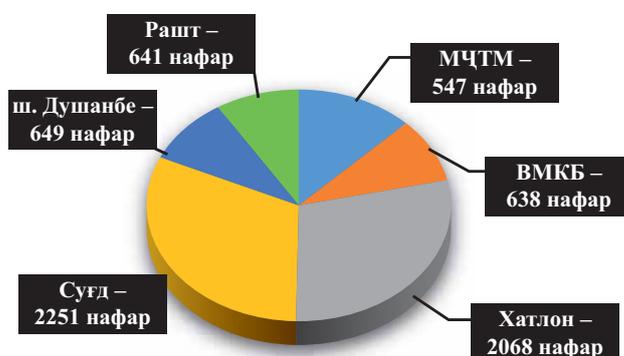
Соли 2020 Марказ ва сохторҳои минтақавии он омӯзишхоро бо ҳайати роҳбарикунандаи вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, муассисаҳо, ташкилотҳо, намоёндагони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, коллеҷҳо ва литсейҳо, инчунин дар муассисаҳои таълимии мактабӣ ва томактабӣ ташкил намуданд.

Бо мақсади кам кардани хароҷоти моддӣ ва сарфаи вақти шунавандагон, иҷозат дода шудааст, ки шунавандагонро бо усули сайёр, бо сафари омӯзгорон ба дигар шаҳру ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин бо истифода аз технологияҳои таҳсилоти фосилавӣ омӯзонанд.

Тибқи нақшаҳои таълимию методии Марказ, марказҳои вилоятӣ ва курсҳои минтақавии Кумита дар соли 2020, таълими 14 дараҷаи аҳолиро бо шумораи 7059 нафар шунаванда пешбинӣ намуда, аммо бо сабаби пандемияи COVID-19, воқеан 4302 нафар шунавандагон ба таълим фаро гирифта шуданд.

Омӯзиши аҳоли дар соли 2020

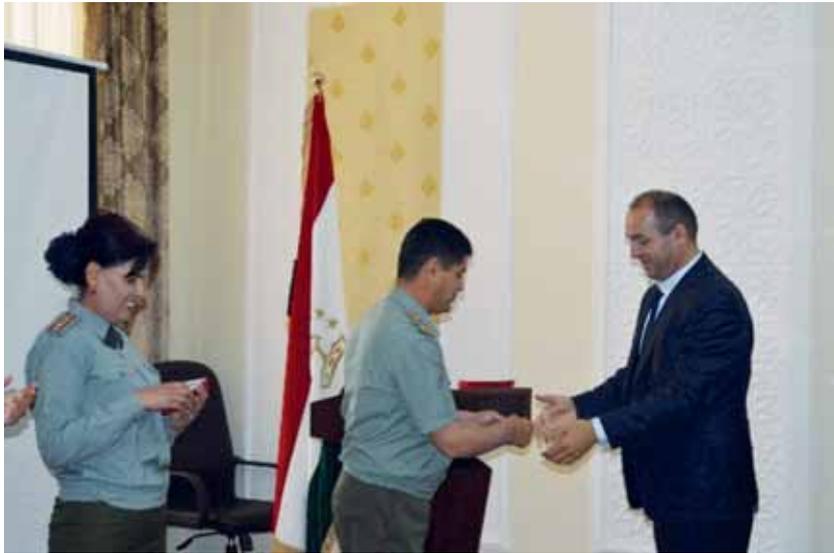

Омӯзиши шунавандагон бо супоридани санҷиш, ки аз ҷониби комиссияи махсуси аз ҷониби сардори МҚТМ таъсис меёбад ба анҷом мерасад. Ба ҳайати комиссия сардори МҚТМ ё муовини ӯ, муаллимоне, ки бо шунавандагон машғулиятҳо гузаронидаанд ва корманди Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон шомил карда мешаванд.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Ба шунавандагоне, ки санчишро супоридаанд, шаҳодатномаи такмили ихтисос ё хатми курси таълимӣ дода мешавад.

Соли 2020 аз ҷониби мутахассисони Марказ як қатор дастурамалҳо, барномаҳо ва вазифаҳои таълимӣ таҳия гардиданд, ки дар раванди таълим пурра истифода мешаванд. Аз ҷумла:

- «Дастури таълимӣ оид ба тасвири вазъият дар ҳуҷҷатҳои графикӣ (тасвирӣ) ва кор дар харита»;
- «Дастурамали методӣ оид ба тартиб, ташкил ва усулҳои гузаронидани машқҳои мудрофияи граждани ва таҳияи намунаҳои ҳуҷҷатҳо»;
- «Дастурамал оид ба пешгирии ва рафъи оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода»;
- «Барномаи таълимӣ оид ба омӯзиши ҳолатҳои фавқулода ва мудрофияи граждани».

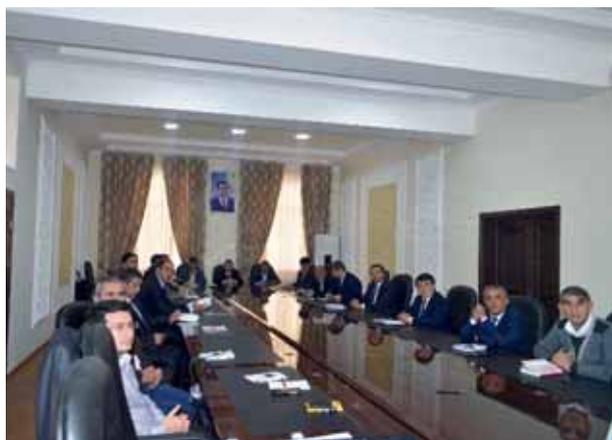
Инчунин Тавсияи методӣ оид ба гузаронидани як қатор чорабиниҳо оид ба омодагӣ ва пешгирии ҳолатҳои фавқулода ва ташкили бозиҳои варзишӣ дар истироҳатгоҳҳои тобистона омода ва бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқа карда шудааст.

Бо дастгирии молиявии ташкилотҳои байналмилалӣ маводҳои таълимӣ, дастурҳо, брошюраҳо ва буклетҳо барои истифода дар раванди таълим чоп карда шуданд.

Машқҳои омӯзишӣ бо ҳайати роҳбарикунанда

Дар Марказ инчунин курсҳои ибтидоии омӯзишӣ барои мутахассисони нав ба хизмат ҷалбшудаи Кумита ташкил карда шуданд, ки пас аз ба итмом расидани курси пурраи таҳсил, ба шунавандагон ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда, сертификат ё шаҳодатнома дода мешаванд.

**Бозомӯзи ҳайати роҳбарикунанда ва ҳайати шахсии Дастгоҳи марказӣ,
ҳайати шахсии начотдиҳандагони сохторҳои КХФ дар заминаи
Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ методӣ**

Дар баробари омодагии ҳайати роҳбарикунандаи МГ ва гузаронидани курсҳои омодагии афсарони чавон, дар давоми соли 2020 барои намоёндогони вазорату идораҳои кишвар ва донишҷӯёни Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон дарсҳо ташкил ва гузаронида шуданд.

Инчунин, дар заминаи Маркази ҷумҳуриявии таълимию методӣ дар давоми соли 2020 дар доираи ҳамкориҳои Кумита бо САҲА ва Агентии Оғохон оид ба макони зист курсҳои омӯзишӣ оид ба баланд бардоштани малака ва таҳкими иқтидори кормандон ва ҳайати шахсии шӯба ва бахшҳои шахрӣ ва ноҳиявӣ, начотдиҳандагон ва кормандони тиббии Раёсати хадамоти начотдиҳӣ, инчунин ҳайати ихтиёриёни иншоотҳои иқтисодӣ ва толибилмони муассисаҳои таҳсилоти умумии Вазорати илм ва маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шуданд.

Бо мақсади гузаронидани курсҳои омӯзишӣ бо дараҷаҳои гуногуни шунавандагон, кормандони МҶТМ барномаҳои таълимиро таҳия ва тасдиқ намуда, дар гузаронидани чорабиниҳо ба ҳайси омӯзгорон ва дастурдиҳандагон, мутахассисони ташкилотҳои байналмилалӣ, начотдиҳандагони баландихтисос, кормандони тиб ва роҳбарони сохторҳои Дастгоҳи марказии Кумитаро даъват намуданд.

Ҳамин тариқ, дар соли 2020 дар заминаи МҚТМ 32 нафар мутахассисони марказҳои таълимии вилоятҳо ва минтақаҳо, 108 нафар афсар ва афсарони калони шуъба ва бахшҳои Кумита дар шахру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, 34 нафар наҷотдиҳанда ва 18 нафар корманди тиббии сохторҳои наҷотдиҳии Раёсати хадамоти наҷотдиҳӣ, 27 нафар намояндагон ва мутахассисони вазорату идораҳо, зиёда аз 70 нафар хонандагони мактабҳои тахсилоти умумии шаҳри Душанбе ба омӯзиш фаро гирифта шуданд.

Ғайр аз ин, тибқи тартиби муқарраргардида, ҳар сол дар заминаи МҚТМ донишҷӯёни факултети «Огоҳӣ ва баргарафсозии ҳолатҳои фавқулода»-и Академияи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон курсҳои амалиро мегузаранд. Соли 2020 низ 16 нафар донишҷӯён ва 25 нафар афсарони хурд, прапоршикон ва кормандони нав ба Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон даъватгардида курси мазкурро хатм намуданд.

Гузaronидани чорабиниҳои мудофиаи граждани

Гузaronидани чорабиниҳои мудофиаи граждани банақшагирии фавриро дар бар мегирад, ки он қисми таркибии омодагӣ ва гузaronидани мудофиаи граждани буда, ҳадафи асосии он, оmodасозии ҳама гурӯҳҳои аҳоли, таъмини муташаккилонаи гузaronидани мудофиаи граждани аз замони осоишта ба давраи ҷанг, иҷрои чорабиниҳо оид ба ҳифзи аҳоли, таъминоти аввалиндараҷаи ҳаётӣ ва баланд бардоштани устувори фаъолияти иншоотҳои иқтисодӣ дар давраи ҷанг, дар ҳолати омодагии доимии нигоҳ доштани низоми идоракунии алоқа ва огоҳкунӣ, инчунин ташкили гурӯҳбандии қувва ва воситаҳо барои гузaronидани қорҳои садамавӣ-начотдиҳӣ ва дигар қорҳои таъхирнопазир дар мавзӯҳои эҳтимолии хатарҳо ва дастгирии ҳамаҷонибаи онҳо мебошад.

Ҳамасола Нақшаи чорабиниҳои асосии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба мудофиаи граждани, эътино, пешгирии ва рафъи оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода аз ҷониби Сардори мудофиаи граждани – Раиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад. Мақомоти иҷроияи давлатӣ ва худидоракунии маҳаллӣ дар навбати худ, нақшаҳои мудофиаи граждани худро таҳия намуда, ташкилотҳои тибқи нақшаи тасдиқгардида, гузaronидани чорабиниҳои мудофиаи гражданиро дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мудофиаи граждани» таъмин менамоянд.

Дар асоси нақшаҳои зикршуда, вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо, ташкилоту муассисаҳо омӯзиши аҳоли ва оmodасозии иншооти иқтисодиро новобаста аз шакли моликиятшон омода мекунанд.

Оmodасозии аҳоли ва иншоотҳои иқтисодии ҷумҳурий оид ба мудофиаи граждани дар соли 2020, тибқи Нақшаи чорабиниҳои асосии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба мудофиаи граждани, эътино, пешгирии ва рафъи ҳолати фавқулода ба роҳ монда шуда, дар ҷумҳурий санҷиши ҳолати омодагӣ ва машқҳои мукаммали зернизоми худудии Низоми ягона оид ба пешгирии ва рафъи ҳолатҳои фавқулода дар шаҳрҳо ва ноҳияҳои ҷумҳурий гузaronида шуданд.

Дар машқҳои малакаҳои амалии зарурӣ, амалҳои возеҳ ва ҳамоҳангшудаи ҳайати шахсии сохторҳои ташаккул ёфта, ҷустуҷӯи усулҳои мувофиқи мақсадноки истифодаи техника, дастгоҳ, таҷҳизот ва асбобҳои гуногун такмил дода шуда, идоракунии қувва ва воситаҳои мудофиаи граждани, низоми алоқа ва огоҳкунӣ такмил дода мешавад.

Ҳамин тариқ, соли 2020 бо риояи ҳама меъёрҳои тиббию эпидемиологӣ дар ҷумҳурий 36 машқи мукамал, 197 машқи фармондеҳӣ-ситодӣ, 235 машқи тактикий махсус, 187 машқи ситодии МГ, 98 тамриноти ситодӣ ва 4 693 рӯзҳои мудофиаи граждани дар мактабҳои тахсилоти умумӣ гузaronида шуданд.

Машқҳои мудофияи граждание, ки тибқи талаботҳои муосир гузаронида мешаванд, имкон медиҳанд, ки гурӯҳҳо, коргарон, хизматчиён ва аҳолие, ки ба соҳаи истеҳсолот ва хизматрасонӣ шомил нестанд, тартиби амал намудан дар шароитҳои замони осоишта ва давраи ҷангро омӯхта, ба одамон сифатҳои олии ахлоқӣ, сиёсӣ ва руҳиву равониро тарбия намоянд.

Гузаронидани ҷорабиниҳо оид ба мудофияи граждани, хусусан тамринҳои амалӣ ва машқҳо, ин шакли олии ва усули фаъоли омодагии ҳайати роҳбарикунанда, нерӯҳо ва аҳоли барои иҷрои вазифаҳои мудофияи граждани мебошанд. Баланд бардоштани малакаи роҳбарони вазорату идораҳо, мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо, мақомотҳои маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва ташкилотҳо новобаста аз шакли ҳуқуқӣ ва ташкилӣ бо маҳорати идоранамоии қувва ва воситаҳои ба Низоми ягонаи давлатӣ оид ба пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода шомилбуда, инчунин мукамалгардонии таҷриба оид ба ташкил ва гузаронидани ҷорабиниҳои мудофияи граждани, гузаронидани корҳои садамавӣ-наҷотдиҳӣ ва дигар корҳои таъхирнопазир дар ҷойҳои ҳолатҳои фавқулода рухдода, мебошад.

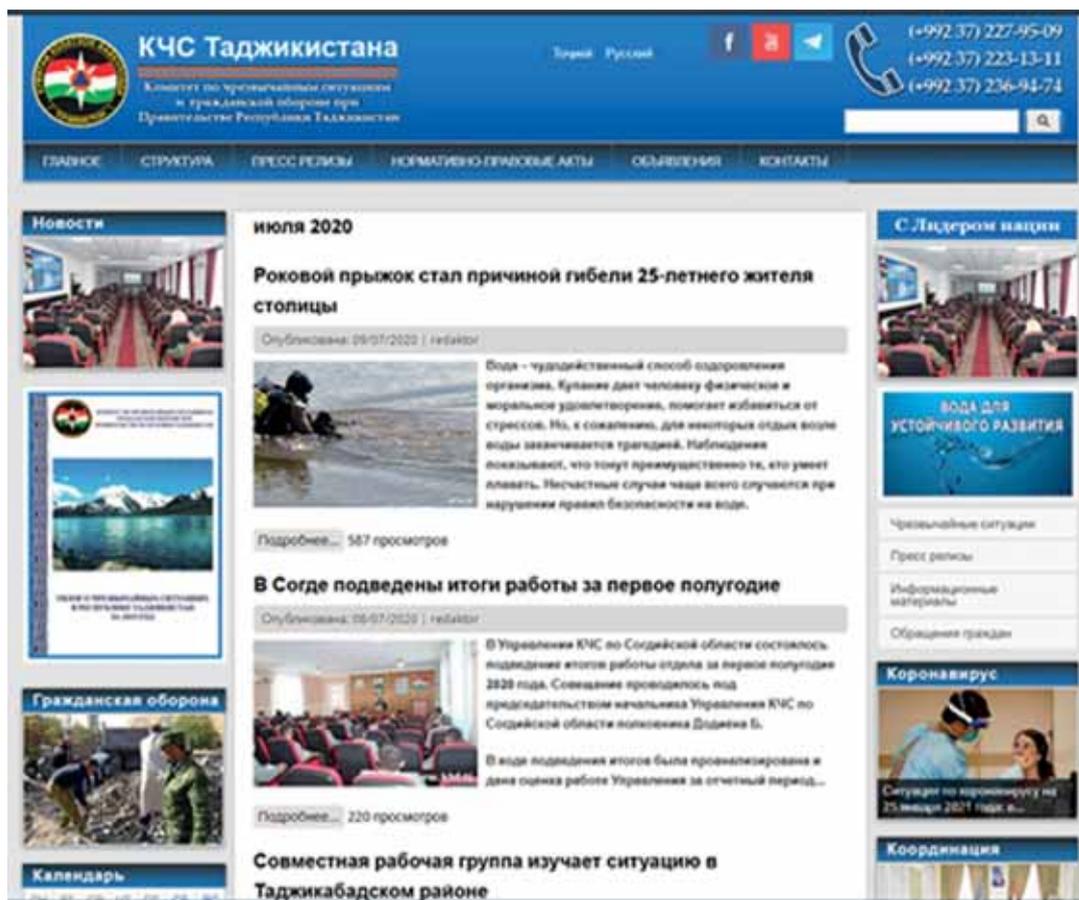
V. ТАШВИҚОТУ ТАРҒИБОТ ДАР СОҲАИ ҲОЛАТҲОИ ФАВҚУЛОДА

Фаъолияти муштаракӣ КҲФ ва ВАО дар соли 2020

Яке аз омилҳои, ки ба баланд шудани сатҳи донишу огоҳии кишрҳои васеи аҳоли дар соҳаи пешгирӣ ва рафъи оқибатҳои офатҳои табиӣ, шиносӣ бо вазъи ташаккулифта мусоидат мекунад, истифодаи мақсаднок ва ҳамоханги кулли навҳои воситаҳои ахбори омма мебошад.

Яке аз ҳадафҳои муҳими кори КҲФ бо аҳоли ташаккул додани афкори шаффофи ҷомеа дар самти пешгирӣ ва рафъи оқибатҳои ҳолатҳои фавқулодаи дорои хусусиятҳои табиӣ ва техногенӣ аст. Дар робита ба ин, соли 2020 Шуъбаи кор бо ҷомеа пешкаши муттасили иттилоот, огоҳӣ, тавсияҳоро барои ҷомеа тариқи расонаҳо идома дод.

Маводу матолиб оид ба масъалаҳои таъмини фаъолияти ҳаёти бехатар барои аҳоли, ҳабардор кардани он аз хавфҳои имконпазир, тавсияҳо ба хотири эмин мондан аз онҳо мунтазам дар сомонии Кумита ба забонҳои давлативу русӣ ҷой дода мешуд. Соли 2020 дар сомонии расмӣ КҲФ (www.khf.tj) зиёда аз 1 500 маводи иттилоотӣ доир ба фаъолияти он нашр гардид.

Маводҳои мазкурро дар саҳифаҳои худ агентҳои иттилоотии ҳам дохили кишвар ва ҳам берун аз он бознашр карда ва дар саҳифаҳои васоити ахбори оммаи ҷопӣ ҷой додаанд, тариқи барномаҳои телевизионӣ ва радиои паҳш намуданд.

Бо ҳадафи ҷалби тавачҷуҳи хонандагон, шунавандагон ва бинандагон, инчунин ба онҳо омӯзондани амалу рафтори дуруст ба таъмини бехатарии шахсӣ, соли 2020 канали наворҳои КҲФ дар шабакаи «YouTube» таъсис дода шуд.

Ҳамчунин барои чалби таваҷҷуҳи ҷавонон ба масъалаҳои бехатарӣ ва рафтори дуруст хангоми ҲФ дар шабакаҳои иҷтимоии маъруфи Телеграм, Инстаграм ва Фейсбук саҳифаҳои махсус боз шуданд.

Хусусияти кори Шуъбаи кор бо ҷомеа дар соли 2020 бетағйир монд – пешкаши иттилоот, намоишдихӣ, таҳлил ва ба аҳолии шарҳ додани чораҳои, ки Ҳукумати кишвар дар самти пешгирӣ ва рафъи оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода ва фаъолияти идораи наҷотдихӣ меандешад.

Тибқи таҳлили гузарондашуда, соли гузашта иттилоот аксаран тариқи шабакаҳои телевизион ва радио пешниҳод мешуд. Дар шабакаҳои телевизионии ҷумҳуриявӣ ва хориҷии «Тоҷикистон», «ТВ Сафина», «Ҷаҳоннамо», «Душанбе», «Синамо», «Баҳористон», «Варзиш», МТРК «Мир» ва «ВВС» зиёда аз 700 гузоришу барнома намоиш дода шуд ва тариқи радио беш аз 800 барнома пахш гардид. «Пахшҳои мустақим» дар радиоҳои сершунавандае чун «Азия-Плюс», «Ватан», «Имрӯз», «Ховар», «Садои Душанбе», «Тоҷикистон» ва «Овози тоҷик» зуд-зуд доир карда мешуданд.

Кумита барои бозтоб додани кори худ васеъ аз ВАО-и электронӣ ва ҷопӣ истифода кард. Дар саҳифаҳои рӯзномаҳои маҳаллӣ беш аз 200 матлаб, хабар ва очеркҳо доир ба фаъолияти Кумита ва ҷузъи томи сохтори он ба таъриф расонда шуд.

Яке аз чорабиниҳои ҷолиб ташрифи беш аз 20 намоёндаи воситаҳои ахбори оммаи кишвар дар ҷорҷӯбаи «пресс-тур» дар санаи 12 ноябри соли 2020 буд, ки Созмони ҷамъиятии «Ҳома» ташкил намуд. Худи ҳамин рӯз ба намоёндагони расонаҳо дар рафти рӯномаҳои васеъ доир ба ҳадафҳо, сохтор, ҳамкориҳои байналмилалӣ ва дурнамои рушди Кумита маълумот пешкаш гардид.

Ҳамчунин, ба хоҳири муҳайё намудани иттилооти пурра дар бораи кори идораи наҷотдихӣи кишвар, дар пойгоҳи Маркази ҷумҳуриявӣ таълимӣ-методии КҲФ намоишгоҳи техника ва таҷҳизоти махсус ташкил карда шуд.

Ҳайати хабарнигорон аз ВАО бо рафти амалишавии «Лоиҳаи миллии идоракунии хавфи офатҳои табиӣ», ки муштаракан Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар симои Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки Осиёии Рушд татбиқ мекунанд, шинос карда шуд.

Дар фарҷоми вохӯрӣ наҷотдиҳандагон амалҳои худро хангоми тахлияи ҷабрдидагон бо истифода аз техника ва воситаҳои махсуси техникий наҷотдиҳӣ намоиш доданд.

Дар маҷмӯъ, соли 2020 Кумита нашру паҳши зиёда аз 3500 маводро тариқи матбуоти чопӣ, радиой ва телевизионӣ ташкил намуд, ки ин дар муоқиса бо соли 2019 – 36% зиёд аст.

Корҳои ташвиқотӣ-тарғиботи КҲФ оид ба пешгирӣ аз паҳншавии कोरोनाвирус

Кумита хатари вируси навро ба инобат гирифта, феврал тадбирҳои профилактикӣ ва пешгирии паҳншавии сирояти कोरोनाвируси COVID-19-ро пурзӯр кард.

Соли 2020 кормандони Кумита бо ҳадафи огоҳсозии саривактӣ ва пешкаши ғаврии маълумот ба шахрвандон, инчунин таъбиқи чораҳои пешгирикунанда оид ба пешгирӣ аз сирояти कोरोनाвируси COVID-19, бо истифода аз тамоми воситаҳои техникӣ муносири мавҷуда, миёни ҳамаи кишрҳои аҳолии кишвар як қатор чорабиниҳои дорои хусусиятҳои ташвиқотӣ гузаронданд.

Оғоз аз моҳи январ соли 2020 бо ҳадафи огоҳкунии аҳоли аз хавфи бемории мазкур, Кумита паёмҳои иттилоотиро оид ба тадбирҳои асосии эҳтиётӣ барои ҳимоя аз сирояти нави коронавирус таҳия ва паҳн намуд.

Дар сомонии расмӣ Кумита бахши махсус ба забонҳои давлатӣ ва русӣ таъсис дода шуда, маълумоти дахлдор пайваста тариқи ҳамаи манбаъҳо паҳн мегардид.

Қайд намудан лозим буд, ки танҳо наворҳои видеоиро дар сомонии Кумита зиёда аз 140 ҳазор корбар дидан кардаанд. Ҳамчунин дар сомонии иҷтимоии «Youtube» (каналӣ КҲФ) наворҳои видеоӣ оид ба пешгирӣ ва профилактикаи коронавирус гузошта шуданд. Дар ин қатор, аз ҷумла 9 филми таълимӣ аниматсионӣ барои кӯдакон ва 16 барнома барои калонсолон ҷой доштанд.

Соли 2020 бо истифода аз автомашинаи таълимотӣ кормандони Кумита бо ёрии сабтҳои видеоӣ таълимӣ, ки шарикони мо омода намуданд, дар як қатор шахру навоҳии ҷумҳурӣ дар муассисаҳои томактабӣ, миёнаи ҳамагонӣ, махсус ва олий, корхонаҳо, назди бозорҳо ва марказҳои савдо, майдону дигар маконҳои ҷамъшавии мардум зиёда аз 1 283 вохӯрӣ доир намуданд. Дар рафти ин вохӯриҳо брошюра ва варақаҳо оид ба пешгирӣ аз сирояти бемории коронавируси COVID-19, риоя намудани қоидаҳои беҳдошти шахсӣ ва фосилагирии иҷтимоӣ, инчунин нишонаҳои мубталашавӣ ба сирояти коронавируси COVID-19 ба забонҳои тоҷикӣ ва русӣ, инчунин сабтҳо бо наворҳои таълимӣ тақсим карда шуданд.

Ғайр аз ин, бо мақсади идома додани кор оид ба пешкаши ахбор ба аҳоли доири пурзӯркунии тадбирҳои зиддиэпидемиявӣ Кумита дар якҷоягӣ бо Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмади Тоҷикистон, Салиби Сурхи Олмон, Агентии Оғохон оид ба макони зист бахшида ба масоили пешгирӣ аз паҳншавии беморӣ овезаҳои иттилоотӣ омода кард. Овезаҳо дар пойтахт ва марказҳои маъмурии се вилояти кишвар бо қайди рақамҳои телефони алоқаи ғаврии КҲФ ва Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҚТ насб шуданд. Дар овезаҳо зарурати риоя кардани фосилаи иҷтимоӣ, пӯшидани хатмии ниқобҳо ва пок кардани дастон қайд мегардид.

Бо мақсади шиносӣ ва хотиррасон кардани оқибатҳои риоя накардани қоидаҳои эҳтиёт аз сирояти कोरोनाвируси COVID-19, махсусан миёни ҷавонон, Кумита дар якҷоягӣ бо Дафтари Барномаҳои САҲА дар Душанбе барои паҳнкунӣ дар нақлиёти ҷамъиятӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ навори видеӣ омода кард. Суҷаи навор дар шароити замони нав имкон медиҳад боз як бор рафтори худ ва масъулияти шахсии ҳар қадом дар қори пешгирӣ аз паҳншавии сирояти कोरोनाвирус ва беҳатарии наздикону пайвандони худ мавриди таҳлил қарор дода шавад.

Ҳангоми бозтоб додани масъалаҳои марбут ба пешгирӣ аз паҳншавии сирояти корона-вирус ва анҷом додани корҳои ташвиқотӣ, қорамандони Кумита дар ҳамкории зич бо шабакаҳои ватании телевизионӣ ва радиӣ беш аз 1 000 барнома, суҷа, навор, гузориш, «пахшҳои мустақим» омода намуданд.

Дар чорчӯбаи чорабиниёе, ки ба Рӯзи байналмилалии коҳиши хавфи офатҳо бахшида шуданд, ки ҳамасола санаи 13 октябр таҷлил мешавад, Кумита як қатор чорабиниҳоро ташкил ва баргузор намуд, ки ба пешгирӣ аз сирояти कोरोनाвируси COVID-19 равона буданд. Аз ҷумла, озмуни расмкашӣ дар байни кӯдакон ва наврасон, викторинаҳои радиой, мизҳои мудаввар, чорабиниҳои варзишӣ, баромаду вохӯриҳо, тренингу тамринҳо гузаронда шуданд.

Дар асоси чорабиниёе, ки Раиси Кумита тасдиқ намуд, дар яқҷоягӣ бо ТВ «Баҳористон» бо дастгирии Барномаи Рушди СММ ва Дафтари Швейтсария оид ба ҳамкорӣ ва рушд барои кӯдакону наврасон Озмуни ҷумҳуриявӣ телевизиони расмкашӣ дар мавзӯи «Мо ҷонибдори ҳаёти беҳатар дар рӯи Замин ҳастем» ташкил ва гузаронда шуд.

Дар озмуне, ки моҳи октябр баргузор гардид, хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии миёна, гимназияҳо ва литсейҳои шаҳру навоҳии ҷумҳурӣ иштирок карданд. Дар доираи он зиёда аз 450 расми мухталиф бахшида ба мавзӯҳои офатҳои табиӣ ва пешгирӣ аз сирояти कोरोनाвирус пешкаш гардид. Ба ғолибони озмун диплому тухфаҳои хотиравӣ тақдим шуданд. Расмҳои беҳтарин барои «Тақвими соли 2021» интихоб ва ба он ворид карда шуданд.

Ҳамчунин, 14–15 октябри соли 2020 дар пойгоҳи Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ-методии Кумита бо дастгирии Барномаи Рушди СММ ва Дафтари Швейтсария оид ба ҳамкорӣ ва рушд бо иштироки 40 хонандаи мактабҳои таҳсилоти ҳамагонии №12 ва №62-и шаҳри Душанбе чорабинии варзишӣ дар мавзӯи «Ҳудро наҷот деҳ ва дигаронро ҳимоя кун» ва Рӯзи дарҳои боз бо намоиш додани техникаю таҷҳизоти садамавӣ-наҷотбахшӣ доир гардид.

Дар рафти чорабинӣ хонандагон ҳамчунин бо усулҳои расондани ёрии аввалин, қоидаҳои рафтор дар ҳолатҳои фаврӣ, истифодаи дурусти воситаҳои муҳофизати шахсӣ, ниқобҳо, инчунин риояи қоидаҳои беҳдошти шахсӣ дар шароити паҳншавии бемориҳои сироятӣ ошно шуданд.

17 октябр радиовикторина дар радиои «Ватан» бо дастгирии Филиали Агентии Оғохон оид ба макони зист ташкил ва гузаронда шуд, ки ба масъалаҳои коҳиши хавфи офатҳои табиӣ ва мубориза бо сирояти कोरोनाвирус бахшида шуда буд. Ғолибони викторина 5 шунандаи радио гардиданд, ки бо диплому тухфаҳои арзишнок кадрдонӣ шуданд.

19 октябри соли 2020 бо иштироки 20 кӯдаки гирифтдор ба аутизм Ташкилоти ҷамъиятии «Ирода» –Ташаббуси Волидони кӯдакони дорои Аутизм чорабинӣ бо бозихҳои нақшӣ дар мавзӯи «Мо тарафдори ҳаёти беҳатар дар рӯи Замин ҳастем» бо дастгирии Барномаи ҷаҳонии озукаворӣ омода ва баргузор шуд.

Ҳадафи чорабинӣ ҷалб намудани тавачҷуҳи ҷомеа ба мушкилоти кӯдакони имконияташон маҳдуд, саломатӣ ва муҳофизати онҳо дар замони пандемия, равиши инклюзивӣ дар коҳиши хавфи офатҳои табиӣ буд. Ба ғолибони бозиҳо диплом ва туҳфаҳо тақдим карда шуданд.

Бо мақсади иҷрои Нақшаи чорабиниҳо оид ба амалӣ кардани Стратегияи рушди сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва Нақшаи муштаракӣ КҲФ бо Кумитаи рушди сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2020 дар шаҳри Душанбе, 16 октябри соли 2020 мизи мудаввар дар мавзӯи «Таъмини беҳатарии сайёҳон дар хатсайрҳои сайёҳӣ дар шароити пандемияи COVID-19» бо дастгирии Барномаи Рушди СММ ва Дафтари Швейтсария оид ба ҳамкорӣ ва рушд дар Тоҷикистон ташкил ва гузаронида шуд.

Дар кори мизи мудаввар ҳамаи ҷонибҳои манфиатдор: мақомоти давлатӣ, Ассотсиатсияи сайёҳии Тоҷикистон, агентҳои сайёҳӣ ва шарикони рушд ширкат варзиданд.

Дар рафти мизи мудаввар масъалаҳои тартиби мувофиқаткунии ҳатсайрҳои сайёҳӣ, воридшавии сайёҳон ба минтақаҳои сайёҳӣ ва махсусан хавфноки ҷумҳурӣ баррасӣ шуданд ва қарорҳои лозима барои таъмин намудани амнияти сайёҳон дар шароити паҳншавии пандемияи COVID-19 қабул гардиданд.

Лозим ба зикр аст, ки айни замон Кумита дар ҳамдастӣ бо Кумитаи сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон як қатор аҳдномаҳоро бо агентҳои сайёҳии ООО «Сарез тревел», ООО «Сарез Бартанг Тур», ООО «Помир Трекининг», ООО «Ширкати Сайёҳии Помир» ва ООО «Ором сайёҳат» ба хоҳири таъмини бехатарии сайёҳоне, ки ба маконҳои зебоманзари Ҷумҳурии Тоҷикистон ташриф меоранд, ба имзо расонд.

Чорабиниҳои Кумита бахшида ба Рӯзи «Дарҳои Боз»

VI. ҚОРҲОИ ҚОҒТУҚОВӢ-НАЧОТДИҲӢ ВА ДИГАР РОҲАНДОЗИИ ФАВРӢ ДАР ИН САМТ

Амалҳои сохторҳои таъиноти махсусгардонидашудаи коғтуқовӣ-начотдиҳӣ ҚҲФ дар вақти ба вуқӯъ омадани ҳолатҳои фавқулода

Ҳадамоти коғтуқовӣ-начотдиҳӣ (ХКН) яке аз сохторҳои таркибии асосии ҚҲФ Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад ва барои анҷом додани қорҳои коғтуқовӣ-начотдиҳӣ дар ҳолатҳои фавқулодаи табиӣ ва техногенӣ фаъолият менамояд.

Вазифаҳои асосии ХКН чунин мебошанд:

- дар ҳолати доимӣ нигоҳ доштани мақомоти идоракунӣ, қувваҳо ва воситаҳои Ҳадамоти коғтуқовӣ-начотдиҳӣ барои иҷрои вазифаҳо тибқи таъинот;
- назорат аз болои омодагии иншоот ва ҳудудҳои хидматшаванда ба иҷрои қорҳо оид ба рафъи ҳолатҳои фавқулода;
- ташкил ва гузаронидани қорҳои коғтуқовӣ-начотдиҳӣ дар ҳолатҳои фавқулодаи хусусияти табиӣ ва техногенидошта;
- начотдиҳии одамон, сарватҳои моддӣ ва фарҳангӣ, ҳифзи муҳити табиӣ дар минтақаи ҳолати фавқулода;
- маҳалсозӣ, паст намудан ё ин ки ба ҳадди ақали имконпазир расонидани таъсири омилҳо ва падидаҳои хатарнок.

Ба ҳайати Ҳадамотҳои коғтуқовӣ-начотдиҳӣ Раёсати коғтуқовӣ-начотдиҳӣ, Дастаҳои зудамали коғтуқовию начотдиҳӣ (ДХКН) дар ВМКБ, вилоятҳои Хатлон ва Суғд, шаҳри Душанбе, минтақаҳои Рашт ва Кӯлоб, инчунин водии Зарафшон шомиланд.

Соли 2020 начотдиҳандагони Қумита дар бартаарафсозии ҳолатҳои фавқулодаи хусусияти табиӣ ва техногенидошта дар 529 қорҳои коғтуқовӣ ва садамавӣ-начотдиҳӣ иштирок намуданд.

Дар рафти қорҳои коғтуқовӣ ва садамавӣ-начотдиҳӣ дар соли 2020 – 216 нафар, аз ҷумла дар рафти қорҳои зеробӣ ва рӯибӣ 55 нафар, дар вақти тармафарой – 125 нафар, дар садамаҳои нақлиётӣ – 36 нафар нафар начот дода шуд.

Дар асоси супориши Раиси ҚҲФ дар робита ба паҳншавии сирояти коронавирус ва бо мақсади пешгирии паҳншавӣ, инчунин таъмини саломатӣ ва эпидемиологии аҳоли дар давраи пандемияи COVID-19 аз ҳисоби начотдиҳандагон гурӯҳҳои махсус дар минтақаҳо, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе таъсис дода шуд.

Гуруҳҳои махсус бо таҷҳизот ва либоси махсус мучаҳҳаз буданд, ба онҳо вазифаи бе-зараргардонӣ ва дезинфексия кардани муассисаҳо, хонаҳо ва кӯчаҳо, инчунин интиқоли шахрвандоне, ки аз COVID-19 ва дигар бемориҳои сироятӣ дар шаҳри Душанбе, дар марказҳои вилоятҳо ва НТЧ вафот кардаанд.

Бо мақсади амали фаврӣ ба офатҳои табиӣ ва хусусияти табиӣ ва техногенӣ дар шоҳроҳҳои ҷумҳуриявӣ дар самтҳои Душанбе–Хучанд, қитъаи Майхура (62 км), нақби Истиқлол (72 км) ва Душанбе – Шоҳроҳи Хоруғ дар ҳудуди ноҳияи Ванчи ВМКБ (457 км) постгоҳҳои сайёри беҳатарӣ аз ҳисоби кормандони воҳидҳои кофтуковӣ-начотдиҳии Кумита таъсис дода шуд.

Постгоҳҳои сайёр бо мошини садамавӣ-начотдиҳӣ, маҷмӯи таҷҳизот ва таҷҳизоте, ки барои кофтуковӣ-начотдиҳии одамон ҳангоми фаромадани тарма пешбинӣ шудаанд, инчунин таҷҳизоти гидравликии начотдиҳӣ, барои рафъи оқибатҳои садамаҳои нақлиётӣ мучаҳҳаз гардида буданд.

Ҳангоми навбатдории шабонарӯзӣ дар ин постгоҳҳо, начотдиҳандагон беш аз 180 нафарро аз минтақаҳои зери тарма ба ҷои беҳавф кӯчонида ва 3 нафарро аз зери ғарами барф начот доданд.

Яке аз вазифаҳои асосии начотдиҳандагони Кумита ташкил ва гузаронидани корҳои ҷустуҷӯӣ-начотдиҳӣ дар об мебошад. Асосан, ин ҳолатҳо бо кӯдакон ва калонсолон дар натиҷаи рӯя накардани қоидаҳои беҳатарӣ, аз ҷумла шиноварӣ дар обанборҳо, ки оббозӣ дар онҳо манъ мебошад рух медиҳад. Соли 2020 начотдиҳандагон дар 123 амалиёти кофтуковӣ-начотдиҳии руи обӣ начотдиҳиро анҷом доданд. Дар натиҷа 45 нафар начот дода шуданд, ва 59 нафар ғарқшудагон дарёфт ва аз об бароварда шуд.

Аз сабаби риоя накардани қоидаҳои ҳаракат дар роҳ, суръат ва риоя накардани тавсияҳои КҲФ, бахусус дар фасли зимистон садамаҳои нақлиётӣ рух медиҳанд ки дар натиҷа, мутаассифона, одамон ба ҳалокат мерасанд.

Соли 2020 наҷотдиҳандагони КҲФ – 27 маротиба ба бартарафсозии оқибатҳои садамаҳои нақлиётӣ сафарбар шуда ва ғаёлона иштирок намуданд. Дар натиҷаи гузаронидани корҳои садамавӣ-наҷотдиҳӣ 26 шахрванд наҷот дода шуда, 18 ҳасад аз воситаҳои нақлиётӣ бароварда шуд.

Наҷотдиҳандагони Кумита соли 2020 дар бартарафсозии оқибатҳои ҷараёни сел ва ярҷ дар деҳаи Н. Асадулло, ҷамоати деҳоти С. Айнии ноҳияи Хуросон ғаёлона иштирок намуданд. Наҷотдиҳандагони шуъбаи КҲФ ва МГ-и вилояти Хатлон дар ҷорабиниҳои бартарафсозии оқибатҳои омадани сел, инчунин корҳои санитарно-эпидемиологӣ, расонидани ёри аввалини тиббӣ иштирок намуданд.

Ҳаёти шахсии Раёсати ҳадамоти таъиноти махсусгардонидашудаи кофтуковӣ-наҷотдиҳии Кумита ва дастаҳои зудамали наҷотдиҳии таркибии он мунтазам бо гузаронидани машғулиятҳои таълимию тарбиявӣ донишу малакаи касбии худро такмил медиҳанд.

Дар доираи татбиқи минбаъдаи ҳамкориҳои дучониба оид ба омодагӣ ва воқуниш ба ҳолатҳои фавқулода байни КҲФ ва Дафтари барномаҳои аврупо ва САҲА дар Душанбе соли 2020 барои наҷотдиҳандагони КҲФ машғулиятҳои таълимӣ оид ба бардоштани малакаи касбӣ гузаронида шуд, ки дар ин ҷорабинӣ наҷотдиҳандагон ғаёлона иштирок намуданд.

Дар рафти омӯзиш наҷотдиҳандагон малакаи назариявӣ ва амалиро бо истифода аз як қатор таҷҳизоти махсуси наҷотдиҳӣ ва воситаҳои муҳофизати инфиродӣ мустаҳкам карданд. Омӯзиш аз ҷониби дастурдиҳандагони касбии Кумита гузаронида шуд.

Барои фароҳам овардани шароити корӣ бо мақсади беҳтар намудани тайёрии касбии ҳай-ати шахсии ҳадамоти наҷотдиҳӣ ва чузъу томҳои он дар доираи лоиҳаи ҷорсолаи «Мустаҳкам намудани иқтисори коҳиш ва воқуниши офатҳои табиӣ», ки байни КҲФ, Ҳукумати Ҷопон ва Барномаи Рушди Созмони Милали Муттаҳид ба имзо расида буд, охири соли 2020 бинои маъмурии Раёсати ҳадамоти таъиноти махсусгардонидашудаи кофтуковӣ-наҷотдиҳии Кумита пурра азнавсозӣ ва ба истифода дода шуд. Утоқҳои корӣ ва аудиторияҳо бо тамоми таҷҳизоти зарурӣ муҷаҳҳаз мебошад.

7 декабри соли 2020 маросими кушодашавӣ ва ба истифода додани бинои Раёсати ҳадамоти таъиноти махсусгардонидашудаи кофтуковӣ-наҷотдиҳии КҲФ бо иштироки Раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда, Роҳбари БРСММ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Сафири Фавқулодда ва Мухтори Ҷопон дар Тоҷикистон ва як қатор роҳбарони ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистони аккредитатсияшуда ширкат варзиданд.

Фаъолияти қўшунҳои мудофияи граждани хангоми бартарарф кардани оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода

Қўшунҳои мудофияи граждании Кумитаи ҳолатҳои фавқулода бо мақсади бартарарфкунии оқибатҳои ҳолатҳои фавқулодаи хусусияти табиӣ ва техногенӣ дошта таъсис дода шудаанд. Вазифаҳои асосии қўшунҳои мудофияи граждани дар замони ҳозира ин кофтуков ва начоти одамон аз зери харобаҳо, биноҳои осебдида, корҳои муҳандисӣ, барқарорсозии хати таъминоти барқ ва иштирок дар бартарарфсозии оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода мебошад.

Айни замон дар ҳайати Кумита ҳафт қисми ҷарбӣ (баталёни алоҳида) вучуд дошта фаъолияти онҳо ба самтҳои гуногуни зерин муайян карда шудааст:

- баталёни алоҳидаи роҳбаладии борҳо ва посбонии иншоотҳои Кумита.
- баталёни алоҳидаи механиконидашуда, барои безаргардонии химиявии (дегазатсия, дезинтификатсия)-и либоса ва дигар амволҳо, роҳҳо ва корҳои санитарно-эпидемиологӣ аҳоли, гузаронидани корҳои иктишофи (разведка) оиди дастовардҳои кофтукови сарчашмаҳо ва таъминоти об, ҳамчунин бартарарфсозии ҳолатҳои ногувор дар хати алоқа равона карда шудааст.
- баталёни алоҳидаи серҷабҳаи зудамал барои кофтуков ва начоти одамон, осебдидагони ҳолатҳои фавқулода, ҳамчунин пешгирӣ ва рафъи оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода равона карда шудааст.
- баталёни алоҳидаи ҷарбию сохтмонӣ фаъолиятро ба самти кофтукови одамони зарардида аз биноҳои осебдида, эвакуатсияи аҳоли аз ҷойҳои хавфнок, ҳамчунин сохтмони биноҳо, корҳои саҳроию соҳилмустаҳкамкунӣ ва сохтани пойдеворҳо равона карда шудааст.
- баталёни алоҳидаи механиконидашуда барои бартарарфсозии садамаҳо дар шабакаи таъминоти газ, об, коммуналӣ ва гармидиҳӣ, таъмири биноҳо ва иншоотҳо, ҳамчунин пайдо ва нобуд намудани воситаҳои ҷангии таркандаравона карда шудааст.

Роҳбарии бевоситаи қўшунҳои мудофияи гражданиро Раиси Кумита амалӣ менамояд.

Дар соли 2020 қўшунҳои мудофияи граждани чандин маротиба дар бартарарфсозӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода дар ҳудуди мамлакат иштирок намуданд.

Дар моҳи апрели соли 2020 ҳайати шахсии қисмҳои ҷарбии Кумита дар бартарарфсозии оқибатҳои ҳолатҳои фавқулодаи табиӣ дар ноҳияи Хурӯсони вилояти Хатлон фаъолона иштирок намуданд.

Кӯшунҳои мудофияи граждани сари вақт ба мардumi офатдидаи ноҳияи номбаршуда ёрии амалии худро расонида дар эвакуатсияи аҳоли, молу амвол, ҳайвонҳои хонагӣ ва бар-тарарғосии оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода саҳми худро гузоштанд.

Ба кӯшунҳои мудофияи граждани ҳамчунин вазифаи муҳими кофтуков, пайдо намудан, безараргардонӣ ва нобудсозии воситаҳои ҷангии тарканда, аз ҷумла маводҳои зиддиҳавоӣ ва безараргардонии дигар моддаҳои тарканда вогузор карда шудааст.

Дар соли 2020 хизматчиёни ҳарбии қисмҳои ҳарбии Кумита баъд аз гузаштан аз омӯзи-ши курси безараргардонии минаҳо дар Муассисаи давлатии Маркази миллии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои минаҳо ба ноҳияи Панҷ ва ноҳияи Шамсиддин Шохини вилояти Хатлон бо мақсади тоза намудани заминҳо аз минаҳо ва воситаҳои ҷангии тарканда сафарбар гар-диданд.

Хизматчиёни қисмҳои ҳарбии Кумита 122 172 метри кубӣ майдонҳоро коркард намуда, ба чунин натиҷаҳо ноил шуданд: ПМН-2 ду адад, мина ПФМ-1 ҳашт саду ҳаштоду чор адад, мина ПОМ – се адад, мина 82-мм – чор адад, гранати Ф-1 – ду адад, снаряд – 120 мм – ду адад пайдо ва безарар намуданд.

Дар давраи даъвати баҳорӣ ва тирамоҳи соли 2020 қисмҳои ҳарбии Кумита бо ҳайати муайяни навдаъватшудагон пурра гардонидани шуданд. Барои пешбурди хизмат дар қисмҳои ҳарбӣ тамоми шароитҳо муҳайё карда шудааст. Бо ҳайати шахсӣ дар асоси нақша ҷораби-ниҳои махсуси тайёри дарс ва машқҳо гузаронида мешаванд. Хизматчиёни хизмати ҳатмии ҳарбӣ ҳамчунин дар машқҳои маҷмуии ва роҳбарии ситодӣ ки аз тарафи Кумита дар вило-яту ноҳияҳои мамлакат гузаронида мешаванд, фаъолона иштирок мекунанд.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқурола дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Бо мақсади дастгирии қувваҳои мудофияи граждани барои омодабошии доимӣ дар яке аз қисмҳои ҳарбӣ машғулиятҳои тактикӣ гузаронида шуд. Ҳамасола ду маротиба баъд аз даъвати баҳору тирамоҳ ва гузаштани курси хизматчиӣ ҷавон наждаъватшудагон тантанавор савгани ҳарбӣ баҳри садоқат ба ватан қабул менамоян.

VII. СИЁСАТИ КАДРҲО, ТАНДУРУСТӢ ВА ҲИМОЯИ ТИББӢ-ИЧТИМОИИ ҲАЙАТИ ШАХСӢ

Таъмини Кумита бо кадрҳои баландихтисос

Сиёсати кадрӣ Кумита, ки татбиқи масъалаҳои кадрӣ, интихоб, ҷобачогузорӣ тарбия ва аттестатсияи кадрҳоро дар бар мегирад, бо назардошти фикру хулосаҳои Комиссияи доимии аттестатсионӣ амалӣ карда мешавад. Ҷойивазкунии нақшагирифтаи хизматчиёни ҳарбӣ бо тартиби аттестатсия дар асоси пешниҳоди сардори бевоситаи хизматчиӣ ҳарбӣ анҷом дода мешавад.

Сиёсати кадрӣ Кумита равона шудааст, пеш аз ҳама ба фароҳам овардани шароити воқеӣ барои интихоби баландсифат, ҷобачогузорӣ, тарбия ва пешбарии афсарон ва ҳайати фармондеҳии хурд банақшагирӣ ва рушди малакаи касбӣ, назорат аз болои фаъолияти хизматчиёни ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ ва ҳавасмандгардонӣ.

Раёсати кадрҳо ва кор бо ҳайати шахсии Кумита фаъолияти худро тибқи «Дар бораи ўҳдадорӣ умумии ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ» ва Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ба роҳ мондааст. Қабули номзадҳо дар Кумита ба кор дар асоси талаботҳои Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон №647 аз 10 марти соли 2016 «Дар бораи низомномаи тартиби гузаронидани озмун барои ишғоли мансабҳои ҳоли маъмури дар хизмати давлатӣ» ба роҳ монда мешавад.

Интихоби номзадон барои қабул ба хизмати ҳарбӣ тибқи қарордод ва қабул ба муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ тибқи талаботи муқарраршуда дар асоси озмун сурат мегирад.

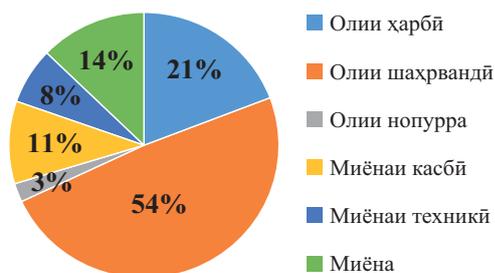
Дар соли 2020 7 маротиба озмунҳо барои қабул ба Академияи ҳифзи шаҳрвандии Федератсияи Россия, Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон ва интихоби номзадҳо ба хизмат гузаронида шуд.

Аз шумораи умумии воҳидҳои штатӣ Кумита дар соли 2020 воҳиди ҳолии штатӣ аз ҳисоби хизматчиёни ҳарбии ба таври ихтиёрӣ фаъолияткунанда ва хизматчиёни шаҳрвандӣ 6%-ро ташкил дод, ки ин нишондод соли 2016 18,5% ва соли 2019 9,5%-ро ташкил дод.

То охири соли 2020 дар Кумита аз шумораи умумии кормандони фаъолият дошта, 85,2% ва 14,8% нафарашонро занҳо ташкил медиҳанд, ки аз ин шумора 8%-и занҳо дар вазифаҳои роҳбарикунанда фаъолият менамоянд. Ҳайати шахсӣ аз ҷумла афсарон 49,4%, 12,1%, қаторӣ то сержантҳо 0,5% ва хизматчиён 38% ба кор таъмин шудаанд.

Афсарони касбӣ (хатмкардагони донишкадаҳои ҳарбӣ) 21%-ро ташкил медиҳанд, ки мувофиқи ихтисосҳояшон дар сохторҳои таркибии Кумита.

Маълумот бо фоиз

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Афсарони касбӣ (хатмкардагони донишқадаҳои ҳарбӣ) 21%-ро ташкил медиҳанд, ки мувофиқи ихтисосҳояшон дар сохторҳои таркибии Кумита таъин карда шудаанд, афсарон, прапоршикҳо ва хизматчиён бошанд 79%-ро ташкил медиҳанд, ки мувофиқи ихтисосҳои хатмнамудашон (биолог, химик, духтур, ҳуқуқшинос, техник, муҳандис, сохтмончӣ, ронанда, алоқачӣ ва ғайра) мебошанд, ки дар Кумита ва сохторҳои он фаъолият намуда истодаанд.

Роҳбарияти Кумита ба ташаккули захираи кадрҳо диққати махсус медиҳанд. Тибқи Фармоиши Раиси Кумита «Дар бораи таъсиси Комиссия оид ба захираҳои кадрӣ» дар соли 2020 35 нафар афсарон дар асоси пешниҳоди роҳбарони бевоситаи худ ба рӯйхати захираҳои кадрӣ дохил карда шуданд. Вобаста ба омода намудани кадрҳои соҳавӣ аз тарафи роҳбарияти Кумита ҳамасола тадбирҳои зарурӣ андешида мешаванд. Дар соли 2020 барои таҳсил дар Академияи ҳифзи шаҳрвандии Вазорати ҳолатҳои фавқулодаи Федератсияи Россия бо мақсади омода намудани мутахассисони зинаи ибтидоӣ 8 нафар ва барои тайёр намудани мутахассисони соҳавӣ 4 нафар квота ҷудо карда шуд.

Соли 2020 барои таҳсил намудан дар Академияи ҳифзи шаҳрвандии Вазорати ҳолатҳои фавқулодаи Федератсияи Россия 2 нафар афсар ва 5 нафар шунаванда интихоб шуда, ба Академияи мазкур сафарбар карда шуданд. Илова бар ин, айни замон 6 нафар афсарони Кумита дар Академияи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил намуда истодаанд. Дар маҷмӯъ айни ҳол дар Академияи ҳифзи шаҳрвандии Вазорати ҳолатҳои фавқулодаи Федератсияи Россия 4 нафар афсар ва 23 нафар курсантҳо таҳсил намуда истодаанд.

Соли 2020 10 курсанте, ки муассисаи таҳсилоти олии ҳарбии Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистонро хатм карданд, ба сафи воҳидҳои сохтории Кумитаи ҳолатҳои фавқулодада фиристода шуданд.

Инчунин, Кумита ба масъалаи бардоштани сатҳи донишу малакаи касбӣ тавачҷӯҳи махсус дода медиҳад. Барои омода намудани афсарону, прапоршикҳо, сарбозону, сержантҳо ташаккул додани рӯҳияи ватандӯстӣ, тарбияи хизматчиёни ҳарбӣ, омодагии баланди ҳарбӣ, масъулияти баланди шахсӣ хангоми иҷрои вазифаҳои воғузоркардашуда, як қатор барномаҳо ва методҳои таълимиро амалӣ менамоянд.

Аз ҷониби Кумита барои курсантони Академияи ВКД факултаи «Огоҳонӣ ва бартарарф кардани оқибатҳои ҲФ» машғулиятҳои назариявӣ ва амалӣ гузаронида шуд. Моҳи феввали соли 2020 бо давомнокии 12 ҳафта машғулиятҳои назариявӣ дар шуъба ва бахшҳои шаҳрҳои Душанбе, Бохтар, Хоруғ ва ноҳияҳои Рудақӣ, Шугнон, Файзобод гузаронида шуд. Инчунин дар заминаи Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ-методи Кумита аз моҳи ноябр то моҳи декабр машғулиятҳои назариявӣ ва амалӣ гузаронида шуд.

Илова бар ин, бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ташкилотҳои байналмилалӣ дар соли 2020 бо ҳайати шахсии Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждани як қатор семинарҳо ва конференсияҳои омӯзишӣ гузаронида шуданд.

Филиали Донишқадаи тайёр намудан ва баланд бардоштани ихтисос Донишгоҳи ҳифзи шахрвандии Ҷумҳурии Беларус курси фосилавӣ дар мавзӯи «Муҳофизат аз силоҳи кимиёвӣ» бо мутахассисони Кумита гузаронидааст.

Маркази ҳолатҳои фавқулода ва қоҳиши хатари офатҳои табиӣ дар Ҷумҳурии Қазоқистон бо дастгирии молиявии ЮНИСЕФ омӯзиши онлайн табодули таҷриба дар истифодаи ҳавопаймоҳои бесарнишин гузаронд.

Бо дастгирии Сафорати Ҳиндустон курсҳои омӯзиши забони англисӣ бо ҳайати афсарони Кумита гузаронида шуд.

Филиали Агентии ОҶо Хон оид ба макони зист дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тренинги омӯзишӣ оид ба кор бо тайёраи бесарнишин (бо истилои Дрон) барои мутахассисони Кумита гузаронидан. Инчунин дар вилоятҳои семинар-тренинги омӯзишӣ оид ба омӯзиши таҷриба ва усулҳои мувофиқ ба талаботи муосир дар самти идоракунии ҳолатҳои фавқулода барои кормандон ва барои гузаронидани семинарҳои омӯзишӣ дар мактабҳои таҳсилоти миёна буклетҳои омӯзишӣ дар мавзӯи ҳифзи аҳоли дар ҳолатҳои фавқулода ҷудо карда шуданд ва дар мавзӯи амният дар вақти пандемия гузаронида шуд.

Соли 2020 Агентии амнияти ядрӣ ва радиатсионии ҳастай дар мавзӯи таъмини амнияти аз маводҳои ҳастай ва радиоактивӣ курси омӯзишӣ гузаронид.

Дафтари барномаҳои САҲА дар Душанбе мувофиқи нақшаи мавзӯӣ барои кормандони воҳидҳои наҷотдиҳӣ модулҳои омӯзишӣ дар мавзӯи омодагии тактикӣ таълими умумӣ, инчунин дар самтҳои махсуси воқуниши касбӣ дар минтақаи офати табиӣ гузаронида шуданд. Инчунин барои ҳайати шахсии соҳаи тиб дар мавзӯи «Расонидани омодагии пеш аз тиббӣ ва расонидани ёрии аввалини тиббӣ ба аҳолии зарардида» ташкил ва гузаронида шуд.

Гуруҳи татбиқи лоиҳаи миллии идоракунии хатари офатҳои табиӣ барои ҳайати шахсии Ҳадамоти зидди жола ва Раёсати қўли Сарез курсҳои омӯзишии забони русӣ, асосҳои кори компютериро гузаронд. Инчунин бо ҳайати шахсии роҳбарикунандаи Дастгоҳи марказӣ ва воҳидҳои гарнизони шаҳри Душанбе оид ба масъалаҳои гендерӣ семинари омӯзишӣ гузаронд.

Барномаи Рушди Созмони Милали Муттаҳид (БРСММ) дар Душанбе дар мавзӯи таҳкими низоми идоракунии хатари офатҳо тренинг гузаронд.

Ҷиҳати баланд бардоштани дониши сиёсии, маҳорати ҳарбию варзишии ҳайати шахсӣ ва афсарони чавони Кумита ва сохторҳои таркибии он пайваста машғулиятҳо ва чорабиниҳои варзишӣ гузаронида мешаванд.

Моҳи марти соли 2020 иштироки ҳайати шахсии Дастгоҳи марказии Кумита дар мусобиқаи варзишӣ, аз намуди Дави наврӯзӣ ва Марафони велосипедронӣ, ки бахшида ба таҷлили Иди байналмилали Наврӯз дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо ибтиқори Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар вазорату идораҳо баргузор гардида, дар мусобиқаи варзишӣ, ки бо ибтиқори пойгоҳи ҳарбии 201-уми Федератсияи Россия дар Тоҷикистон санаи 30 июли соли 2020 мусобиқаи варзишӣ аз намуди бозии футболи хурд байни мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар «Майдончаи варзишии Султони Кабир» баргузор гардида буд, варзишгарони Кумита фаъолона ширкат варзидаанд.

Бахшида ба таҷлили 26-солагии таъсисёбии Хадамоти ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани байни хизматчиёни ҳарбии Кумита, мусобиқаи варзишӣ аз намуди бозии шохмот, шашка, турниккашӣ ва волейбол гузаронида шуд. Голибони мусобиқа аз ҷониби роҳбарияти Кумита бо ифтихорномаҳо сарфароз гардонида шуданд.

Хизматчиёни ҳарбӣ дар мусобиқаи ҷумҳуриявӣ оид ба бозии шохмот барои дарёфти «Ҷоми Пешвои миллат», ки бо ибтиқори Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо иштироки кормандони вазорату идораҳо, иштирок намуданд.

Таъминоти тиббӣ

Раёсати тиббӣ дар ҳайати Кумита баҳри ҳифз ва таҳкими саломатӣ, ташаккули ҷисмонии хизматчиёни ҳарбӣ – қисми муҳим ва таъхирнопазири тайёр кардани онҳо ба иҷрои қарзи ҳарбӣ мебошад. Бо мақсади гузаронидани чорабиниҳо оид ба беҳдошти шароити хизматӣ ва маишӣ, амалӣ намудани чорабиниҳои санитарӣ ва гигиенӣ, зиддиэпидемиявӣ ва муолиҷавию пешгирикунанда, иҷрои меъёрҳои санитарӣ ва талаботи оинномаҳои ҳарбӣ роҷеъ ба ҷойгиркунии хизматчиёни ҳарбӣ, ташкили хуроки онҳо, таъминот бо об ва дигар шаклҳои таъминоти моддӣ ва маишии онҳо, баргараф ё то меъёрҳои муқарраргардида коҳиш намудани омилҳои ба саломатии хизматчиёни ҳарбӣ зараровар, гузаронидани тадбирҳои роҷеъ ба беҳдошти шароити экологӣ дар маҳали ҷойгирии ҳайати шахсӣ, фаъолият мекунад.

Раёсати тиббии Кумита ташкил ва гузаронидани чорабиниҳо оид ба ҳифзи саломатии ҳайати шахси Кумита, сабабҳои пайдошавӣ ва инкишофи беморӣ, осеббардорӣ, омӯзиш ва таҳияи чорабиниҳо доир ба пешгирии онҳо ба роҳ меонад.

Раёсати тиббӣ ҳамкориҳои Кумитаро дар соҳаи тандурустӣ бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, Раёсати тиббии Вазорати мудоғиба ва дигар созмонҳои байналмилалӣ манфиатдор ба роҳ меонад.

Дар асоси Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 ноябри соли 2017, №547 беморхонаи ҳарбӣ ва комиссияи ҳарбӣ-тиббӣ аз ҳайати Раёсати тиббӣ бароварда шуда, ба ҳайати қисми ҳарбии алоҳида дохил гардид.

Шуъбаи санитарӣ-эпидемиологӣ Раёсати тиббӣ назорати мунтазами домиро доир ба вазъи санитарӣ ба роҳ монда, меъёрҳои зиддиэпидемиявӣ ва санитариро дар сохторҳои Кумита амалӣ намуда, ҳамчунин омӯзиш ва таҳлили ҳолати санитарӣ-эпидемиологиро дар нуқтаҳои чамъшавии доимии қўшунҳо дар доираи қоидаҳо ва меъёрҳои эпидемиологӣ ба роҳ мемонад.

Шуъбаи таъминоти доруворӣ ва таҷҳизот сохторҳои Кумитаро бо доруворӣ зарурӣ, таҷҳизот ва воситаҳои ёрии авалияи тиббӣ ҳангоми руҳ додани ҳолатҳои фавқулода, таъмин менамояд.

Беморхонаи ҳарбӣ маҷмӯи чорабиниҳои тиббиро, ки ба ҳифзи саломатии хизматчиёни ҳарбӣ, хизматчиён ва аъзои оилаи онҳо равана гардонидаст.

Беморхонаи ҳарбӣ аз шуъбаҳои бемориҳои даруна ва бемориҳои сироятӣ, ҷарроҳӣ ва эҳғарӣ, шуъбаи поликлиникавӣ, бахши қабулгоҳ, Комиссияи ҳарбӣ-тиббӣ, бахшҳои кадрҳо ва кор бо ҳайати шахсӣ, молиявӣ хоҷагидорӣ, посбонӣ ва шахсони хизматрасони техникӣ, иборат мебошад.

Чорабиниҳои асосии пешгирӣ-табобатӣ ин муоинаи клиникӣ, амбулаторӣ ва табобати статсионарӣ мебошанд. Барои назорати тиббии вазъи саломатии ҳайати шахсӣ, ташҳиси барвақтии беморӣ, омӯзиши шароити хизматӣ ва маишии хизматчиёни ҳарбӣ, муайян кардани омилҳои, ки ба саломатии онҳо таъсири манфӣ мерасонад, муоинаи тиббии ҳайати шахсӣ гузаронида мешавад.

Дар давраи соли 2020 аз ҷониби шуъбаи поликлиникавии Беморхонаи ҳарбӣ 860 хизматчиёни ҳарбӣ ва 53 аъзои оилаи онҳо муоинаи тиббӣ гузаронида шуданд. Дар давоми соли гузашта дар Беморхонаи ҳарбӣ 273 хизматчиёни ҳарбӣ, 21 афсар ва 10 нафар аъзои оилаи онҳо ба табобат фаро гирифта шуданд.

Аз ҷониби Комиссияи тиббӣ-ҳарбӣ азназаргузаронии тиббии хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандоне, ки ба муассисаҳои таълимии ҳарбӣ дохил ва таҳсил мекунанд, аъзоёни оилаҳои хизматчиёни ҳарбӣ, муайян кардани робитаи сабабҳои чароҳат ва бемориҳо, назорати ташхиси тиббӣ, муайян кардани категорияи солимии шаҳрвандон бо сабаби саломатӣ барои хидмати ҳарбӣ, ташкил ва гузаронида мешавад.

Раёсати тиббӣ бо Фармоиши Раиси Кумита дар аввали моҳи январи соли 2020 дар ҳамкорӣ бо Намояндагии Созмони Умумиҷаҳонии Тандурустӣ дар ҷумҳурӣ ва Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон омӯзиши вазъи эпидемиологии омори ҳаррӯзаро оид ба паҳншавии сирояти коронавируси «COVID-19» ба роҳ мондааст.

Кормандони раёсат ба Ситоди доимамалкунанда «Барои пурзӯр намудани чорабиниҳо оид ба пешгирии паҳншавии сирояти коронавируси COVID-19 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», аз 23 январ бо фармоиши Вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, №37 шомил карда шуданд. Онҳо барои ҳамоҳангсозии минбаъдаи амалҳои Кумита бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба пурзӯр намудани чораҳои зидди эпидемия ва ҳифозати аҳоли аз сирояти вирусӣ фаъолияти худро роҳандозӣ намудаанд.

25 январи соли 2020 барқияи телефонӣ-тавсияи №42 «Дар бораи паҳншавии сирояти нави вирусӣ дар Ҷумҳурии Халқии Хитой ва дигар кишварҳо, инчунин тавсияҳо оид ба риояи чораҳои оддии эҳтиётӣ: масофаи беҳатар аз дигарон, ниқобпӯшӣ, риояи меъёрҳои санитарияи гигиенӣ, пешгирӣ аз чойҳои серодам ва безараргардонии ҳудуди иншоот» ба тамоми сохторҳои Кумита ирсол карда шуд.

Бо фармоиши Раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тотористон аз 10 феввали соли 2020, №2 дар соли 2020 Комиссияи идоравӣ «Барои пешгирии сирояти коронавируси COVID-19 ва чораҳои зидди эпидемия дар байни кормандони Кумита» ташкил ва кори худро оғоз намуд, ки вазифаи он мустақкам намудани ҳамкорӣ бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Намояндагии Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ дар ҷумҳурӣ, Маркази назорати давлатии санитарияи эпидемиологии Вазорати мудофия, Кумитаи Байналмилалии Салиби Сурх, Кумитаи Ҳилоли Аҳмар ва ташкилотҳои байналмилалӣ оид ба пешгирӣ ва паҳн кардани оқибатҳои эпидемияи коронавируси COVID-19 дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бар гирифт.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Дар асоси Нақшаи Ситоди ҷумҳуриявӣ, Нақшаи чорабиниҳои идоравии Комиссия оид ба пешгирии сирояти коронавирус «COVID-19» ва татбиқи чорабиниҳои зидди эпидемия ҳангоми хуруҷи он аз 30 марти соли 2020 таҳия ва тасдиқ карда шуданд. Ба нақша 28 апрел, 12 май ва 4 августи соли 2020 илова карда шуда буд.

Моҳи марти соли 2020 дар Маркази ҷумҳуриявӣ таълимӣ-методӣ барои кормандони хадмоти тиббии Кумита дар мавзӯи «Мушоҳида ва карантин дар ҳолати эпидемияи бемориҳои сироятӣ, аз ҷумла сирояти коронавируси COVID-19» семинар ташкил карда шуд. Дар вақти пандемияи коронавируси COVID-19 бо Фармоиши Раиси Кумита назорати интиқоли мусофирони расидан ба фурудгоҳҳои Душанбе ва Айнӣ ба зиммаи Раёсати тиббӣ гузошта шуда буд.

Дар давоми пандемия аз 30 апрел то декабри соли 2020 Раёсати тиббӣ ва Беморхонаи ҳарбӣ дар якҷоягӣ бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон озмоиши COVID-19-ро миёни зиёда аз 800 нафар кормандони Кумита гузаронид, аз он 70 нафар мусбат баромад, ки зери табобат гирифта шуданд.

Бо мақсади таъмини ҳифзи саломатии сарбозон аз бемориҳои сироятӣ дар охири моҳи декабри соли 2020, мувофиқи нишондод 150 даъватшаванда бо вакцинаи зидди грип «Гриппол» ва шиддати мавсими эпидемияи 2020/2021 эм карда шуданд.

Дар доираи Барномаи рушди Кумита барои солҳои 2018–2022, Лоихаи муштаракӣ КҲФ ва Ҳукумати Ҷопон ва Барномаи Рушди Созмони Милали Муттаҳид «Барои коҳиш додани хатари офатҳои табиӣ ва тақвияти иқтисодӣ воқуниш», ду мошини ёрии таъҷилӣ, таҷҳизоти беҳисгардонӣ, як дастгоҳи УЗИ, як ЭКГ, УВЧ-66, дастгоҳҳои физиотерапевтӣ ва лабораторӣ, эндоскопия, барои Беморхонаи ҳарбӣ харидорӣ карда шуд, ки дар якҷоягӣ бо сохторҳои наҷотбахши Кумита дар ҳолатҳои фавқулода имкони ёрии тиббӣ расониданро пурсамартар гардонид.

Мустаҳкам намудани заминаи моддию техникии беморхонаи ҳарбии Кумита

VIII. АМАЛИГАРДОНИИ ЛОИҲАҲО БАРОИ УСТУВОРГАРДОНИИ ЗАМИНАИ МОДӢИ-ТЕХНИКИИ КҲФ

Такмили системаи огоҳкунии қаблӣ ва мониторинги кӯли Сарез

Кӯли Сарез – ин обанбор дар баландии 3255 м аз сатҳи баҳр, дар ҳудуди ноҳияи Рӯшон ва Мурғоби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон ҷойгир аст. Дарозии кӯл тақрибан 70 км, умқи максималии он қариб 500 м, ҳаҷми об зиёда аз 17 миллиард м³-ро ташкил медеҳад.

Кӯли Сарез дар натиҷаи заминларзаи шадиде, ки 18 феврале соли 1911 рух дод, ба вучуд омадааст. Дар натиҷаи офати табиӣ маҷрои дарёи Бартанг бар асари ярчи калон дар майдони қариб 4,5 км, ки деҳаи Усойро зеркарда, ба вучуд омада аст. Ҳамзамон, чинсҳои кӯҳӣ сарбанди табиӣ бо баландии 567 м ташкил карданд. Пуршавии бошиддати кӯл соли 1926 ба итмом расид, аз соли 1942 пасту баландшавии сатҳи кӯл тағйирёбанда мешавад.

Бо мақсади сари вақт огоҳ кардани сокинони водии Бартанги ВМКБ ва нуқтаҳои аҳолинишини соҳили дарёи Панҷ, ки дар минтақаи эҳтимолии обсеркунӣ дар сурати раҳна шудани сарбанди кӯли Сарез дар сарбанди Усой қарор доранд. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дастгирии Бонки Умуми Ҷаҳонӣ, Ҳукуматҳои Швейтсария, ИМА, Чопон ва Фонди Рушди Оғохон дар соли 2004 системаи мониторинг ва огоҳкунии қаблӣро насб кард. Дар нуқтаҳои аҳолинишини водии Бартанг, маркази ноҳияи Рӯшон, шаҳрҳои Хоруғ ва Душанбе, системаҳои огоҳкунӣ ва алоқаи КВ (мавҷи кӯтоҳ), УКВ (мавҷи ултра кӯтоҳ), алоқаи моҳворавиро насб кард. Инчунин, дар маркази ноҳияи Ванҷ, Дарвоз, Шамсидин Шохин, Ҳамадонӣ ва дар ҷамоатҳои деҳоти ин ноҳияҳо системаҳои коммуникатсионии КВ насб карда шуданд.

Барои пайваста анҷом додани таҳқиқи гидрологӣ, сейсмологӣ ва геологӣ ҳолати кӯли Сарез дар сарбанди Усой воситаҳои техникӣ ва таҷҳизот барои огоҳкунии қабли насб карда шудааст.

Дар ҳолати рух додани ҳолати фавқулода, ин таҷҳизот ҳамзамон аҳолиро, ки дар минтақаи обзркунӣ қарор дорад, дар бораи таҳдиди хатар тавассути воситаҳои алоқаи насб кардашуда огоҳ мекунад.

Дар сурати рахнашавии сарбанди Усой барои сокинони деҳоти водии Бартанг, ки эвакуатсия кардани онҳо ғайриимкон аст, дар наздикии ҷои зисташон, «қазираҳои бехатар» бо молу амволи ниёзи аввалия ташкил карда шудаанд.

Барои оمودасозии аҳолии водии Бартанг ба ҳолатҳои фавқулода, ҳамасола дар якҷоягӣ бо Агентии Оғохон оид ба макони зист (АКАН) семинарҳо ва тамринҳо гузаронида мешаванд.

Системаи мониторинг ва огоҳкунии қаблӣ, ки дар сарбанди Усой зиёда аз 16 сол пеш насб карда шуда буд, барои кормандони Кумита ва сокинони водии Бартанг воситаи муҳими огоҳкунӣ ва иртиботӣ ҳисоб меёбад. Мутаассифона, ба ҳолати имрӯза мӯҳлати истифодабарии таҷҳизоту технологияи системаи мониторинг ва радиоалоқа истихроҷ шуда, ба азнавсозӣ ниёз дорад.

26 октябри соли 2017 дар мулоқоти Президенти Бонки Осиёи Рушд (БОР) ҷаноби Такехико Накао бо Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон роҳҳои боз ҳам амиқтар роҳандозии шарикӣ тақрибан 20-сола мавриди муҳокима қарор гирифт. Бо мақсади тақвину додани идоракунии захираҳои об ва мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлим, дар мулоқот инчунин масъалаи расондани кӯмак дар навсозии системаи мониторинг ва огоҳкунии қаблӣ кӯли Сарез баррасӣ шуд.

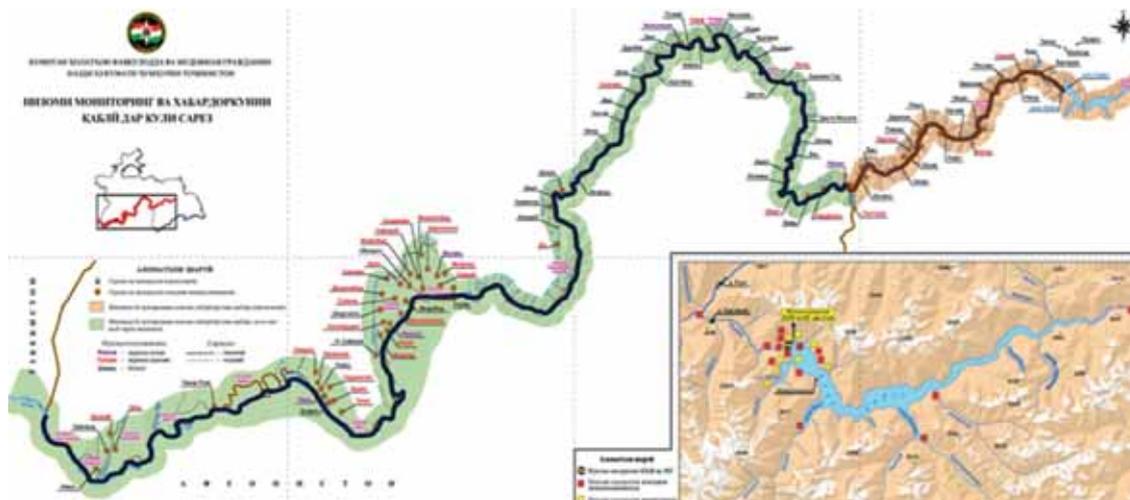
Зимни боздид аз Ҷумҳурии Тоҷикистон, президенти БОР аз кӯли Сарез дидан кард. Пас аз машваратҳои КҲФ ва дафтари БОР дар Тоҷикистон, БОР дар соли 2018 тасмим гирифт, ки аз маблагҳои махсуси БОР барои дар Тоҷикистон ба оғатҳои табиӣ 10,0 миллион доллари ИМА грант ҷудо намояд.

Дар моҳи январӣ соли 2019 татбиқи Лоиҳаи Миллии идоракунии хатари оғатҳои табиӣ оғоз ёфт, ки бо мақсади кӯмак ба таҳкими иқтисодии Тоҷикистон дар идоракунии хавфҳои оғатҳо ва коҳиш додани осебпазирии иҷтимоӣ-иқтисодӣ ба оғатҳои табиӣ тахия шудааст.

Дар моҳи сентябри соли 2019 коршиносони байналмилалӣ ва маҳаллии Лоиҳа ба кӯли Сарез барои таҳлили системаи мавҷуда, омӯзиши устувории сарбанди Усой, минтақаи ҳамшафати кӯл ва омилҳои имконпазире, ки метавонанд сабабгори ба вуҷуд овардани оғатҳои табиӣ гарданд, сафар намуданд.

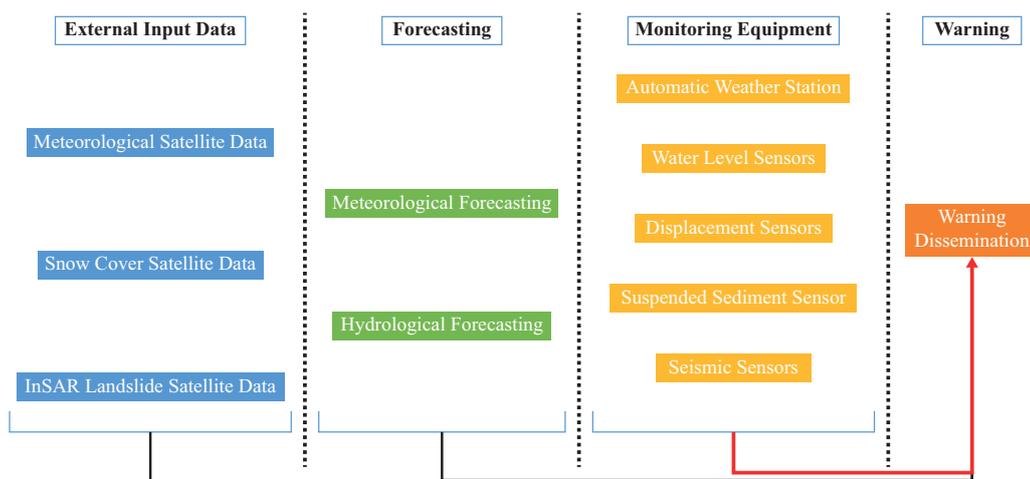

Дар натиҷаи арзёбӣ, қарор қабул шуд, ки системаи мониторинг ва огоҳкунии қаблӣ аз навсозӣ карда шуда, фарогирии он қад-қадӣ марз бо Ҷумҳурии Исломии Афғонистон то ноҳияи Шаҳритуси вилояти Хатлон, ки бо вилояти Сурхондарёи Ҷумҳурии Ўзбекистон ҳамсарҳад аст, васеъ карда шаванд. Дар айни замон, системаи мавҷудаи огоҳсозӣ (сирена, радио алоқа) то ноҳияи Рӯшон насб карда шудааст.

- Хатти қаҳваранг** – системаи мавҷуда ба ноҳияи Рӯшон
- Хатти кабуд** – системаи навест, ки то минтақаҳои Шаҳритус васеъ карда шудааст.

Таҷҳизоте, ки дар оянда насб карда мешавад, аз системаи интиқоли маълумот тариқи маҳвора системаи пешгӯикунӣ, мониторинг ва огокунӣ иборат мебошад.

Дар моҳи сентябри соли 2020 интиқоли ширкат ба анҷом расид ва 13 ноябри соли 2020 барои интиқол, насб ва ба истифода додани системаи нави мониторинг ва огоҳкунии қаблӣ дар кӯли Сарез шартнома ба имзо расид. Ба истифода додани системаи нави моҳи августи соли 2021 ба нақша гирифта шудааст. Таҳвил ва насби таҷҳизот аз ҷониби ширкати итолиёвӣ-САЕ анҷом дода мешавад, ки ширкати мазкур дар насби системаи огоҳкунии қаблӣ, яке аз пешсафони ҷаҳонӣ ба ҳисоб меёбад.

Инчунин, дар нимаи аввали соли 2020, дар доираи Лоиха таҳлили моҳворави ҳаракати хоки тағи об ва тағириротҳои таркибии кӯл аз кайҳон гузаронида шуд. Ҷамъамон деформатсияи таърихии хоки сарбанд ва хоки соҳили кӯли Сарез аз таҳқиқот карда шуд. Ин тадқиқот ба се қисм тақсим шуда – таҳлили пеш аз заминчунбӣ, таҳқиқи коисесмикӣ ва пас аз заминчунбӣ, ки давраи аз 18 октябри соли 2014 то 25 феввали соли 2020-ро дар бар гирифта буд, дар бар гирифт. Ин тадқиқот имкон дод, ки мо шарҳи нисбатан мукаммали устувории хоки тағи оби кӯли Сарез, дар сарбанди Усой ва атрофи онро дастрас намоем.

Мучаҳҳазгардонӣ ва баланд бардоштани иқтидори Хадамоти зидди жола

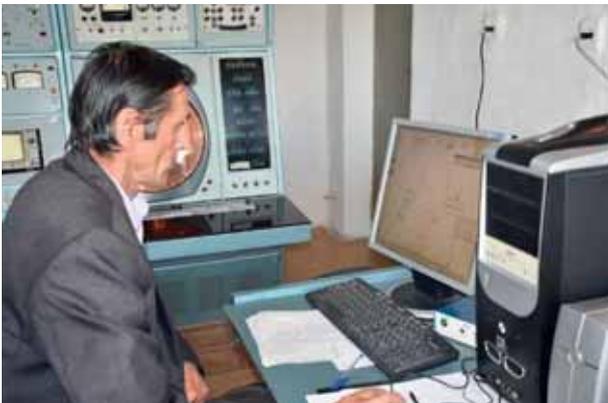
Яке аз самтҳои муҳими баланд бардоштани ҳосили зироатҳои кишоварзӣ истифодаи васеи воситаҳои муҳофизати зироат аз талафот, аз ҷумла аз таъсири омилҳои номусоиди обу ҳаво ба зироат, аз ҷумла жола мебошад.

Жолазани бо рушди абрҳои конвективӣ ба хоҷагии халқ зарари калони моддӣ мерасонанд. Хонаҳо ва биноҳо метавонанд аз жола зарар бинанд, аз он ҷумла ба нобудшавии растаниҳо ва олами ҳайвонот сабаб мешавад. Дар баъзе минтақаҳои кишоварзӣ аз жола зарари зиёда ба ҳисоби миёна талафоти ҳосил 15–25%-ро ташкил медиҳад.

Маълум аст, ки жолаи бузургтарин дар минтақаҳои кӯҳӣ ва доманакӯҳӣ ба мушоҳида мерасад.

Дар Тоҷикистон, ки 93% қаламравашро кӯҳҳо ташкил медиҳанд, боридани жолаи шадид ба кишоварзӣ зарари калон мерасонад. Аз ин рӯ, масъалаи ташкили Хадамоти зидди жола барои ҳифзи зироатҳои кишоварзӣ аз жола, пеш аз ҳама дар водии Ҳисор ва Ваҳши Тоҷикистон ба миён омад, ки дар он ҷо зироатҳои нодир ва ҳамзамон сердаромад парвариш карда мешаванд. Боришоти жолаи фалокатбори рӯзи 5 майи соли 1963 дар нобудшавии зиротаҳо сабабгори шуд: дар он рӯз дар водии Ҳисор 46 ҳазор гектар (қариб нисфи замини обӣ) зироатҳо ва тоқзорҳо зарар دیدанд.

Соли 1964 дар водии Ҳисор аввалин дастаи жола ба кор шурӯъ кард. Дар айни замон, Хадамоти зидди жолаи Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда аз 7 дастаи зидди жола ва 27 нуқта бо дастгоҳҳои зидди жола иборат аст, ки қодиранд майдони беш аз 609 ҳазор гектар киштзорро ҳифз кунанд.

Таъмини амнияти озуқаворӣ аҳоли яке аз чор ҳадафи стратегияи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Тағйирёбии иқлим дар ҷаҳон, аз ҷумла дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсири манфии худро мерасонад. Ин дар навбати худ метавонад ба кишоварзӣ зарар расонад. Дар робита ба ин, бо пешниҳоди Кумитаи Бонки Рушди Осӣ дар доираи Лоихаи Миллӣ оид ба идоракунии хавфи офатҳои табиӣ тасмим гирифт, ки нерӯи техникӣ ва сатҳи омодагии касбии кормандони Хадамоти зидди жоларо баланд бардорад.

Соли 2019 дар доираи Лоихаи мушовирони байналмилалӣ радарҳои амалкунандаи зидди жоларо арзёбӣ карданд. Натиҷаҳои арзёбии саҳроӣ тасдиқ кард, ки чор радарҳои коркунандаи МРЛ-5, ки дар солҳои 70-ум таҳия шуда буданд, кӯҳна шудаанд ва онҳоро бо системаҳои радари муосир иваз кардан лозим аст.

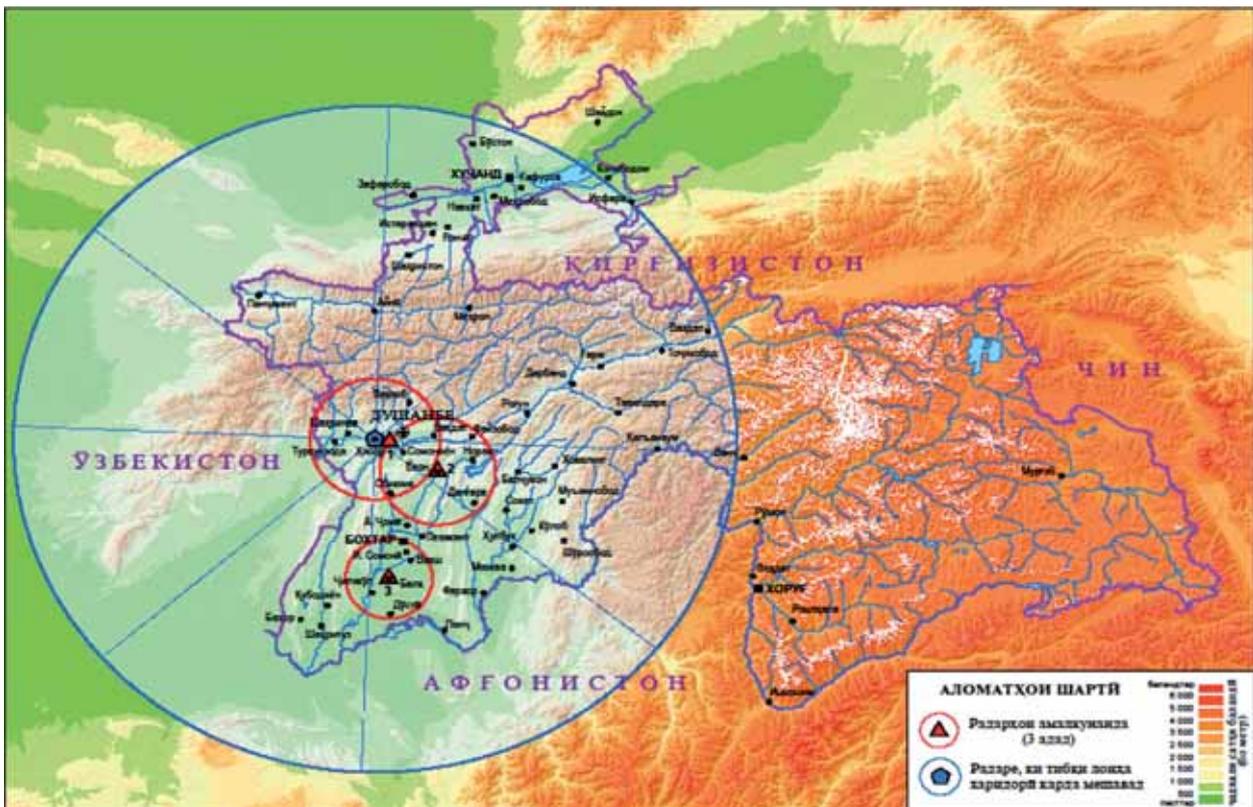

**Радари амалкунанда, ки дар Ҳисор
ҷойгир аст**

**Радари DMRL-S аз режими
поляризацияи**

Дар робита ба ин, қарор карда шуд, ки радиолокатсияи нави метроиорологии ДМРЛ-С-и Доплерро харидорӣ намоем. Радари DMRL-S қабул ва расонидани маълумоти амалиётиро дар радиуси 250 км таъмин менамояд. Вазъияти ҳаво дар шакли харитаҳои гуногуни метеорологӣ нишон дода шудааст. Ҷорӣ намудани режими поляризацияи дугона ба DMRL-S инчунин имкониятҳои худро бо роҳи ба даст овардани маълумоти принципи нав дар бораи сохтори объектҳои мушоҳидаи метеорологӣ хеле васеъ мекунад.

- 🔵 Масоҳати фарогирии доираи кабули DMRL-S режими поляризация
- 🔴 Доираҳои сурх – майдони фарогирии чор радари мавҷуда.

Дар айни замон, раванди харидории РЛС-и насли 5-ум ба итмом расидааст ва корҳои васл ва насби он идома дорад. Ин таҷҳизот имконият медиҳад, ки қисми зиёди заминҳои кишоварзии дар ноҳияҳои тобеи марказ, вилояти Хатлон ва қисман вилояти Суғдро аз зарари жола эмин нигоҳ дорад. Ба қор даровардани радари метеорологӣ моҳи март соли 2021 ба нақша гирифта шудааст.

Бояд қайд кард, ки Лоихаи миллии идоракунии хавфи офатҳои табиӣ, ки аз ҷониби Бонки Рушди Осӣ маблағгузорӣ мешавад, ягона лоихаест, ки дар нақсози Хадамоти зидди жолаи Кумитаи кумаки назаррас мерасонад.

Ҳамин тавр, дар доираи лоихаи корҳои таъмир дар бинои Хадамоти зидди жола идома дошта, инчунин пурра аз нав ивазкунии меҳел, системаҳои видеоӣ, таҷҳизотро дар мегирад.

Вазъи кунунии бинои Хадамоти зидди жола

Бино пас аз нақсози Хадамоти зидди жола

Соли 2020 барои кормандони Хадамоти зидди жола курсҳои омӯзишӣ ташкил карда шуданд. Дар курсҳои мазкур кормандон аз барномаҳои махсуси муносири компютери аз худ карданд. Тренерони ботаҷриба барои омӯختани технологияҳои нави компютерӣ барои қори зидди жола дарсҳои худро роҳандозӣ намуданд.

Пас аз ба итмом расонидани курси пурраи таҳсил ба шунавандагон ҳуҷҷатҳои дахлдори тасдиқкунанда дода шуд.

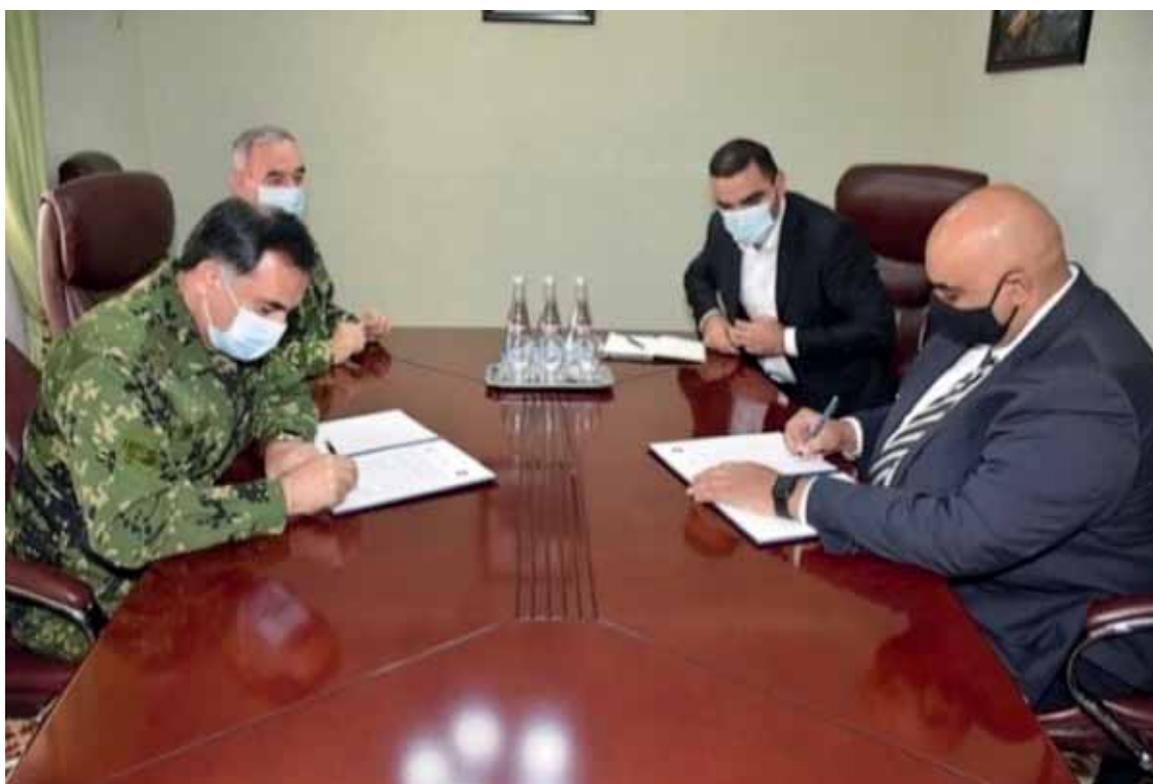

IX. ҲАМКОРИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

Тавсеа ва таҳкими ҳамкориҳои байналмилалӣ дар соҳаи пешгирии ва рафъи ҳолатҳои фавқулода

Мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумита барои таҳкими ҳамкориҳои дучониба ва бисёрҷониба бо кишварҳои шарик, намоёндагҳои дипломатии муқими Ҷумҳурии Тоҷикистон, созмонҳои байналмилалӣ ва дигар ташкилотҳои ғайриҳукуматӣ дар соҳаи пешгирии ва рафъи ҳолатҳои фавқулода, тадбирҳои ташкилию ҳуқуқӣ ва амалӣ меандешад.

Сарфи назар аз вазъи кунунӣ дар робита бо пандемияи COVID-19, роҳбарияти Кумита бо роҳбарон ва намоёндагони созмонҳои байналмилалӣ 56 вохӯри баргузор намуд, ки дар онҳо масъалаҳои ҳамкориҳои дучониба ва бисёрҷониба дар соҳаи пешгирии ва рафъи оқибатҳои ҳолатҳои фавқулода муҳокима карда шуданд.

Санаи 2 марти соли 2020 дар шаҳри Душанбе байни Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва филиали Агентии Оғохон оид ба макони зист дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Созишномаи ҳамкорӣ ба имзо расид. Ин созишнома ҳамкориҳоро дар самти пешгирии ҳолатҳои фавқулода ва расонидани кӯмак дар рафъи оқибатҳои офатҳои табиӣ дарбар мегирад.

Санаи 7 октябри соли 2020 дар шаҳри Сеули Ҷумҳурии Корея бо ташаббуси Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Сафири Фавқулода ва Мухтори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҷумҳурии Корея «Ёддошти тафохуми байни Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи маориф ва ёрии таъҷилии тиббии Корея» ба имзо расонида шуд.

Бо қарорҳои дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон як қатор санадҳои дигари ҳамкорӣ низ тасдиқ гардиданд. Аз ҷумла, Созишнома байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Исломии Покистон дар бораи ҳамкорӣ дар соҳаи пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода ва Ёддошти тафохум байни Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Шӯрои миллий оид ба амнияти миллии Мақомоти миллий оид ба идоракунии ҳолатҳои фавқулода, бухрон ва офатҳои табиӣи Амнорати Муттаҳидаи Араб дар самти идоракунии ва воқуниш ба ҳолатҳои фавқулода.

Мутаассифона, бинобар сабаби паҳншавии бемории сироятии कोरोनाвирус COVID-19, маросими баймзо расонидани ин санадҳои ҳамкорӣ ба таъхир гузошта шуд.

**Иштирок дар чорабиниҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ
дар шакли видеоконференсия**

Бо мақсади ба роҳ мондани ҳамкорӣ бо шарикони рушд дар давоми соли 2020 қорамандони Қумита дар чорабиниҳои гуногун бо тариқи маҷозӣ тавассути видеоконференсия ширкат варзиданд.

Санаи 7 августи соли 2020 мутахассисони Қумита ва Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семинари якуми минтақавӣ дар мавзӯи «Эҷоди маҳзани миллии маълумот оид ба зарар аз офатҳои табиӣ Қазоқистон, Қирғизистон, Тоҷикистон, Туркменистон ва Ўзбекистон» тариқи онлайн ширкат варзиданд.

Дар рафти баргузор гардидани семинари мазкур масъалаҳои вобаста ба таъсиси низоми «Дезинвентар барои ҷамъоварии маълумотҳои оморӣ»-и ба талафот дар натиҷаи оқибатҳои офатҳои табиӣ дар давоми солҳои 2005–2020 мавриди баррасӣ қарор дода шуданд.

Санаи 7 августи соли 2020 Дафтари Созмони Милали Муттаҳид оид ба коҳиш додани хавфи офатҳои табиӣ (UNISDR) дар ҳамкорӣ бо Фонди тадқиқоти (СІМА) ва Маркази осиеғӣ оид ба омодагӣ ба офатҳои табиӣ (ADPC) аввалин семинари воридшавии онлайнӣ барои кишварҳои Осиёи Марказиро баргузор намуд, ки ба системаи «Desinventar–Sendai» барои ҷамъоварии муттасил, ҳуҷҷатикунонӣ ва таҳлили маълумотҳо дар иртибот ба талафот бар асари офатҳо бахшида шуда буд.

Дар қори семинари мазкур қорамандони Сарраёсати ҳифзи аҳоли ва ҳудуд ва Маркази идоракунии ҳолатҳои бӯҳронии Қумита ба тариқи онлайн ширкат варзиданд. Ҳадафи лоиҳа «Баланд бардоштани устуворӣ ба офатҳои табиӣ ва татбиқи Барномаи қолабии Сендай оид ба коҳиш додани хавфи офатҳо дар Осиёи Марказӣ» аз қониби «UNISDR» бо дастгирии молиявии Иттиҳоди Аврупо таҳия шуда, ҳангоми амалӣ қардани таъминоти барномавии «Desinventar–Sendai» қиҳати ҷамъоварии мунтазам, ҳуҷҷатикунонӣ ва таҳлили маълумотҳо оид ба талафотҳои дар натиҷаи офатҳои табиӣ, инчунин барои тақмил додани ҳисоботҳо аз натиҷаи ҳадафҳои Барномаи қолабии Сендай шароити мусоид фароҳам меорад. Иштирокчиёни семинар системаҳои миллии ҷамъоварӣ, таҳлилий маълумотҳои талафоти офатҳои табиӣ, тарафҳои мусбӣ ва манфӣ, инчунин самтҳои зарурии тақмили онҳоро баррасӣ наму-

данд. Бояд қайд кард, ки татбиқи барномаи «Desinventar–Sendai» ба зиёда аз 90 кишварҳои ҷаҳон оид ба коркарди системаи устувори идоракунии иттилоот вобаста ба офатҳои табиӣ мутобиқ бо раванди мониторинги Барномаи қолабии Сендай мусоидат менамояд.

Санаи 12 августи соли 2020 бо мақсади тақмили ихтисоси табибон ва ҳамшираҳои шафқати Раёсати тиббӣ, Беморхонаи ҳарбӣ ва ҳадамотҳои тиббии қисмҳои ҳарбии Кумита оид ба пешгирии бемории сироятии коронавирус COVID-19 вохӯрӣ тариқи вебинар баргузор гардид. Вохӯрии мазкур бо ташаббуси Созмони умумиҷаҳонии тандурустӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил ва гузаронида шуд. Роҳбарони вебинар ба иштирокчиён дар бораи пешгирии бемории сироятии коронавирус COVID-19 дар терминалҳои фурудгоҳҳо бо мақсади таъмини бехатарии мусофирон ва ҳалабонҳо хангоми парвозҳо ва хатсайрҳои транзитии байнидавлатӣ, ҷобачогузорӣ мусофирон ва назорати фосила байни онҳо маълумотҳо пешниҳод намуданд.

Бо мақсади баланд бардоштани савияи дониш ва малакаи касбӣ қормандони Сарраёсати хифзи аҳоли ва ҳудуд, Раёсати ҳамкорихоӣ байналмилалӣ ва Раёсати тиббии Кумита санаи 17 сентябри соли 2020 дар вохӯрӣ таҳти унвони «Муколамаи кишварҳои узви СММ» барои кишварҳои Осиёи Марказӣ дар мавзӯи «COVID–19: Табодули таҷриба, стратегияи эътино ва мустаҳкамнамоӣ» тариқи маҷозӣ ширкат варзиданд.

Бо суҳанони ифтитоҳӣ ҷаноби Октавиан Бивол – роҳбари Дафтари минтақавии «UNISDR» дар Аврупо ва доктор Дорит Нитзан – Директори ҳолатҳои фавқулода ва дафтари минтақавии СУТ дар Аврупо баромад карданд.

Дар рафти мулоқот оид ба таҷриба ва дарсҳои омӯхташуда аз ҷораҳои омодагӣ ва воқуниш ба COVID-19 намоёндагони департаменти ҳолатҳои фавқулода ва вазоратҳои тандурустии Осиёи Миёна суҳанронӣ карданд.

Дар бораи нақш ва вазифаҳои Кумита оид ба татбиқи ҷорабиниҳои зиддиэпидемиявӣ хангоми пандемияи сироятии коронавирус дар Тоҷикистон Сардори Сарраёсати хифзи аҳоли ва ҳудуди КҲФ ва МГ бо гузориш дар бораи корҳои фаҳмондадиҳию таблиғотӣ, ташкили гурӯҳҳои сайёр дар самти безаргардонӣ ва дезинфексия, расонидан ва интиқоли кумакҳои башардӯстона, инчунин интиқоли шаҳрвандони аз кишварҳои хориҷӣ воридгар-

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

дида ба ҷойҳои махсуси муайяншуда барои будубош баромад намуд. Ҳамчунин кумаки созмонҳои байналмилалӣ дар таъмини таҷҳизоти муҳофизатӣ, дезинфексия ва таҷҳизот барои безараргардонии автомашина, иншоот ва ҳудудҳо қайд гардиданд.

Тавре, ки дар Барномаи қолабии Сендай оид ба коҳиши офатҳои табиӣ барои солҳои 2015–2030 оварда шудааст, хавф рӯз аз рӯз бештар ва мураккабтар гардида, таъсири пайдарпайро ба вучуд меорад, ки боиси ба миён омадани хисороти зиёд мешавад. Ҳолатҳои фавқулода, ки хангоми пандемия рух медиҳанд, зарари моддии расонидашуда ва хароҷоти бартараф кардани оқибатҳои онҳоро хеле зиёд мекунанд. Масалан, раҳнашаваии обанбори Сардоб, ки 1 майи соли 2020 дар Ҷумҳурии Ўзбекистон ба амал омада буд, ба Ҷумҳурии Қазоқистон ва селхое, ки рӯзҳои 14–16 майи соли 2020 дар минтақаи Хуросони вилояти Хатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон рух дода буд, ба 260 бинои истиқоматӣ зарари калон расониданд. Роҳи ягонаи расидан ба ҳадаф ин тавассути ҳамкориҳои мутаносиби муштарак оид ба пешгирӣ, омодагӣ ва воқуниш дар ҳама ҳолатҳо ва шароити гуногун аст.

Санаи 20 октябри соли 2020 Конфронси Осие оид ба коҳиши хатари офатҳои табиӣ дар Ҷопон тавассути видеоконференсия баргузор гардид.

Раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон генерал-лейтенант Р. Назарзода бо иштирокчиёни видеоконференсия ҳамчун намояндаи кишваре, ки мебоист дар қаламрави он чорабинӣ баргузор гардад, суханронӣ намуданд.

Дар баромади худ Раиси КҲФ ва МГ дар бораи натиҷаҳои бадастомада дар татбиқи афзалиятҳои Барномаи қолабии Сендай дар Тоҷикистон, аз ҷумла нақши ҳамоҳангсозии Платформаи милли оид ба «DRR», инчунин оид ба системаи коҳиши офатҳои табиӣ, ки дар мамлақати мо мутобиқи «Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба коҳиши хавфи офатҳои табиӣ барои солҳои 2019–2030» ва «Барномаи рушди Кумита барои солҳои 2018–2022» қабул карда шудааст ва дар бораи ҳамкориҳои байналмилалӣ дар соҳаи паст кардани хатари офатҳои табиӣ маълумот доданд.

Ҳадафи асосии конфронс такмили ҳамкориҳои минтақавӣ дар мубориза бо офатҳои табиӣ ва амалисозии Барномаи қолабии Сендай оид ба коҳиш додани хатари офатҳои табиӣ мебошад.

Дар чараёни конфронс иштирокчиён масъалаҳои зеринро муҳокима намуданд:

- инфрасохтори ба офатҳои табиӣ тобовар;
- ба роҳ мондани ҳамкориҳо миёни давлат ва бахшҳои хусусӣ дар самти коҳиши хатари офатҳои табиӣ;
- сиёсати гендерӣ ва фарогирӣ (инклюзия), идоракунии ҳолатҳои фавқулода ва ҷалби сармоягузорӣ.

Санаи 20 октябри соли 2020 дар Кумита ҷаласаи ҳамроҳсозии онлайн баргузор гардид, ки дар он масъалаҳои ҳамкориҳои эҳтимоли дар соҳаи банақшагирӣ ва идоракунии ҳолатҳои фавқулода муҳокима карда шуданд.

Дар ҷаласаи болозикр намоёндогони Раёсати ҳамкориҳои байналмилалӣ Кумита ва Сафорати Бритониёи Кабир дар Душанбе ширкат варзиданд.

Дар чараёни мулоқот масъалаҳои барқарор намудани ҳамкорӣ бо Коллеҷи банақшагирии ҳолатҳои фавқулодаи Бритониё, ки ба Девони Вазирони Бритониё дохил аст ва омодаанд барои хидматрасониҳои омӯзишӣ ва машваратӣ барои хизматчиёни давлатӣ дар соҳаи идоракунии ҳолатҳои фавқулода кумак намоёнд, муҳокима гардиданд.

Санаи 17 ноябри соли 2020 мулоқот тариқи онлайн миёни намоёндаи Сарраёсати ҳифзи аҳоли ва ҳудуди КҲФ ва МГ бо мутахассисони Ташкилоти озуқаворӣ ва кишоварзии СММ багузор гардид. Дар мулоқот масъалаҳои марбут ба лоиҳаи «Дастгирии хоҷагиҳои фермерии хурд» дар асоси концепсияи омодагардидаи он аз ҷониби мутахассисони ташкилоти мазкур, ки амалишавии он соли 2022 дар назар аст, мавриди баррасӣ қарор гирифтанд. Ҳадафи лоиҳа пешгирӣ, баланд бардоштани устуворӣ ба офатҳои табиӣ ва идоракунии захираҳои об мебошад. Аз ҷониби Кумита пешниҳод гардид, ки дар доираи лоиҳаи мазкур бунёди майдонҳои ниҳолшинонӣ ва дар оянда интиқоли онҳоро ба минтақаҳои осебпазири дорой хавфҳои махсус дастгирӣ намоёнд.

Аз 24 то 27 ноябри соли 2020 барои кормандони КҲФ ва МГ дар бинои Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ-методи Кумита курси омӯзишии «Дастгоҳҳои бесарнишин» дар ҳолатҳои фавқулода бо иштироки кормандони Маркази идоракунии ҳолатҳои бӯҳронӣ ва Раёсати масъалаҳои кули Сарез бо дастгирии СММ (ЮНИСЕФ) тариқи онлайн баргузор гардид. Ҳамзамон, дар чорабинии мазкур намояндагони ҷумҳуриҳои Қазоқистон, Қирғизистон ва Ҷумҳурии Халқии Хитой тариқи мачозӣ иштирок намуда, оид ба истифодаи дастгоҳҳои бесарнишин бо воситаи барномаҳои «DJI Pilot», «Pix4d Capture», «AIR тер» табодули таҷриба намуданд. Мақсади баргузор намудани чорабинии мазкур баланд бардоштани маҳорати кормандон дар самти истифодаи дастгоҳҳои бесарнишини муосир буд.

Аз 26 то 30 ноябри соли 2020 дар доираи татбиқи минбаъдаи Лоихаи миллии “Идоракунии хавфҳои офатҳои табиӣ”-и Бонки Осиегии Рушд дар Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ-методӣ барои сохторҳои алоҳидаи Кумита дарсҳои назариявӣ ва амалӣ тавассути онлайн гузаронида шуданд. Дар тӯли 4 рӯз кормандони Раёсати наҷотдиҳии кишвар бо усулҳои нави корӣ дар самти муайян кардани минтақаҳои нави хавфнок дар асоси онлайн-курсҳо шинос шуданд. Ҳангоми омӯзиш аз дастгоҳҳои бесарнишин истифода намуданд. Дар ин омӯзиш намояндагони Қазоқистон, Ўзбекистон ва Ҷумҳурии Халқии Хитой низ тавассути видео-конференс ширкат варзиданд.

Санаи 11 декабри соли 2020 Раиси Кумита генерал-лейтенант Назарзода Р., тавассути видеоконференсия дар ҷаласаи минтақавии машваратӣ оид ба таҳкими ҳамкориҳо дар доираи коҳиш додани хавфи офатҳои табиӣ ва татбиқи Барномаи қолабии Сендай дар Осиеи Марказӣ ширкат варзид.

Дар ҷаласаи онлайн роҳбарони идораҳои наҷотдиҳии Қазоқистон, Қирғизистон, Туркманистон ва Ўзбекистон, инчунин роҳбарон ва намоёндогони сохторҳои алоҳидаи СММ ширкат варзиданд. Воҳӯрӣ дар доираи ташаббуси СММ оид ба коҳиши хавфи офатҳои табиӣ «Такмили устуворӣ ба офатҳои табиӣ ва суръат бахшидани амалисозии Барномаи қолабии Сендай оид ба коҳиши хавфи офатҳои табиӣ дар Осиёи Марказӣ» бо маблағгузориҳои Иттиҳоди Аврупо баргузор гардид. Дар баромади худ Раиси Кумита ба иштирокчиёни ҷаласа дар бораи дастовардҳои мамлакати мо дар татбиқи Барномаи қолабии Сендай ва Стратегияи миллӣ оид ба паст кардани хавфи офатҳои табиӣ барои солҳои 2019–2030, дар бораи пешрафти лоиҳаҳо ва барномаҳои, ки аз ҷониби Бонки ҷаҳонӣ, Бонки Осиёгии Рушд, САҲА ва Иттиҳоди Аврупо маблағгузоришаванда, маълумот пешниҳод намуд.

Нақши Гурӯҳи РЕАКТ дар соли 2020 дар воқуниш ба пандемияи COVID-19

Дар соли 2001 Кумита ва Дафтари ҳамоҳангсозии масоили башардӯстонаи Созмони Милали Муттаҳид Гурӯҳи арзёбии фаврӣ ва ҳамоҳангсозӣ (минбаъд – гурӯҳи РЕАКТ)-ро таъсис доданд. Аъзои ин гурӯҳ намояндагони вазорату идораҳои кишвар, инчунин роҳбарони созмонҳои байналмилалӣ мебошанд, ки бо масъалаҳои хавфи ҳолатҳои фавқулода сарукордоранд. РЕАКТ-ро Раиси КҲФ ва МГ ва Ҳамоҳангсозии доимии СММ дар Тоҷикистон ҳамраисӣ мекунад. Гурӯҳи РЕАКТ кори мақомоти давлатӣ ва созмонҳои байналмилалӣ дар соҳаи рафъи оқибатҳои офатҳои табиӣ ҳамоҳанг мекунад ва инчунин як қатор чорабиниҳоро оид ба беҳтар намудани идоракунии хатари офатҳо дар Тоҷикистон анҷом медиҳад. Соли 2020 3 ҷаласаи Гурӯҳи РЕАКТ баргузор гардид.

Санаи 15 апрели соли 2020 ҷаласаи аввали гурӯҳи РЕАКТ баргузор гардид, ки дар рафти баргузори он масъалаҳои тасдиқи нақша оид ба пурзӯр намудани чорабиниҳои зидди-эпидемиявӣ бо мақсади пешгирӣ ва паҳншавии коронавирус дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, нақш ва вазифаҳои вазорату идораҳои давлатӣ ва созмонҳои байналмилалӣ муқими кишвар дар ҳалли ин мушкилот, инчунин баррасии лоиҳаи Стратегияи муштараки гурӯҳи РЕАКТ оид ба воқуниш ба пандемияи «COVID-19» баррасӣ гардиданд. Бояд қайд кард, ки ҷаласаи РЕАКТ инчунин фосилавӣ (онлайн) баргузор гардида, дар он 20 нафар иштирокчиён аз созмонҳои гуногуни байналмилалӣ ширкат варзиданд.

Моҳи майи соли 2020 бо ташаббус ва дастгирии мақомоти давлатӣ, шарикони байналмилалӣ ва гурӯҳи РЕАКТ корҳои барқароркунӣ пас аз омадани сел ба деҳаи Чорбоғи ноҳияи Хуросони вилояти Хатлон ва шаҳри Ваҳдат ташкил карда шуданд. Инчунин як қатор кумакҳо аз қабili хӯрокворӣ, маводҳои ғайрихӯрокворӣ ва масолеҳи сохтмони зерин ба аҳолии зарардида аз офатҳои табиӣ расонида шуданд:

- Сафорати Ҷумҳурии Ислонии Покистон дар Тоҷикистон 67 тонна семент;
  - Агентии Оғохон оид ба макони зист дар Тоҷикистон 16 тонна сӯзишвории дизелӣ ва Созмони Амният ва ҳамкориҳои Аврупо дар Тоҷикистон 3 тонна сӯзишвории дизелӣ;
  - Намояндагии Барномаи рушди Созмони Милали Муттаҳид дар Тоҷикистон 676 кӯрпа, матрас, болишт, ҷиҳози хоб, лавозимоти ошхона (қурҷа, қошук, корд, кафлес, чойник, дегҳо), воситаҳои шустани зарфҳо ва сатилҳо;
- Дафтари Барномаи озуқаворӣ СММ 17 тонна орд;

- Хазинаи кудакони СММ (ЮНИСЕФ) дар Тоҷикистон 342 маҷмӯаи гигиенӣ, зарфҳои дахлитра барои об, 160000 ҳаб барои безаргардонии об;
- Чамбияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон 260 кӯрпа, матрас, болишт, чиҳози хоб, асбобҳои рӯзгор: бел, каланд, сатил, маҷмӯаҳои гигиенӣ ва маҷмӯаи лавозимоти ошхона;

Ғайр аз ин, бо мақсади таъмин намудани сокинони зарардида, ки хонаҳояшон дар натиҷаи сел пурра хароб шудааст, ба 67 оилаи деҳаи Чорбоғи ҷамоати деҳоти ба номи С. Айнии ноҳияи Хурӯсон қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ дар ҷойҳои беҳавф ҷудо карда шуданд.

Санаи 7 августи соли 2020 ҷаласаи дуҷуми РЕАКТ низ тариқи фосилавӣ, тавассути он-лайн баргузор гардид, зиёда аз 21 нафар иштирокчиён аз созмонҳои гуногуни байналмилалӣ ширкат варзиданд ва дар бораи ҳолатҳои фавқулодаи ба қайд гирифташуда, ки дар кишвари мо рух доданд, маълумот пешниҳод карда шуд. Инчунин шумора ва намудҳои кӯмакҳои, ки аз ҷониби Ҳукумати кишвар бо воситаи КҲФ ва МГ ба зарардидагон расонида шудааст, қайд гардиданд.

Ба иштирокчиён дар бораи фаъолияти зиддиэпидемиологии КҲФ ва МГ ва шарикони гурӯҳи РЕАКТ дар давраи пандемияи коронавирус маълумот дода шуд. Инчунин дар бораи раванди татбиқ ва вазъи кунунии амалисозии “Стратегияи воқуниши башардӯстона ба COVID-19 маълумот дода шуд. Андешидани чораҳо барои паст кардани таъсири манфии сирояти коронавирус ба аҳоли, тасдиқ гардидани чораҳои пешгирикунанда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, амалисозии Стратегияи воқуниши фаврии башардӯстона ба COVID-19 бо маблағгузори хориҷии грантӣ ба миқдори 16 миллиону 141 ҳазор доллари ИМА баррасӣ гардиданд.

Стратегияи воқуниши башардӯстонаи КҲФ/РЕАКТ ба COVID-19

Барои таъмини омодагии муштарак ва ҳамоҳангшуда бо ҳамшарикии аъзои гурӯҳи РЕАКТ барои пандемияи COVID-19, КҲФ ва МГ моҳи апрели соли 2020 Стратегияи воқуниши башардӯстона ба COVID-19-ро омода намуд, ки аз чор ҳадафи асосӣ иборат мебошад, аз ҷумла:

- дастгирии ақсуламали тиббии Вазорати тандурустӣ;
- дастгирии назорати эпидемиологӣ бемориҳо;
- ҳисобот дар бораи оқибатҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ;
- расонидани кӯмаки башардӯстона ва дастгирӣ барои таъмини фосолаи иҷтимоӣ.

Пас аз равиши маъмулии машваратӣ ва ҳамоҳангшуда, ки пас аз РЕАКТ ба амал омадааст, бо ташаббуси КҲФ машваратҳои зерин гузаронида шуданд:

- баррасии ибтидоии ҳуҷҷати шарикони РЕАКТ, бо иштироки намояндагони вазорату идораҳои дахлдор, дар ҷаласаи ғайринавбатии РЕАКТ санаи 15 апрели соли 2020;
- баррасии онлайн ва тасдиқи Стратегия аз ҷониби шарикони РЕАКТ дар ибтидои моҳи июни соли 2020;
- пешниҳоди Стратегияи воқуниши башардӯстона ба COVID-19 ба Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон дар миёнаи моҳи июни соли 2020;

Дар асоси супориши Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон Стратегия барои баррасӣ ва пешниҳоди ҳуҷҷаҳои зарурӣ то охири моҳи июни соли 2020 ба вазорату идораҳои дахлдор пешниҳод карда шуд.

КҲФ ва МГ аз вазорату идораҳои дахлдор, инчунин аз шарикони байналмилалӣ ҳуҷҷаҳои расмиро дастрас намуд. Бояд зикр намуд, ки дар татбиқи Стратегияи мазкур Агентии Оғохон оид ба макони зист яке аз шарикони асосӣ маҳсуб ёфта, амалисозии онро дар тамоми қаламрави кишвар идома дод.

Бояд қайд кард, ки ҳангоми фаъолияти муштаракӣ КҲФ ва Агентии Оғохон оид ба макони зист дар мубориза бо COVID-19:

- зиёиёни Тоҷикистон ва начотдиҳандаҳои ихтиёрии маҳаллӣ ба маърақаҳои огоҳсозӣ ҷалб гардиданд;
- таъминоти лавозимот ва таҷҳизотҳо ба раёсатҳои тандурустии ВМКБ, вилоятҳои Хатлон ва Суғд ва таъсиси беморхонаҳои муваққатӣ ва ёрии таъҷилии тиббӣ дар ноҳияҳои ВМКБ;
- баланд бардоштани маҳорат ва донишҳои зарурии ҳадамотҳо оид ба воқуниши сареъ ва муассир ба таҳдидҳои COVID-19;
- расонидани кӯмаки ғизоӣ ба кишрҳои осебпазири аҳоли.

Агентии Оғохон оид ба макони зист дастгирии худро идома дода, дар баробари дигар фаъолиятҳои ҷорӣ, фаъл намудани ташаббуси «Пул ва маҳсулот бар ивази қор» ва дастгирии минбаъдаи платформаи минтақавии РЕАКТ дар ВМКБ-ро ба нақша гирифтааст.

Дар асоси дастури Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 августи соли 2020 Стратегияи мазкур тасдиқ гардида, амалӣ гардида истодааст.

Дар охири ҷаласаи иштирокчиён самтҳои афзолиятноки қори муштаракро оид ба пешгирии пандемияи COVID-19 муайян карданд.

Санаи 16 декабри соли 2020 ҷаласаи сеюми гурӯҳи РЕАКТ баргузор гардид. Бояд қайд кард, ки дар ҷаласаи намояндагони Вазорати маориф ва илм, Вазорати кишоварзӣ, созмонҳои байналмилалӣ, аз ҷумла Барномаи озукаворӣ ҷаҳонии СММ, Агентии Оғохон оид ба макони зист, Лоихаи миллӣ оид ба идоракунии хавфҳои офатҳои табиӣ, Федератсияи байналмилалӣ Салиби Сурх ва Ҳилоли Аҳмар иштирок ва намояндагони Барномаҳои рушди СММ, Бонки ҷаҳонӣ, Агентии Швейтсария оид ба ҳамкорӣ ва рушд дар Тоҷикистон, Ҳазинаи кӯдакони Созмони Милали Муттаҳид, дафтари Каритаси Швейтсария тавассути видеоконференсия онлайн ширкат варзиданд.

Дар рӯзномаи чаласа масъалаҳои воқуниш ба паҳншавии минбаъдаи бемории сирояти коронавирӯс ва нақшаи воқуниши байниидоравии РЕАКТ ба ҳолатҳои фавқулода мавриди баррасӣ қарор гирифтанд. Дар бораи корҳои анҷомдодашуда дар ин ду самт ва пешниҳодҳои оид ба беҳтар намудани вазъи минбаъда шунда шуданд. Самтҳои асосии фаъолияти Гурӯҳ барои соли 2021 муайян гардид.

Роҳбарони созмонҳои байналмилалӣ ба таҳкими минбаъдаи ҳамкории дар соҳаи пешгирӣ ва воқуниш ба ҳолатҳои фавқулода, инчунин кумак ба осебдидагони офатҳои табиӣ, алахусус бо назардошти вазъи кунунии паҳншавии коронавирӯс дар кишвар ва дар саросари ҷаҳон даъват ба амал оварданд.

Кумакҳои созмонҳои байналмилалӣ ба Кумита барои пешгирии бемории сироятии коронавирӯс

Бо мақсади пешгирии паҳншавии бемории сироятии коронавирӯс COVID-19 ва гузаронидани чорабиниҳои зиддиэпидемиологӣ аз ҷониби шарикони рушд, ташкилотҳои байналмилалӣ ва дигар ташкилотҳои маблағгузор зерин дар давоми соли 2020 Кумита як қатор кумакҳои бебозгашт қабул намуд:

- Агентии Оғохон оид ба макони зист дар Тоҷикистон: 11 900 адад ниқоби тиббӣ, 7 000 ҷуфт дастпӯшак, 200 адад собуни дастшуй, 1 300 адад малҳами оксалин, 12 190 килограмм хлор, 795 адад курпа, 795 адад рахти хоб, 5 адад генератор, 8000 литр бензин, 18 000 литр сӯзишвории дизелӣ, 2 390 маҷмӯъ либоси муҳофизатӣ, 3 150 дона маҳлули антисептикӣ, 10 адад дег, 130 ҷуфт мӯзаи резинӣ, 100 адад айнаки муҳофизатӣ, 10 адад ҳароратсанҷи фосилавӣ ва 10 адад дастгоҳи санҷидани набз, инчунин як қатор маводи доруворӣ барои табобати бемории сироятии коронавирӯс, аз қабيلي арбидол, левофлоксатсин, реамберин, сиклоферон, анаферон, азитромитсин, сефтриаксон ва ғайраҳо;

- Намояндагии Созмони умумичаҳонии тандурустӣ дар Тоҷикистон 25 адад дастгоҳи нафасдиҳии оксигенӣ (оксигенератор), 75 000 дона ниқоби тиббӣ ва 4 000 ҷуфт дастпӯшак;
- Дафтари Созмони амният ва ҳамкориҳои Аврупо дар Душанбе 10 адад дорупошаки муҳаррикдор, 15 адад дорупошаки дастӣ, 500 кг хлор, 1 200 метр дока, 3 000 дона ниқоби тиббии истифодаи яккарага, 70 адад маҳлули антисептикӣ, 200 адад глитсерин, 56 адад перекис, 10 литр собуни моеъ, 1 100 маҷмӯъ либоси муҳофизатӣ ва 10 адад дастгоҳи ҳароратсанҷи фосилавӣ;

- Сафорати Фаронса дар Тоҷикистон: 104 кг гипохлорити калтсий, 150 литр спирт, 59 метр дока, 160 адад дастпоки докагӣ ва 20 қуттии дорои маҷмуи маҳсулоти хӯрокворӣ;
- Сафорати ИМА дар Тоҷикистон: 2 717 кг хлор, 600 метр селофан, 1 000 метр дока, 300 адад никоби тиббӣ, 100 маҷмӯъ либоси махсуси муҳофизатии истифодаи бисёрқарата, 21 адад ҳароратсанҷи фосилавӣ, 100 адад айнаки муҳофизатӣ, 10 адад дастгоҳи дорупошӣ, 200 литр спирт, 10 адад зарфи перекис 100 мл, 50 дона зарфи равғани эфир, 100 дона зарфи глитсерин, 200 адад собуни моеъ, 100 ҷуфт дастпӯшаки резинӣ, 400 адад зарфи антисетикии 500 мл, 50 адад халати тиббӣ, 102 дона пластмасси махсус барои никоби тиббӣ, 110 дона филтр барои никоби тиббӣ ва 100 дона зарфи моеи нуқра 10 мл;

- Кумитаи байналмилалӣ Салиби Сурх: 90 кг гипохлорити калтсий, 1 100 ҷуфт дастпӯшак, 100 ҷуфт дастпӯшаки резинӣ ғафс, 20 литр спирт, 35 ҷуфт музаи резинӣ, 8 адад айнаки муҳофизатӣ, 100 дона никоби тиббӣ, 5 халта барои часад, 5 адад занбари тиббӣ, 20 адад либоси муҳофизатӣ, 10 адад қулоҳи муҳофизатӣ (каска) ва 500 метр дока;
- Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон: 100 адад никоби тиббӣ, 500 ҷуфт дастпӯшак, 40 ҷуфт комбинезон, 100 адад собуни дастшуй, 100 адад малҳами оксалин;
- Бонки Осиегии рушд дар Тоҷикистон: 5 адад дорупошаки муҳаррикдор, 10 адад дорупошаки дастӣ, 100 литр спирт ва 2 100 метр дока;
- Дафтари Каритаси Швейтсария дар Тоҷикистон: 5 адад дорупошаки муҳаррикдор, 5 адад дорупошаки дастӣ, 104 кг гипохлорити калтсий ва 140 литр спирт;
- Раёсати комиссари олии СММ оид ба гурезаҳо дар Тоҷикистон: 250 литр спирт ва 3 500 дона собуни ҷомашӯӣ;
- Ташкилоти хайриявӣ Авесто 5 600 килограмм ғизои витаминдор.

Шарҳи вазъи ҳолатҳои фавқулода дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020

Ҳамчунин бо маблағгузорию Ҳукумати Ҷопон аз ҷониби дафтари БРСММ дар Тоҷикистон бинои Раёсати хадамоти махсусгардонидашудаи кофӯтоковӣ-наҷотдиҳӣ таъмир карда шуд. Фонди Агентии Оғохон ҳам самти худро тариқи харидорӣ намудани меҳел барои фароҳам овардани шароити мусоиди кории наҷотдиҳандагон гузошт. Дафтари Ҳазинаи кӯдакони СММ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон низ барои шӯъбаи кумакҳои равонии Маркази наҷотдиҳӣ меҳел ва таҷҳизотҳои заруриро харидорӣ намуд.

Х. ДУРНОМАИ РУШДИ СОҲАИ ҲОЛАТҲОИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Накшаҳои рушди Кумита барои соли 2021

Вазифаҳое, ки дар назди Кумита истодаанд, пеш аз ҳама ба ҳалли масъалаҳои рушди минбаъдаи афзалиятнок – такмили заминаи моддию техникаӣ, афзоиши захираҳои инсонӣ ва таҳкими ҳамкориҳои байналмилалӣ дар доираи татбиқи «Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба паст кардани хавфи офатҳои табиӣ барои солҳои 2019–2030» ва «Барномаи рушди Кумита барои солҳои 2018–2022» нигаронида шудаанд.

Бо назардошти тағирёбии иқлим ва афзоиши офатҳои табиӣ, аз ҷониби Кумита дар оянда чорабиниҳои дахлдори ташкилӣ, ҳуқуқӣ ва муҳандисӣ барои беҳтар намудани фаъолият дар самти коҳиш додани хавфи офатҳо, ҷиҳати паст шумораи зарардидагон ва ҳалокшудагон, инчунин барои беҳтар намудани системаи мониторинг, пешгӯӣ ва огоҳии бармаҳал дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андешида мешавад.

Ҷиҳати беҳтар намудани фаъолияти Системаи ягонаи давлатии пешгирӣ ва рафъи ҳолатҳои фавқулода, инчунин баланд бардоштани сатҳи заминаи моддию техникаӣ ва захираҳои кадрӣ дар самти ҳифзи аҳоли ва ҳудуди ҷумҳурӣ аз ҳолатҳои фавқулода, коҳиш додани хавфи офатҳои табиӣ дар соли 2021 Кумита ба нақша гирифтааст:

1. Дар доираи татбиқи Лоихаи миллии идоракунии хавфи офатҳои табиӣ, ки аз ҷониби Бонки Осиёи Рушд маблағгузорӣ мешавад:

- насби радари метеорологӣ барои бурдани речаи назоратӣ (поляризатсияи дучониба)-и ДМРЛ-С, инчунин таҷдиди бинои Хадамоти зидди жола дар шаҳри Ҳисор;
- навосзӣ, такмил ва тавсеаи системаи огоҳии бармаҳал ва мониторинги кӯли Сарез.

Лоихаи насби радиолокатори метеорологии ДМРЛ-С

Лоиҳаи азнавсозии бинои Хадамоти зидди жолаи шаҳри Ҳисор

2. Дар доираи татбиқи минбаъдаи ҳамкорӣҳои дучониба оид ба омодагӣ ва воқуниш ба ҳолатҳои фавқулода байни КҲФ, Иттиҳоди Аврупо ва Дафтари барномаҳои САҲА дар Душанбе:

- таълим ва бозомӯзии кадрҳо;
- таъсиси Маркази миллии таълими начотдиҳандагон бо мақсади омӯзиш ва бозомӯзии начотдиҳандагони Кумита, гурӯҳҳои начотдиҳандагони мустақил, гурӯҳҳои ихтиёрии начотдиҳии шаҳрҳо ва ноҳияҳо, инчунин омодагии кормандони хадамоти начотбахши Ҷумҳурии Исломии Афғонистон ва дигар кишварҳои минтақа.

Лоиҳаи сохтмони биноҳо ва иншоотҳои Маркази миллии барои омӯзиши начотдиҳандагон

3. Дар доираи татбиқи Барномаи Рушди КҲФ бо дастгирии молиявии Бонки Ҷаҳонӣ:
- сохтмони бинои нав барои Маркази миллии идоракунии ҳолатҳои бӯҳронӣ.

Лоиҳаи бинои Маркази идоракунии миллии ҳолатҳои бӯҳронӣ

4. Дар доираи лоиҳаи «Идоракунии ҳолатҳои фавқулода ва қоҳиши хавфи офатҳои табиӣ», ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷопон маблағгузорӣ карда мешавад:

- тақвияти нерӯи хадамоти наҷотдиҳӣ ва воҳидҳои сохтмони он;
- тақмили ва таъминоти таҷҳизоти наҷотдиҳӣ барои хадамоти наҷотдиҳӣ дар шаҳрҳои Хучанд, Норақ ва Роғун;
- ба итмом расонидани сохтмони анборҳо дар ноҳияҳои Кушонӣни вилояти Хатлон ва шаҳри Хоруғи ВМКБ ҷиҳати ҷой кардани захираҳои хӯрокворӣ ва масолеҳи сохтмонӣ барои аҳолии наздими марзӣ, ки дар сарҳади Тоҷикистон ва Афғонистон зиндагӣ мекунанд.

Бо мустақкам намудани ташаббусҳо оид ба тақими муносибатҳои байнидавлатӣ дар самти пешгирӣ, эътино ва қоҳиши хавфи офатҳои табиӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон рушд намудани ҳамкориҳои минбаъда бо кишварҳои донор ва созмонҳои байналмилалӣ.

ХОНАНДАГОНИ ГИРОМӢ!

Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудоғиби граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Шумо барои тавачҷӯх ба Шарҳи мазкур изҳори сипосу қадрдонӣ мекунад. Мо ба ҳар эроду пешниҳоди Шумо дар ин замина изҳори ташаккур менамоем, Шумо метавонед онҳоро бо суроғаи зерин ирсол намоед: 734013, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Душанбе, кӯчаи А.Лохутӣ, 26.
Почтаи электронӣ: najot@rs.tj. Тел./факс: (+992 37) 2231311; (+992 37) 221-91-19 (факс).

Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудоғиби граждании
назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

САҲА

Созмони амният ва
ҳамкорӣ дар Аврупо
Дафтари барномаҳо дар Душанбе

Шарҳи мазкур бо кумаки молиявии САҲА нашр шудааст

